Articella

Publication/Creation

Mid 14th Century

Persistent URL

https://wellcomecollection.org/works/c2wcz4pu

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

wellcome collection

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
https://wellcomecollection.org

775

(977)

ARTICELLA

977. (HIPPOCRATES). Liber pronosticorum. — *Theophilus* Protospatharius. Liber urinarum. De pulsibus. — *Galenus*. Liber tegni. — *Hippocrates*. Liber de regimine acutorum. — *Explicatio* variorum terminorum ad medicinam et philosophiam naturalem spectantium. *Manuscript* on vellum, written in red and black, with initial letters in red. 32 leaves. 4to. Boards. 13th century. Frs. 600.—

Remarkable ms. with many marginal and interlineary notes, added by different hands. The well-known collection: Articella which was published repeatedly during the 15th and 16th century, contains the above treatises by Hippocrates, Theophilus and Galenus.

F. 1v. (Hippocrates. Liber prognosticorum). Omnis qui medicinae studio artis seu gloriam...

F. 4v. ...sunt expositae ordine praeceptorum. Explicit liber pronosticorum.

Incipit liber urinarum Theophili. De urinarum differentia negotium multi medicorum veterum...

F. 10v. secundum genera et species et differentias convenienter exposuimus. (Explicit liber urinarum Theophili). Incipit liber Philareti (Theophili) de negotio pulsuum. Intentionem habemus in praesenti conscriptione de pulsuum negotio...

F. 12r. et mortem significat. Haec vobis ad praesens dicta sufficiant. Explicit liber philareti de negotio pulsuum.

Incipit tegni Galieni archimetros de corporibus, signis, et causis aegritudinis et ventris. Tres sunt omnes doctrinae, quae ordine habentur...

F. 26v. et qualia, determinabo orationem in eis. Explicit liber tegni Galieni.

Incipit liber de regimine acutorum. (Our ms. contains only the abridged text of the first three parts of this treatise, not the fourth.) Qui de egrotantium accidentibus in singulis egritudinibus...

F. 31r. ...et his minus congruum est, qui solo dietantur potu, sed illis aliquando conveniens est. Explicit liber de regimine acutorum.

(Expositio terminorum). Medicina est scientia regendi complexionem naturalem in eo, in quo est, et reducendo eam ad id quot fuit.

F. 32v. ...Coloratum est mutativum visus secundum accidentia luc[idi] (Explicit).

Wanting the Isagoge of Johannitius, the Aphorisms of Hippocrates, and part of his Ars parva.

775

ARTICELLA

Fr
grand Hippocrate,
s de la vie, de la n
les signes et les syn
nent expliquées, a
vement circulaire e
302 pp., 1 leaf,

ith:
hirurgiques esclair
re du sang et des
to. Paris, 1670. T
Frs.
upon epidemical d
especially. To this
e of Athens. Tra
pp. With engrave
ndon, 1734. Frs.
. 921. 926. 940
.086. 1087. 1132.

internis libri du
Galeni libros. D
Ant. Valetii exer
uctiora et castigat
32 leaves. Printe
is, 1577. Frs.

⟨HIPPOCRATES⟩. Liber pronosticorum. — *Theophilus* Protospatharius. Liber urinarum. De pulsibus. — *Galenus*. Liber tegni. — *Hippocrates*. Liber de regimine acutorum. — *Explicatio* variorum terminorum ad medicinam et philosophiam naturalem spectantium. Manuscrit fort intéressant sur vélin, écrit en rouge et noir à une colonne, exécuté au XIIIme siècle, avec initiales en rouge. 32 ff. In-4. Cart. Frs. 600.—

Remarquable et intéressant manuscrit sur vélin, avec nombreuses notes marginales et interlinéaires ajoutées par différentes mains. Les traités de Hippocrates, Theophilus, Galenus, sont contenus, en partie en commentaire, dans la collection „Articella", qui a paru plusieurs fois au XVme siècle ⟨Hain 1868 à 1873⟩, à Venise en 1507 et 1513, à Lyon en 1515, 1519, 1525 etc.

F. 1v. ⟨Hippocrates. Liber prognosticorum⟩. Omnis qui medicinae studio artis seu gloriam . . . .

F. 4v. . . . sunt expositae ordine praeceptorum. Explicit liber pronosticorum.

Incipit liber urinarum Theophili. De urinarum differentia negotium multi medicorum veterum . . . .

F. 10v. secundum genera et species et differentias convenienter exposuimus. ⟨Explicit liber urinarum Theophili⟩. Incipit liber Philareti ⟨Theophili⟩ de negotio pulsuum. Intentionem habemus in praesenti conscriptione de pulsuum negotio . . .

F. 12r. et mortem significat. Haec vobis ad praesens dicta sufficiant. Explicit liber philareti de negotio pulsuum.

Incipit tegni Galieni archimetros de corporibus, signis, et causis aegritudinis et ventris. Tres sunt omnes doctrinae, quae ordine habentur . . . .

F. 26v. et qualia, determinabo orationem in eis. Explicit liber tegni Galieni.

Incipit liber de regimine acutorum. ⟨De ce traité notre codex ne contient qu'un texte abrégé des parties 1 à 3, la partie 4 ne s'y trouve pas⟩. Qui de egrotantium accidentibus in singulis egritudinibus . . . .

F. 31r. . . . et his minus congruum est, qui solo dietantur potu, sed illis aliquando conveniens est. Explicit liber de regimine acutorum.

⟨Expositio terminorum⟩ Medicina est scientia regendi complexionem naturalem in eo, in quo est, et reducendo eam ad id quod fuit.

F. 32v . . . . Coloratum est mutativum visus secundum accidentia lucidi. ⟨Explicit⟩.

Wanting the Isagoge of Johannitius, the Aphorisms of Hippocrates, and part of his Ars parva.

42040

MS. No.83.

WELLCOME
HISTORICAL MEDICAL LIBRARY

ACCESSION NUMBER
42040
PRESS MARK

97

Omnis qui medicine studio artis seu gloriam seu delectabiles amicorum consequi
desiderat copiam adeo prudentium regulis rationem suam muniat ut in singulis valitu-
dinibus preterita presentia et futura cognoscat. egroto revelet que de se ipse eger minime
presentiat presenserit. Si enim se preveniri cognoscat eger: totum se illi certus committit. similiter
que medicine laudabilis erit si auctor futurum in singulis prevenit egritudinibus
quamvis omnes etate curare minime possit. Quod si possibile non esset futura prescire
divinitus nobilior diceretur. verum quia in tantum in mobili homine repente mori
contingit: Alterum vero medicine apparuit pervenire. et vix dictata vite adiciat. Interest
ergo artificis singulares egri atque egritudinis bene prevideat. Est enim quoddam celeste
in quo ipsum medicum providere oportet. Cui siquidem tanta est prudentia admirabilis est nimium
quam stupenda. Non enim illi est ut futurum predicat ut omnino prohibeat vel oppetenti a
minus tolerabilis fiat. et si moritur ut finem aliis vero prevideat salutem numquam accu-
sationem maliloquio promeretur.

Oportet igitur te esse sollicitum circa acutas valitudines primo et faciem egri provideas
utrum sit sano similis. si sano similis sit quod optimum est. si contrarium pessimum est. ut sunt na-
res acute. Oculi concavi. Tempora plana. Aures frigide contracte et pulpe earum inverse
frons arida et tensa. totius faciei color viridis seu niger. Aut pallidus seu plumbeus.
Quod si sic fuerint in principio egritudinis oportet perquiri. An vigilie precesserint an
ventris multe solutiones. An ieiunii labores plus affluerint. et si aliquid horum contigerit
precessisse minus periculum verebaris. Quod si die ac nocte precedentibus quicquam eorum precesserit
non multum periculum sperabis. Si vero in tribus horis precesserit mortis signum iudicabis
Et si huiusmodi egritudo terciana fuerit. et que precessit labores non minus perpendabis et
omnia que sunt circa eos inquirenda perquires. circa oculos. Et enim si lumen effugerint. Non
volentes que lacrimas effuderint aut tortus tamquam suffocato permutentur. aut alter altero mi-
nor apparuerit. et alba eorum in sanguinea commutata fuerint. aut tamquam vene nigroris
vel palloris intus vise fuerint. lippitudinem habuerint et instabiles aut tremuli fue-
rint aut extra minus exiverint aut intus multum delituerint. et tota facies contabilis
apparuerit. hec omnia mortalia et periculosa iudicabis. Oportet ergo videre quid de oculis in
sompno videatur. Si enim sola alba videntur sub clausis palpebris neque solito aut per se per ca-
tarticum precesserit neque ex consuetudine hoc evenit mortis signum timebis. Et
si inverse fuerint palpebre aut livide seu labra similiter fuerint inversa aut livida.
aut nares distorte his signis seu solis seu cum precedentibus mortem proximam iudicabis.

Bonum est ergo egrum invenire iacentem aut in dextro aut in sinistro latere et manus et pedes
et cervicem non in spasmo distensa sed totum corpus in sua positione flexibile et minime
rigidum. Hec habitudo et sanis est familiaris et amica et iacere in modo sanorum melius quia non
est signum laudabile egrum supino corpore iacere. Brachiis rigidis et pedibus et si
repente a capite lecti se ad pedes iactaverit malum non dubitabis. et si pedes
nudos et tepidos invenies et inordinate cum labore cervicem atque pedes iactavit malum
est. Eger si iacuerit reiecta cervice aperto ore pedibusque tortis aut si super ventrem pe-

et angustie signum

14

Hippocrates

solum iacuit malum est et alienationem significat sine dolore uentris. Exiti sanguinis
in egritudinis repente fluit in omni egritudine malum est. Inpipleumonia
uero pessimum est. Frenetice dentibus pre solutis non aperiuntur in febribus mortem spasmum
uel maniam significat quod si stridebit est insania more mania sequitur. Si in
egro corpore fiet antrax uel carbunculus seu postemata siue egritudini sint uenie
operis est attendere quod si desiccat siue locus et colore uiridem seu citrinum seu liuidum prolixe
letalis mortem proxima die. Manuum mobilitatis significat sic pnotab infebre acuta.
Inpipleumonia et infrenesi non uera et in capitis dolore simatum ad faciem uidetur
tamquam quibuslibet positum uel quasi aliquid colligentur hac illac quasi ueluti ut deuestibus
quasi pilos euellentes seu festucas de pariete decerpentes. pessimum est et mortale. Spe
si frequens sit dolore et successione significat. Inbis que sunt sub diafragma. Que sanguinis
est intermissione alienationes significat et siue post et pnates sagidis exierit mortale
est. Spe uero bonum ex suo proprio ordine cognoscitur. ibi euidente salutis ostensionem
in acuta egritudine quod cum febre est in quadraginta diebus. Sudor bonus et laudabilis
est in omni acuta egritudine qui fit in cretico die. et eger liberatur. Est et bonus qui
fit in toto corpore et eger exeo suauior et fortior efficitur. Qui uero inde hunc fecerit is est
inutilis. Frigidus autem malus. peior sanctione et in capite solo. qui in acuta febre mortem
significat. Uiolenta uero prolixitatem egritudinis. Inypocondrijs sinum dolore sint. Si
molles sibi parte hunc in dextro bonum erit. Si uero feruentes aut dolentes aut quando sparsim
modo distenti aut in me se dissimiles in his considerandum est. Si etiam mala eius magnus
pulsus sint significat significat angustias aut alienationes. Oculi in hac egritudine sunt
intuendi quod si uelociter mobiles apparuerint maniam significat. Acuta existente passione
collectio si fuerit in ypocondrijs est cum tumore et dolore malum est et in ambas amplectitur similiter
tera illarum que insinuatur est melior et quam inde. quod collo similiter in principio subitam mortem
non intulerit et usque in uicesimum diem permanserit neque febris recesserit in defecerit dolor
tempus continet. Solet hunc egritudini acute infra septem dies sanguinis fluxus etiam
et aliis utilis superuenire perquirendum est autem an dolor sit fronti et scotomia quod si affuerit
sunt sanguinis fluxum de naribus annunciabit. Inhis tamen inquibus etas triginta quinque
annorum est. apostemata autem mollia existentia sine dolore et sub tactu inmutabilia
cum egritudinis determinatione prolongatis tamen sepe quod si usque in xx dies sic permanserit
febre non deficiente in ipsis continet. et omne apostema circa uentrem ad hunc modum in
postema uero solidum et dolore horrendum | dicabit.

H

eto mortiferum. Quod non est molle sine dolore et sub tactu cutile tardius. Apostema
non circa uentrem minus humoris colligit. quam quod in ypocondrijs minime omnium quod
sub umbilico est. omnibus signum est elegantius sanguinis effusio ex his que sunt in prenomina
tis locis. Omne apostema diuturnum in predictis locis impingitur continet. Oportet igitur de eorum accidentibus
nibus que contrauenerit sed bonum disciplinam. Quod enim omnino est et cum minus est et paruum
tamen laudabile. Quod uero spaciosum et minime acutum pessimum. horum autem quod inte corruperit
significat quod uel exitus apparuerit. pessima. Quorum uero nichil signum est. bonum. putredo

Liber 2

uero est laudatur que alba est et equalis prout [illegible] neque in superficie inequalis. neque mali odoris
que uero contraria pessima.

Omnis porrops in egritudine acuta malum. Infestatur enim febre. gravedine
et dolore. Consurgens autem ex lumbis et ylis et [illegible]. consurgens autem ex lumbis
et ylis significat ex parte eorum inflatione et ventris diuturna effusione. Ipso tamen
cum defectu doloris seu ventris tumoris. Cuius vero origo ab epate est fit cum tussicula
nec quicquam proficit et preces [illegible] et egrotus non modicum est angustia. Et circa
ventrem apostemata fiunt non continuo et manantia sed quedam ultra fugientia. Et
si quid et plante pedum frigide fuerint venter vero elata calefiunt et mandibule
pessimum est. bonum est autem egrum ex toto calere et mollem et suavem et convenienter
esse. bonum est modeste et non laboriose et non repente eundem lateris commutare et si ele-
vius videtur. Gravis vero fuerit et manus et pedes ponderosa oriens est. Ad similiter
commutatis viridi in unguibus digitisque afficietur mortem advenire non dubitabis. At
si color hic ungues non infecerit licet certa corruptio fuerit spes locum non deerit. Providebis
cuncta signa perpendere quia si egrum sufficientem [illegible] boni significatio
afficietur [illegible] est [illegible] et quolibet exteriori apostemate et futura salute sed
pallore exeuntes [illegible] non [illegible] et [illegible] ulcera [illegible]
continuoque apparuerint. aut nimis doloris aut mortis adventum prenunciabit. Sopor
ut mortis est consuetus et naturalis ut nocte non effugiat et dies non impediatur laudabilis.
Contrarius vero [illegible] minus tamen [illegible] usque ad tertiam remiserit. Pessimum autem non
dormire est. aut enim magnitudinem doloris aut alienationem significat. Stercus ege-
stio sinceque exsiccata neque liquida omnino. sed [illegible] iuncta et horis soluta signum est
ea que sunt sub diafragmate esse salubria. Liquida bona est. si sine sonitu ventro-
so fuerit. nec [illegible] manaverit. Deinde frequenter manat egrum maximo labore
ac vigiliis afficiet et defectum adducet. Utile est stercus secundum quantitatem assumptorum eve-
nire et bis ut est in more. nocte non semel et luce prima. aut solito more contingere.
Utile est et appropinquante iam termino ut stercus compositum et colore subcitrino fiet et non
in solidum compositum. bonum est et si lumbricos in eos habuit. In omni acuta
egritudine ventrem non ut plenum sed ut vacuum tractari et tenue sed [illegible]
invenire bonum est. Aquosum vero stercus et liquidum sive album aut nimis citrinum vel spu-
mosum malum est. Item modice et viscosum et leve sive album seu citrinum aut spu-
mosum malum est et pessimum et monstruosum stercus nigrum. viscosum [illegible]
est. [illegible] egritudinis [illegible] mortis. [illegible]
[illegible] intestinorum aut colorem [illegible] nigrum [illegible] colores istos simul
evenire. Ventositas sine sono laudabilior. [illegible] vero est sonitu melior quam [illegible]
[illegible] signa [illegible] colore laborantes non voluntaria fit. dolor sub ypocon-
driis [illegible] stercus [illegible] et [illegible] calore [illegible] egestione
vel urina erumpit solvitur alioquin ad inferiora transmutatur.

Urina laudabilis que ypostasim albam et subsidentem [illegible] continuam et levem habet;

permanens usque ad crisim eius. est enim fidelis nuncia salutis et significatrix bene
cocte egritudinis. Quod si modo est ypostasis, post modo vero non sit, ea fuit
significatrix diuturnitatis egritudinis. Vrina rubea nimis et ypostasis sua est
similis, egritudine magis superioribus diuturniora dicit. Est tamen nuncia certa
et fidelis sperande salutis. Si autem eius ypostasis furfurea fuit mala est. pessi
ma vero si squamosa. Alba autem et liquida et lenis mala. peior tamen quod dicta est
furfurea. Nebula pendens in urina. Si alba est bona nigra vero mala. Cum
urina nigra et clara fuit indigestam egritudinem significat. Tandiu et quousque intrinsecum
defectus. Vrina significatiua mortis et talis. aquosa. aut fetens aut nigra
seu lutulosa. Inter quas seu nigra pessima est. in pueris vero aquosa malum. Vri
na clara et turbida et diuturna est signum alicuius. bonis. certum est apostema futu
rum sub diafragmate. Cuticules ut aranei tela supernatans urine urina
pinguis est significat enim egrum liquari. Rationis est et totonis in nebula non negli
gere utrum supremum an medium teneat locum similiter et colorem. Quod enim est
media est precipuo colore laudabilis. Suprema vero est ~~uituperabilis laudabilis~~ uitu
perabilis est cauendum est ne nescie capiatis uicio ut quod albea est alienum diiudi
ces. Laudabilis est uomitus cum flegmate ammixtum coleris fuit in minimum in
sole quanto vero a simplicitate remotior tanto suspectior. Vomitus si fuerit
sic porri sit aut viridis aut plumbeus aut eris erugo aut niger malum est
Si omnibus his infectus fuit morti continuus est. Omnis odor malus in quamlibet
uomitu malum est. Sputum in omni egritudine pulmonis seu coste utile est
si uelox sit facile sine labore. Si subrubeum et sano sputo admixtum. Si vero eadem
in dolore principio et rubeum uel citrinum est laboriosa tussis neque sano sputo a
mixtum malum nunciat. Et rubeum omnino molestum. Album uiscosum globosum
inutile. Viride et spumosum malum. Si nigrum eius mortale est. Si in pulmone
coherens sonuit nec tamen quicquam ejicit malum est. Sternutatio est reumate in
omni egritudine pulmonis et coste malum est. Sin enim illa sternutatio precedit
sive consequitur sit egritudini malum est. Sternutatio in omni acuta egritudine sine
reumate bonum est. Sputum sub sanguineum clarum in pulmonis ualitudine
in principio salutis significatiuum. Si usque in diem septimum aut amplius sputum man
serit suspectum est. Omne sputum perseuerante colore malitie. Sputum nigrum pe
ssimum est. Omne sputum et doloris diminutione pessimum bonum. Omnis dolor precedi
ens locorum superiorum sputo uel uentris solutione uel flebothomia adhibito uel
qualibet competenti medicina sedatus fuit diminuitur terminatur et pus futurum. Pu
tredo colerica sputo commixta et sine sputo mala est. Si tamen a die septima contingerit
mortem namque in xiiii nunciabit si signum quolibet aliud sperande salutis adest consi
bis. Quod si humor est tolerabilis et constantia egri et bona spes et facilis precessio putredinis
et tussis et equalitas totius corporis et habitudine coloris et mollitudinis et sitis et
urina et stercore et sudor et somnus bene se habuerit quod bene se habeat urina se pollicetur

Et quibus si defecerint plura. post diem xiiij. futuram mortem confirmabis. Si autem quid sig-
mortis huiusmodi est debilitas corporis. Si spiritus autem tensus dolor permanens. purgatio elaboriosa
tussis. Sinus perseverans cum dicta calore inequalitas ventris et laterum calor magnus. Si sudo-
res et manuum atque pedum sudor. et urina alteratur et sudor et sompnus ut diximus minia-
cia. Si similiter per pectus purgationi colerice purgationis superveniunt mortem futuram ante quartum deci-
mum diem. vel in undecimo vel in nono non dubitabis. et ex hac consideratione sputum dices
esse mortale. et finire mortis eque signum cognoscens. prognosticorum rectitudinem inoffense p-

Apostematum quedam in xx. quedam in xl. quedam in lx rumpuntur progredientes.
sui differentie. Oportet ergo medicum diem principii non ignorare et in qua corporis parte primum cepit
calere aut frigere aut pruritum cognoscere quando et quomodo patientes ceperint in eo loco dolere
et punctiones sentire. Hec prima collectionum indicia et ex quo computandi erunt et dies
et hinc eruptionem expectabis in predicta tempora. et si collo in uno laterum contingerit aut in ambobus
evenerit utile palpationibus et si in altero magis calescit. et hinc iacere si alterum iube-
bis. Et respondens in altero sentiat interrogabis. Et hoc apostema in uno latere non in ambobus
iudicabis. Et signis his que sunt predicta convertabis, febris est in diebus si in die modica.
In nocte vero magis succensa. Sudor multus. Inutiliter tussiendo falsa quies et oculorum ...
avitatemque in eorum angulis rubor et unguium constrictio et digitorum calefactio. Amplius
etiam in eorum summitatibus et pedibus fiunt et recedunt minuta apostemata, fastidium paci-
untur, et per corpus ubique nascuntur. et non morantur. Illi empici in quibus hec signa fiunt. Quando vero ve-
loces empici fiunt. vitium erit hic quod diximus aliquid contingit consideratis. Considerabis an spiritus sit
frequens et spiritum est tussis non deficiente et utrum est screare cepit dolor amplius fiat. et ita
liber rupturam ante diem vicesimum expectabis. Et quos febris in die ... dimiserit
evasuros pronunciabis. Tunc qui cibos appetunt. et sitiunt. et modice atque coniunctim
egerunt. Pus quod pariunt album est et leve, et pectus equale. et sine labore. et est modica
tussis. hii in brevi sanantur. Et propter hos sunt quia prima signa signis eorum habebunt. Quos
autem febris in apostematis ruptura non deserit. immo quasi fortior postmodum invadit et si
aviunt sitis et fastidio cibi et egerunt molle. Et pus quod iactant lividum et virens et fle-
gmati simile atque spumosum. his signis patientes periculosos non dubitabis. Qui
vero quedam horum et non omnia habuerint horum hii quidem morientur. hii vero in vita manebunt.
Utrique tamen difficile exitum consequuntur. Hii tamen prudenti medico iudicio discernent.
Quibus peripleumonicis post aurem et infra apostema contingerit. putredinem efficit. et ac-
cipiunt fistulam patere et sic evadent. Inde est tua diligentia et secundum hec precepta procedere. Quando
febris permanet et dolor minuitur et sputum non convenienter egeritur non est conveniens. et liquida
urina modica et ypostasis plurima. et alia cuncta signa bona fiunt vitiosa. Tunc sic
diximus apostema futurum expectabis. Sepius innascitur hoc apostema his quibus dolor
atque calor est in ypocondriis. Quibus peripleumonicis ypocondria neque dolent et calent et
spiritus densus est et intensantur sine causa manifesta his apostema vel vesica in pede peripleumonie
confluunt perveniunt. Quod et cum si in principio sputum pectoris ex rubeo in album mutatur.
his signis certa fient salus. Sique ceciderint non est equale oportet. ypostasis tum

dum est ei membro cui apostema supervenerit prius. Quod si idem apostema sic
vanuerit atque spiritum putredinis non evenerit neque febris defecerit malum est. et
ergo amentiam mortis primam expectabis. Plures ex his que graviter sunt peripleu-
monica collectione depurantur. Alii vero aliis collectionibus magis. Acutis febribus cum
stimulis si dolor alvum et femora ad apostema consenserit mortale est.
Alius tamen signis pueris ex quorum pluralitate seu parvitate iudicabis.
Vesica dolens atque rigida febribus non deficientibus malum pronunciat magis tamen
evenerit stricta. Sed si supervenerit urina que pus est et ypostasis dolor solvitur. Si
vero urina non sic fuerit et vesica non mollescerit neque febris tardaverit mors in primo
periodo aderit. Hanc modi species pueris amplius. A septimo anno usque in septimum
decimum annum evenire consuevit. ¶ Liber tercius

In febribus idem timemus quibusdam ad vitam quibusdam ad mortem. In quibus febribus si
cuncta signa bona prefulserint et species mali in quoquam non hesitaverit in die quarta aut
prius finemus indicabis. In quibus vero cuncta signa mala pervenerint neque spes
boni ulla affuerit in die quarta vel ante morte obibit. Prior periodus hoc numero
continetur. Secundus in septimo. Tercius in undecimo. Quartus in quartodecimo. Quintus
in septimodecimo. Sextus in vicesimo. Quinis per quaternarium augmen-
tando in egritudine acuta usque in vicesimum diem sic decurrit. Neque
est computandum in completo numero dierum quemadmodum anni in menses adque
secundum tres septimanas viginti dierum spacio terminantur. Unde secundum hanc
augmentationem prior periodus evenit in xxxiiii secundus in xxxx tercius in lx. In quibus
egritudinibus determinatio tarda est. initia sunt latencia. Earum est principia
consulta sunt. Eo cautius vigilandum et in singulis quartanis diebus studiosius
intuendum est. Quod si feceris aut raro aut numquam falleris. et finis quartane brevi
est. Que vero in brevi finiuntur facile cognoscuntur. difficile est illarum extensissima est.
Evasuris quidem species suavis, neque dolor aliquis et nocturna quies et natura-
lis et cuncta reliqua boni ordinis ut diximus signa. Morituris species anxius tun-
dit animum vigiliarum instantia et omnis significatio est mali nuncia. Cum
his igitur augmenti tempora usque in statum aut sunt sic super dispositum. Secundum
hanc questionem et imparientibus cautius eris. Si dolor acutissimus inceperit et febris
fuerit et signum aliquod mortis apparuerit mors cito aderit. et si aliud signum mali
non affuerit et dolor usque in vicesimum diem permanserit neque febris abierit san-
guinem de naribus expectabis. Aut aliquod apostema in inferioribus partibus corporis.
Sed dolore adhuc recente sanguinem de naribus et apostema expectabis magis
tamen dolore frontem et tempora non relinquente atque sanguinem pluribus

qui sunt minus xxxv annorum. Apostema vero magis in his qui sunt amphori-
ctitis. Aurium dolor acutus cum acuta febre et permanente malum est. Expectabis
in eo alienationem et mortem. Grave enim est et molestum. Interest quoque tua a principio bene
omnia perscrutari et attendere signa. Iuvenes qui sunt in hac passione in septimo die vel
prius pereunt. Senes vero tardius, quia febris et alienatio minus eis quam iuvenibus contin-
gunt. atque aures eorum erumpunt et pus emittunt. Iuvenum tamen etate valitu-
do resurgit et interimit. Iuvenes antequam rumpatur apostema pereunt. Quod si eruperit et
signum aliquod boni apparuerit, aliquid boni sperabis. Apostema in gutture cum acuta fe-
bre malum est. Et si aliud mali signum ex predictis in ipsum fuerit est mortale. Qui-
nancia pessima est et raro morifera. Que in gutture non apparet neque extra in cer-
vice cum rubente tumore, dolore tamen acutissimo existente et spiritu orthomie
hec mali species in prima die suffocat aut in secunda seu in tercia vel quarta. Altera huius
mali species est cum in gutture apostema rubet et ipsa morifera est, tamen pigrior. Et quando
qua cutis et guttur rubet pectoribus diuturnior est. Et si tumor ad interiora non redi-
erit spei locus omnino non resistit. Sed si delituerit tamen non in ipsa die cretica nec preter aliud
apostema tumorem rubentem alio non solverit. Vel et sputum sanguinem patiens expuit vel
ad modicum defecerit, vel si dolor intus requievit mortem vel iterationis laborem premittit.
bonum autem ruborem et tumorem foris premittere est. Quod si apostema in pulmonem intro
lapsum fuerit prius in effectum et sanitatem reddit. Uva tumida et rubente timendum est in-
cidere. quia vel fauces sequitur vel sanguinis fluxus nimius. Quoque laborabis ad aliam cu-
ram effugere. Et sine incisione sic effugere poteris. et amplius secabis in uvula
quod palato heret. subtiliatur tunc modo. Sed prius totum corpus curare festinabis tempore fa-
vente et suffocationis timore minime reluctante. Quorum febris si modicum
lenta fuerit non signum timende egritudinis habuerit. Vel febris defecerit in die cre-
tica sine iteratione egritudinis expectabis. Quibus febres permanent neque labore gra-
vi nec in multo dolore molestant. his apostema futurum in iuncturis vel in femo-
ribus patentium timeas xx diebus post febrem. Hoc idem apostema minus evenit illis quorum e-
tas inferior est vicesimo quinto anno. Quibus etas plurior fiet apostema febribus
manentibus. Febribus non inordinate vagantibus quartane sunt future. Causa
nimirum autumni. Et sic illis quibus diuturnum apostema oritur. sic qui tricesimum quintum
annum preterierit quartanam efficiunt. Omne apostema magis in hyeme quam in
aliis temporibus evenit [illegible] et amplius morantur et sanatur non recuperatur. Quibus ad-
sunt febres non mortifere. Et cessante dolores in capite sed pacientes autem
se putant tamquam muscas et aliquid nigrum volare. Et dolor in vitalibus si venerit
rubeam colam vomitus sperabis. et si frigor affuerit et subypocondriis frigiditas sen-

citur ea re et subitum uomitum sine febre et sicubi assumunt reiciunt. Quibus ille dolor in capite a primordio febris est in quarto die, uel in quinto dolor augetur, et in septimo euadunt. Quibus uero in die tertia cepit, cessat usque in quintum, et finitur in nona uel in undecima. Etenim et ut contingit in quinto, quorum uicina si potest fieri simile est, in quarto decimo die liberat. Quod diuturnis cognationis eueniunt equaliter uiris et mulieribus et iunioribus eueniunt in infebribus diutius. Iuuenes quoque etiam. ~~Infebribus quoque etiam~~. Infebribus si est dolor capitis neque autem oculos nigroribus quibuslibet apparentibus, si ulum lampadibus et sub ypocondria deest uel simile fuit tetanum simul colore sanguis est fluxus de naribus. Pessimum contingit pueris in acuta egritudine maxime autem si uentrem constrictum habent, et uigilent et expauescunt, et plangant et colores uarient ut in citrinum in rubeum in liuidum, nimio uirides fiant. Uel eueniunt usque in septem annis. Maioribus filiis et iuuenibus non magnis existentibus febribus et infirmitatibus ut frenesis. Interest ergo tua ut multo studio permittes et enasitos suum iuuenes suum pueros discernas. Hoc in quibus egritudinum te negligentem offeras. Honestum autem est huic salutem promittere alii mortem pronunciauerit in ipsa egritudine ut dixi omnes significationes optime dignosce. Et que uel prende atque eorum uires conferre. Caueas tamen uel inuitus et inspitus facere uel mea doctrina in acutis passionibus uel est inestiopinas id est in longis ut in cancro et similibus perit torpeas/et contra presentes morbos attendas. Scito omnes ualitudines posse euenire omnibus temporibus quedam tamen quibusdam magis euenire. Frequenter signa mala fuit malas esse. Cum uero bona contra se habent. Ad hanc significationes quas diximus inethiopia et septemtrione et expia cepti sumus. Hec aliqua perturbacio te perturbet. Qua locupleciam qui existimes tibi ascendebit signorum series si uel sermonum totum inuigiles. Si uelis te ad alias egritudines preceptione distinuere. Qua quamque determinantur nimio mio diei nimio que sunt exposite ordine preceptorum. Explicit liber pronosticorum.

Incipit Liber urinarum theophili.

De urinarum differentia negocium multi medicorum ueterum aggressi fuerunt. Scilicet que primo omnium ypocras coius cum libris insuenimus. Post hunc uero tempora galienus mirabilis medicus aggressus est et scripsit de hunc post hunc magnus medicus sofista. Hii uero uiri laudibus digni qui primum studuerunt inuenire aliquod utile inuita. Nullus theorem presentem et diminutam doctrinam fecit. Nam ypocras de urinis expones et aliud alibi tractatibus sparsim generaliter et species et differentias earum tangens et rebus cognitiones et prognostiones in dispositionibus parum futuris post naturam et infirmis corporibus et in acutis egritudinibus minimam habentem doctrinam reliquid. Similiter autem et post eum galienus in tractatu suo. Pycleos contentiones et acces ualde multa et indeterminata et obscura reliquit. Secundum genera et species et differentias. Consequentur autem his seruientes magnus medicus quod de eo cepit scripsit uero

Color urine secundum x uarietates. sunt que ex calore similiter

- Albus color ut aqua purissima
- Lacteus ut lactum
- Glaucus ut cornu album lucidum
- Karopos ut uelleris cameli
- Pallidus ut succus carnis semicocte
- Subpallidus id est remissus
- Citrinus ut color citri
- Subcitrinus id est remissus
- Rufus ut aurum purissimum
- Subrufus id est remissus
- Rubeus ut sanguis
- Subrubeus id est remissus
- Rubicundus ut croceum orientale
- Subrubicundus id est remissus
- Inopos ut uinum purum
- Kyanos ut color purpureus
- Uiridis ut succus caulis
- Liuidus id est plumbum
- Niger ut atramentum nigrum lucidum

rei aggressus est. Et ipse de eis ante sermonem divisiones incipiens et differentias earum et species et colores
et prognostica significationes quae ex eis fiunt aut futura sunt multa per minutias ipsarum. Et ipse disciplinam tradi-
dit invisitam quantum ab his qui perfecti sunt medici et nullo modo in solutione valentes invenire
coguntur quaerere aliam doctrinam et non vane ex his quae dicitur obscuratur vel convertitur et adumbratur
ex his manifestis obscuritas res et intellectus habuerunt. Nam urinarum aptatio in specie
manifesta facta non apparentes patientes locos ~~apparentes~~ cognoscit et quomodo disposita sunt
et singulorum cuiusmodi singulum aut secundum naturam dispositi sunt aut extra naturam constituti vel praeter
naturam dispositi. Eius est quod sanguinem operatur virtutis quibuslibet secundum proprium opus in creatione
minime non fallax urinarum diligens inspectio nata est esse. Igitur oportunum est nobis divinis
volentibus loqui invocare Christum dominum nostrum adiutorem et ducem sine cuius huiusmodi doctri-
na ut mereamur non diminutam et non defraudatam hanc perficere. Oportet igitur diffinire nos
quid est ipsa urina. Dehinc manifestatur locus in quo discernitur et dehinc sic incipe docere
Urinam secundum genera et species et differentias earum.

Quid sit urina

Urina est colamentum sanguinis. Hanc autem alii superfluitatem seri similem, alii autem aquosam,
alii putredinem sanguinis vocaverunt. De nominibus igitur nulla certatio. Nascitur igitur
urina in ramosa vena circa simam epatis expansa in qua sanguinem faciens virtus opus
suum perficit. Est generatio eius talis. Sanguine formato et turbatione modo facta quaedam pars
levis et superiora petens quasi ex colera rubea et superfluitas naturae est accipit illud fellis susce-
ptrice cistis per suum meatum posita prope epar. Terreum autem et illud faex sanguinis est et
splen per suum meatum. Relinquitur igitur aquosa superfluitas cum sanguine accipientes san-
guine renes et lumbi per mediam chilim id est per fundam venam formant illam urinae
constitutionem. Dicat autem aliquis merito ut quid fellis receptaculo splene existen-
tibus epatis accipientibus sanguinis superfluitates et lumbi prope positi non acceperunt
aquosam superfluitatem et dominus propter magnam necessitatem hanc non retinuit. Non enim
sanguinem quae sanguinem operatur in simis epatis posita confert per ramos suos chili ve-
ne in curvatura epatis explicite per quosdam meatus angustos et rotundos id est
per venas capillares. Sanguinem igitur secundum constitutionem pinguem existentem et non valentem
angustias suas impedimento vias pertransire oportet fieri adeo cum aquosa superfluitate
ut subtilitate aquose superfluitatis facile trans ea transiret sanguis ad chilim ve-
nam. Quae non impellitur eadem superfluitas ad ramum chilis venae quae adiacet spinae a sur-
sum usque deorsum. Per ipsum et meatus lumborum dextri et sinistri secundum laudabilem latam
posita in positione sua trahunt proprius a chili vena lumbi huiusmodi superfluitates. Deinde
hinc sic formantes illam et urinae essentiam transmittentes per urinales meatus trans-
mittunt ad susceptricem urinae cistim. Et si quid sinceri et puri sanguinis fuerit et
perfectus manifestum est quoniam et eius superfluitas talis fiet. Si vero secundum aliquem casum sangui-
neus operis virtus impedita fuerit opus suum perficere fit huiusmodi aquosa superfluitas quam
et urinam vocamus. Propter hoc igitur aliquando quidam subtiles urinae et albe apparent

aliquantum autem pingues et albe ex calidiore sanguine facto et ipsa sanguinis oppor-
te digestione facta et valido calore. Alias autem superaccenso et valde ferviente san-
guine talis est superfluitas fieri. Itaque propter huiusmodi causas et urina secundum speciem in-
Occasionem igitur de urina que est secundum naturam que ex perfecta actione de urina secundum naturam mutatur
sanguis facta equalem oportet esse et diffiniamus bonam urinam et que secundum naturam
existens nominatur ut excedentem hanc aut minus habentem non secundum naturam sed preter
naturam reputemus. Est igitur diffinitio est talis que est secundum naturam. Urina bona
est sicut ait Ypocras album et planam et equalem ypostasim habens. Manifestum est autem
consequitur substantia moderata et colore oportunio quod sit diffinitio diffinientis perfecta.
Urina est bona substantia quidem moderata ypostasim vero alba et plana et equali colore vero ru-
fa aut subrufa aut rubea paululum participans propter limpitudinem et corpus
simile consequens. Galienus igitur rubeam et subrubeam bonam dicit esse. Magnus vero rufam
et subrufam. Nos ex temperancia utramque fecimus. Quecumque autem secundum aliquid isto-
rum contrariorum aut habundat aut minus habet preter naturam non ... De coloribus igitur
9 ypostasibus non est presentis dicere temporis procedens enim sermo docebit. Quomodo non presens
dicentes de effusione quoniam omnis urina secundum substantiam ipsa effusio est. Substantia enim urine ipsa
humiditas est. hanc humiditatem multi sapientum medicorum effusionem
vocaverunt. quoniam quod effusum est in ea conspicitur. Huius autem diffusionis differen-
tie prime due sunt subtilitas et pinguedo et ex his mixtus contemperancia. Ipsa
autem contemperancia quoniam secundum verum est non dividitur. Subtilis vero effusio aut mingitur
tenuis et manet tenuis aut mingitur tenuis et fit lutulenta et pinguis
et prior quidem est indigesta ultime. Lutulenta vero facta et in pinguedinem transmu-
tata digestionis principium significat accipere. Similiter autem et pinguis di-
vidatur dupliciter. Aut enim mingitur et manet sic aut mingitur quidem pinguis
residens vero fit tenuis. Et monstrat prior perturbationem in corpore futuram
humorum validam. Secunda vero turbationum quidem determinari et sanguinis vero
oportunis digestionem resurgere. Iungamus igitur colorem substantiam et determinemus
ea signa que ex ipsis fiunt complexionibus et in etatibus hominibus et quomodo labibus e-
gritantibus. et quoniam albus color precedit alios colores et tenuis effusio alias in
effusione qualitates componamus prius tenuem et albam effusionem. De tenui substantia et albo colore.
Tenuis igitur et alba substantia urine multa significat. Urina enim multum vehemens multum
tenuis et alba in sanis hominibus multam potionem significat et largo cibo et in ...
sumpsit sic exile et leve. Urina talis vehemens impuberis mala. Nam urine ...
impuberis pessime. Urina talis vehemens significat debilitatem virtutis in senectute
que est secundum naturam. Et significat debilitatem ex diuturnitate vel ex diuturna egri-
tudine a sapientibus appellata medicorum exegritudine que est senectus. urina te-

nus et alba multum mixta et simul diabetem significat quam sapientes medicorum sa-
nitatem vocaverunt. Et quidam eorum sapientium maximus diarriam alii
autem dissacon non secundum naturam hominis se habere sed preter naturam disposito secundum cali-
dam distemperantiam lumborum. Infinita igitur attractione preter naturam dispositorum
lumborum talis urina venit. Urina tenuis et alba multum minuta in febribus
animi ineptiam deficiente significat febre propter humores. Et in ea que secundum naturam
frigidiorum distemperantia epatis tenues et albe minguntur et propter eandem
veniunt similes ut in freneticis et in quartanariis et principiis. Urine tenues
et albe et in ydropicis veniunt propter habundantem causam. Urine tenues et al-
be lesis collum et caput et humeros scothosim et hypothomiam significant. Signifi-
care autem ypostasis in futuro tempore et in preterito utitur dicit. Sudorem multum ex sop-
no sine manifesta causa facit significat quoniam corpus plurimo utitur cibo. Urina multa in
febribus tenuis et alba veniens quietem significat. Urina tenuis et alba in fine earum
que valde acuuntur febrium dissolutionem fore significat in eas partes que sub frenibus sunt.
Urina similis in causon febre frenesim significat. Nam causon febre annullata
dine rubei fellis facta urina non colorata superius lata fellea superfluitate
existente excelsum capitis locum occupavit febris. Et siquis in anteriore
cerebri loco flegmonem faciens in his que intus sunt meningis frenesim facit.
Et siquis frenesis quieverit propter aliquam causam ut influxu sanguinis sic per
nares aut propter sudorem multum in capite factum urina subtilis et alba veniente
quietem significat. Sin vero urina talis facta abest et frenesis ita disposita permanens
moritur. Tempus igitur est narrare de colorum differentia et dicere quot sunt et quales
et cum quali effusione possunt copulari aut omnes aut quidam. De coloribus urine

Est igitur de coloribus primus albus et huiusmodi est latitudo media contenta cristallus et cum
et in me et talis alba et aqua purissima quidem alba non in summo sed omnia sunt. Imperfec-
cior autem huius coloris lacteus qualis est ex eius denominatione. Deinde tenuis
sior hoc est glaucus ut cornu lucidum aut ut icitones id est cornee tunice celi.
Deinde hoc glauco remissior caropos. Est autem caropos qualia camelorum ve-
llera subalbi vel lapis onichinus. Hii ergo colores albi secundum qualitatem secundum mag-
nitudinem sunt. Sin vero infectionem aliquam fellis recipiat alba aqua secundum summam quan-
titatem subpallida fit ut decoctio seminum carnis. Sin vero permaneat aliquod tempus
decoctio infectionem maiorem faciens pallidum perfecte colorem significat habundantiam
fel xantum aquosam urinam suscepisse. Post hunc ponitur autem subrufus similis
auro acceltica veniens deinde rufus ut est secundum veritatem citrizon aurum. Deinde
subrubeus similis grico. Deinde rubeus quia assimilatur non croco. Deinde ipsi
fiat quidem aliquoso sanguine ut ex albo colore splendore adveniente que

⁊ tinctores flammeũ uocant. Q̃m ũ s̃m galienũ finito. Supponere ũ ẽ sponẽ sub
spositionẽ in colorib; ñ om̃s similr̃ conuenerũt attribuere. Alij eñ sponũt alij
supponũt. Ergo non uõ sic ipse sanguis purus ẽ ⁊ s̃m dolo. Nam intensior hic aũ
remissior ñ ẽ sanus ut uerus ʒ nothus. Inopos hic ẽ ut nigrum uinũ aut psundus
ut ẽ purpureus sanguis sic ẽ color eqũs. Kianos ũ ut putrefos extelle rubeo
⁊ sup adustus ⁊ colore ut garus ⁊ ictericorum urine. Regula aũt kiani coloris
ẽ s̃m galienũ tal. Album splendido adueniẽs ⁊ nigrũ plurimũ medẽs kia
mũ fac̃. Fuscus uõ ex albo ⁊ nigro coniunctis mixtẽ fit sic̃ ius gasbia. Cloron
ũ ut caulis uirẽs ⁊ ut gramĩ. Latitudo aũt ĩeo consideratur. Nam uiolacius ⁊
smaragdinus ⁊ ysatidis sunt omĩa glora s̃m mag ⁊ minus. hec aũt a calore
plurimo facta sunt. pelithnon ũ psundi ẽ fusco ut plumbũ ⁊ ut qui sunt
exañceatinib; plagis corpib; ⁊ qui ex quassationib; migrantes colores. hic aũt
color a frigore fit ut a plaga. post hunc ũ mg̃ aliqñ quid indicans frigiditatẽ
ẽ st aũt sup illa omĩa clora ⁊ nigredo ʒ latitudinẽ multum hñs ẽ mag ⁊ minus.
9 Multa eñ nigra alũs alia nitidiora ⁊ dissimilia. Et de colorib; quid sufficiens
doctrina collecta ẽ a discipulis antiquorum philosophorum ⁊ medicorum. horum colorum
qui possunt coniungi ẽ pingui effusione ⁊ ẽ tenui ⁊ que ex eis significata sunt
siue in sanis corpib; siũ ĩegrotantib; precẽs s̃mo docebit. Cũm aũt de colorib; to
centes p̃diximus ab albo mundissimo distanciã ⁊ lacteãm glaucũ ⁊ caropũ
ut ñ aliqm colorẽ ĩconiugatum p̃termittamus tenui effusioni coniungamus ⁊ ea qd
significent exponamus. In p̃ncipiis febrium huiusmõi ueniẽs mala. In declinationib
uõ simulta solutionẽ significãt. Tenuis glauca ⁊ karopos urina. Tenuis lac
tenuis ⁊ lactea urina.
rea ũ.

tenuis glauca ⁊ karopos urina.

Quoniam igr̃ tenuis subã indigesta ẽ manifestũ ex hiis qui annos fuerũt sapi
entib;. Colorib; Colores aũt hii conuenientes ei quia sunt p̃ximi albo ⁊ ipsi
indigestioẽ significant. Non eñ colorati sunt. ab aliq imbecillitate naturalis
coloris. Igr̃ tenuis ẽ hiis colorib; existens indigestionẽ sig. Ten sb pall ⁊ pall ũ

tenuis sub pallida ⁊ pallida urina.

Principium digestionis huiusmõi significãt. Nam subam q̃ difficiliorẽ naturalẽ ca
naturalis calor ñ potuit densare colorẽ uõ quasi faciliorẽ in p̃ncipio digestionis
ac melior p̃ori significãt eñ huiusmõi urina naturalẽ. Tenuis sub rufa ⁊ rufa. mutauit
calorẽ conualuisse eoq plurimũ colorẽ urine concessit. Quãm uõ rufa ⁊ rufa

tenuis sub rufa ⁊ rufa urina.

ñ potuit ⁊ mariam densare uocamus ⁊ hanc indigestam. Urina tal ueniẽs ĩ
ypocondriis periculosa q̃m ad mod aquosa utilis. Ten ypoxanthos ⁊ xanthos

tenuis ypoxanthos ⁊ xanthos urina.

Esto tenuis quod ut pouchir s; ypoxanthos aut xanthos. Et tales s̃m subam
quid indigeste s̃m colores ũ ñ solum ex natura emiserũt s; ⁊ materie indigẽ
ciã demonstrãt. Abstinente eñ aliquo adolescente s̃m naturam ⁊ etatẽ ppt indi
genciã matie urine apparent ypoxanthe aut xanthe eo qd habundet ĩ p̃fundo

callor quis per naturam habundanciam fellis generans quam multo calore infel inu
tatur sanguis et maxime prolongata causa tenuitas incipit estuo inquo et tenuam
plurimum supuenitur. Et enim eorum urine sunt xanthe propter has causas. Et uigilie
et sollicitudo et labor rubeam urinam demonstrant. Et de complexionibus quid tenuis
sube et quibus coloribus possit conponi sufficienter quis dicta sunt. Reliquum est ut con
descriptione propter manifestationem eas exponamus sic tenuis alba. tenuis lactea. te
nuis glauca. tenuis Karopos. tenuis subpallida. tenuis subrubea. tenuis y
pyranthos et tenuis xanthos.

Quoniam autem omnes complexiones tenuis sube et quibus coloribus possint coniungi sufficienter
fecimus et quid significent diximus et in descriptione eas exposuimus transeamus ad com
plexionem pinguis sube et dicamus cum quibus coloribus possit coniungi. pinguis alba

Talis complexio constat et monstrat crudum humorem plurimum habundare in uasis
et diuturnas difficultates flegmatis ut est uitreum flegma et salsum et similia qualitate huius
urina pinguis multa et alba ueniens. liberat apostemata in artubus nata. his qui
dolebant eos et his qui quodammodo in egritudine laboriosa erant et his qui diu
fuerant in multitudine pinguium humorum. pinguis lactea

Et huiusmodi constat et si in fine febris talis uenerit lipthisim uesice aut re
num significat.

Hec complexio constat et si in multa ue pinguis Karopos.
nerit demonstrat malos humores multos in corpore esse. Si uero turbate huiusmodi
urine fuerint quales sub iugalium demonstrant capitis dolorem aut presentem aut
futurum. Quomodo autem apparent turbate sunt iam residentes manifestant
enim exteriori igne probate. Calefacte enim ampullis insuper igne demonstrabunt.
Alie autem eadem subiecta pingui existente si accidit in febribus nubes esse. hanc sequens
mutatio urine tenuis solutionem significat febris. pinguis subrubea.

Talis constat et significat ypostasis huiusmodi diuturniores egritudines declarat et sa
nabiles. pinguis rubea Talis constat et declarat multum sanguineum
humorem in corpore esse quemadmodum in sinochis et in acutis febribus talis paulatim
mixta picem significat. Similiter autem huiusmodi urina in talibus febribus turbulen
ta mixta cum subitate et dolore capitis et colli et ypocondriorum yctericum fore ante
diem septimum significat. pinguis inopos Et huiusmodi constat et fuerit
in febribus causon capite dolente et renum dolente ferit casum. tercia pinguis Kyanos.

Talis constat et in sanis superueniens significat laborem uie aut cursum multum
esse. Senioribus uero superueniens quibus ex multo tempore tales fiunt amara minutam
uesicam ut in pluribus significat. In fine uero tales facte in lithiasim constitutum est.

Talis constat et in fine huiusmodi ueniens ictericiam significat. pinguis uiridis

Talis urina in febribus ueniens et non residens paracrusticum significat. pinguis liuida

pingīs nīḡ

Significāt aūt ⁊ aliud in febrib; cū causon tal' urina apparens stranguriā
futurum significāt. pinguis nig̃ Et ea cōplexio ostat ⁊ declarat pur
gationem melancolice humoris uel inclinatione quartanarii ⁊ dissolutione
melancolie. ⁊ ꝓp frigiditatē ueniūt tales ⁊ ꝓp exustionē sanguinis. Ita
lib; ĩ causis densata subā sig̃. tales colores cū densitate sube fieri. Qm̄ uō
ē ratō quia tres differentie sūt urine nigre pinguioris ea q̄ scdm̄ naturā
ē urina scdm̄ substam manifestū ē. Quartanario soluto ⁊ melancolico hu
more putridā exeunte urine apparent pingues ⁊ nigre. Simili' ⁊ cū
egritudo melancolie soluit̃ ⁊ putridas exit causa q̄ fec̃ melancoliam.
Qm̄ uō melancolic' humor terrenus ⁊ pinguis ⁊ niger ē ꝓpt' hoc ⁊ urinas
fac̃ pingues. Simili' ⁊ que a exadustione sanguinis facte sunt q̄mad
mod' p̄dictumē densitatē possederūt sube eo qd' eam q̄ inuasit ē hu
miditatē exaurit adustio. Et frigiditas manifeste densat materiā ra
tione ostrictionis. Significant aūt tales urine in febrib; spasmū ex sicci
tate. significant aūt ⁊ aliud. In febrib; cū acutis tales uenientes cū
sudore capitis ⁊ tussi ⁊ colli ⁊ suspirio male sunt. ꝓpt' exadustionē. Sig̃
ficat aūt ⁊ aliud. Talis eñ ueniēs urina in febrib; acutis ē fetore nich
bĩte malum uesica mortē significat. De cōplexionib; ig̃ tenuis sube
ē quib;lib; colorib; possint ostare perscripsim' ⁊ significata eaꝝ exposuim'.
hoc mō ⁊ in pingui suba cōponentes ouiungentes eos qui cū ea colores
possunt ouenire ouenient̃ scripsimus. Et significata eoꝝ diligenti' disse
ruimus ⁊ causas eaꝝ enarrauim'. Reliquum ē ut per scriptionē eas ex
ponamus. Relinquit̃ ig̃ ex mediocẽ suba dicere ⁊ manifestare ē
quolib; colorib; possit ouenire. Ea eñ, sm̄ nrm̄ suba. Cum hac ig̃ suba u
ṫe Galienus mpiclon subrufum ⁊ subrubeum consistunt. Magnus
uō rufum ⁊ subrufum. Nos aūt uiros tales ⁊ tantos rep̄hendē uerem
tū aliutrisq; p̄missa oplebim'. Conuenientem ommixtionē mediocẽ sube
conuingentes omnisceamus ita. Qm̄ cū mediocẽ suba ñ pōt aliquis coloꝝ
ouenire exceptis subrufo ⁊ subrubeo ⁊ in medio hĩtib; rufum ut sit ma
nifesta ratō. Reliquum modis scrip scriptione exponant'. Mediocs sube colore
sub rufum rufum rubeum. Que ypostasis sit bona

Cum hec ouenient cōposuerim'. ⁊ conuenientē ordinē unusque scripta se
ruauerim' ⁊ in descriptione ea manifestauerim' ⁊ clara omib; discentib;
fecerim; de ypostasib; disputem; q̄ sit bona ypostasis ⁊ q̄ ab hac sint mēte
sa sūt remissa ⁊ q̄ ex ea aut ex eis possint perfici. Et q̄ periculose ⁊ q̄ mino
res eaꝝ ⁊ q̄ ad sanitatē ꝑconuenientes. hec oposituri ypostasim ⁊ sube

et coloribus inmutari ut perfectum earumdem assignemus. In nomine Christi veritatem
dominum nostrum ducem fieri ut huius inventionis michi permittam. Incipiam igitur primum bo
ne ypostaseos expositionem dicere. Melius autem est a sapientissimo ypocrate hanc di
scere et neque adiectionem neque ablationem aliquam faciamus. Propositio enim est de fecibus non
est secundum naturam. Est ergo dictio sapientis ypocratis de ea que secundum naturam ypostasis
Vrina autem bona est quando ypostasis alba fuerit. De bona ypostasi.
et levis et equalis secundum omne tempus ita inquit sapiens et amice bonitatis existens ex
contento diffinitionem protulit competens dicere et subalbam et colorem qui particularia.
Nos autem ab eo permissum apponamus ut omnes appropinquantes littere non qualecumque habe
ant gaudium. Multorum enim intellectum non perfectam diffinitionem audientes quasi insipientem
eiusmodi expositionem opinantur. Est ergo perfecta diffinitio eius que est secundum naturam
urine talis. Vrina autem bona est et alba ypostasis fuerit et levis et equalis per
tempus secundum subalbum non modica et colore rufo vel subrufo aliquid participans
rubeus et quia diffinitio ita significaverit inspicere interna hec quattuor scilicet ypo
stasim et colorem et subalbam et tempus dicamus unumquodque eorum quale oporteat esse.
Que ergo secundum naturam ypostasis est. Quid significet alba ypostasis continua et equalis.
habet album colorem et inferiorem possidet locum levis et indivisa et equalis et in multos
dies talis permanens. hec enim est equale inter spatium. Quecumque igitur ex his non
habent quod est secundum naturam sedimen consistunt sive unum sive duo. hoc tale sedimen
non secundum naturam est. Quemadmodum autem compositionem supra de coloribus et sublimiis feci
mus sic et nunc omnia est ypostasi componentes ex ordine habeamus. Contrariam
autem ex his quattuor que observantur est ypostasi omnium ultimum quod est equale et tribus
secundum naturam manentibus inequale fit totum. Quid significet alba ypostasis continua levis et equalis.
Huiusmodi infirmitatem digestive virtutis significat. Non enim potuit digerere omnia non
sed reliquit unum indigestum eo quod omnibus diebus digestio non fit sed aliquantoquid dige
stum sedimen aliquando quid indigestum. Rursum igitur consideramus et continuum
ut sint divisa duo scilicet ut non sit ypostasis continua non sit equalis. Quid significet alba
hoc per minus est digesta duobus deficientibus secundum digestionem ypostasis non continua et equalis.
non solum enim equale amiserit sed etiam levis ut non sit continua sed discreta.
Invadit autem continuum sedimen speciem materias pinguis et non dimittens illud
esse equale. propter hoc igitur causas relictum sedimen ab his duobus minus digestum
uno est. Veniamus autem rursus in principio quod concessum est. Quid significet alba ypostasis
Esto sedimen non leve sed divisum equale non. hoc tale non continua et equalis.
malum eorum multis speciebus et non posset autem diaforesim habere digestio ut sit di
gestius. Rursus non esto unum non continua et inequalis sed melior fore. Non enim
eandem dissipavit quemadmodum equalis sed aliquando quid dispergitur aliquando non

Marginal notes (right):

de bona ypostasi

diffinitio bone urine

quid significet alba ypostasis continua et equalis

quid significet alba ypostasis continua levis et equalis

quid significet alba ypostasis non continua et equalis

quid significet alba ypostasis non continua et equalis

Et ipsa declarat minorem esse spiritum divellentem ordinationem. hoc autem ostendimus
in exemplo deficientis pulsus. Sicut enim deficiens pulsus usque ad multos dies inde per-
maneat. Maius malum est quam cotidie permutari hoc est et inequale. Itaque melius
est divulsum in equale. divulso equali quod et supra est audientibus. Et de hac quidem
expositione tanta sufficiant. Quid significat album continuum et equale eneorema.

Quid sig. alb. continuum et equale eneorema.

Est igitur sedimen album quid transmutetur autem ut fit in medio quod vocatur ene-
orema adeo que est pendere. Est vero album continuum et equale hoc mediocre est in-
digestum. Non enim valuit natura digerere ut inferiorem acciperet locum. hoc est dige-
stum est sed participatio alicuius speciei incidentis elevavit illud ipsum et ea media regio.
Si vero multis speciebus fuerit impellitur [?] inem. Quid significat al. nubes con. et equal.

Quid sig. al. nubes con. et equalis

sedimen et super inequales regiones ferri accipiens superiorem superficiem et vocatur
nubes quam metafora nubium. Et ea nubes que superiorem locum occupaverit alba
existens in febribus spumosos colericos humores significat. Et aliter. Si in febre
continua alba urina est nubes spumosas habens malum valde. Significat enim ceritas [?] y-
pocondriis colere. Si vero in febribus causon nigras nubes habet significat in quantitate amari-
tissimam. Si vero non species omnino fuerit inferiorem accipiens locum et demonstrat perfectam
digestionem. que sunt naturam ypostasis. Itaque quecumque de ypostasi dicta sunt totidem
et de eneorimate et de nube dicta esse oportet arbitrari. huiusmodi enim positione locorum
tantum differunt. Itaque manifestum est quod in excelso amplius nichil dicentibus quam nostris
significationum. Permutetur igitur albus color ex ypostasi et sit niger. hoc tale malum. Si si
fuerit quid in nube nigrum minus malum. Si vero in eneorimate magis malum. Si
vero in ypostasi perfectum malum. Similiter et in aliis. Sicut enim alba et continua et equalis fuerit
ypostasis bonum. Si vero nubes minus bonum. Si vero eneorimata manifestum et me-
lius bonum. Et de urinis quid positione sufficientia diximus. Quoniam autem diximus
de tempore et substantia et loco reliquum apparuimus de colore. Erunt autem secundum naturam color
sedimentis albus. hoc igitur iam non fit album sed nigrum aut lividum aut pallidum aut
subrubeum aut rubeum. Quid significat subrubeum et rubeum sedimentum.

Quid sig. subr. et rub. sedim.

Subrubeum ergo
ab aquoso sanguine fit ut superius dictum est et significat indigestiones sed non mortem. Ru-
beum vero sedimentum a sincero sanguine significat digestionem. et si quidem fuerit moderatum in
his habitudinem et indigentiam sine periculo est maxime. Quoniam igitur et subrubeum ad-
ducit periculum materie familiare: propterea vero est materiei et aquosi sanguinis existens
permutatum puro sanguinem ut animum eorum periculum non adducit. Quoniam vero indigestionem significat et per
hoc tempus expectare manifestum est. humorum huiusmodi quid prius sanguine fiunt ut flemma
et aquosus liquor sanguinis. huiusmodi vero est sanguine ut rubea colera et humor melan-
colicus. Sincerus vero sanguis in medio amborum est. Cum igitur subrubea apparet urina significat
ab aquoso sanguine habere colorem. Aquosus vero sanguis est prior sanguine sincero et ipsa in-
digestionem significat. Non enim perfectum apposuit non aquoso sanguini colorem. Manifestum est igitur
quod nequaquam digestus est. Indiget igitur tempore vero ad digestionem aquosi sanguinis. Rubeum
vero sedimen est sine futuram indicationem significat. Sic et igitur supra nubem habet urina rubea et

alie digestionis signa. vel dic manifestum est quoniam egritudo iudicabitur. Quod significet

rubeum et subrubeum dictum est. Quid significet liuidum sedimen

Frigiditatem et mortificationem intuitinus. Est autem dicere et aliter: In acutis et febribus u

rina liuidam ypostasim habens in supueniente die non sanum periculo. Quid significet niger sedimen *(Quid sig. livid. sedim.)*

Unde non calorem plenum et diacoreticam egritudinis .i. causa maligne egritudinis. *(Quid sig. nig. sedim.)*

Subnigra urina distat a perfecta nigra. In febre enim causon Quid significet subnigrum sedimen.

Urina subnigra eneorimata habens excellens in sana et fluxu sanguinis plurimum superveniet

accessus cum rigore et sudore: Quid significet nigrum sedimen. Nigrum non aliquid *(Quid sig. subnig.)*

indicat frigiditatem aliquid non calorem. Determinemus id ita. Si quid potest liuidum *(Quid sig. nig.)*

quando sit factum nigrum frigidam autem habet significationem. Si uero urine precesserint secutum

est autem nigrum manifestum est quoniam a calore est factum est. Quoniam autem albus color boni ypostasis

creditur signum. nosse oportet quoniam albus color multociens deludit artificem qui bonam

ypostasis cum non sit. Sed et crudus humor albus in sedimine apparet et pus album deci

pit artificem qui ypostasis bona. Sed hec quidem oportet discerni fetidum est. Si lumbis ulce

ratis aut vesica aut epate aut aliqua particula purulas evacuatur et pus emittitur

quemadmodum dicit ypocras. Si sanguinem mingat aut pus lumborum aut vesice ulcerationem

significat et cetera. Quibus cumque in urinali minga per eandem viam evacuata est. Crudus uero humor

in medio fusus determinatur sediminis. Non est enim continuum ipsum sedimen tocius humoris sed

ut dissolutum minima arena. Hec quidem dicta sunt ut non decipiatur calore sed discernat

ypostasim et a sanie et crudo humore. Sicut sanguinem et pus mingere et squamas

et odorem grauis aut lumborum aut vesice ulcerationem significat. Sed et arenosa in urinis sedi

mina diuturna vesice aut lumbi lithiasin habere significat et aliter. Si sanguinem min

gat lumborum et vesice ulcerationem significat. Hec quidem diximus ut non decipiatur artifex in spe

ciebus sediminis et a sanie et crudo humore. Et quid quantum quid sedimenis ex

quisiuimus et colore et loco et substantia et tempus. Reliquum hic sedimen partem vero demon

strauimus in descriptione sic.

Nec quatuor discriptionis differentie sediminis. Quam autem sedimen tres diximus

habere locos quemadmodum apparens manifestat. Aut enim inferiorem habet locum et ypo

stasis nominatur: aut medium et eneorima dicitur aut superiorem et nefilis nominatur

et causas omnes per quas ipsos acceperunt locos et significata eorum diximus et in descrip

tione eius quod inferiorem locum accepit ypostasis differentias exposuimus ad eundem modum et

in media ypostasi que eneorima vocatur faciamus eius differentias in descriptione ita.

3 Iste eius eneorimatos quas in descriptione exposuimus differentie: precedens uero ordo

docebit significata uniuscuiusque differentie quid significet. Secundum uero tertiam differentiam sediminis

superiorem locum urine tenentem que et nubes nominantur. Et huius igitur differentias in descriptione

expunamus. Et quid significat subsequenti oratione doceamus. rei significationem non pretermittentes. Eius igitur est descriptio hec.

Et de complexionibus quid differentie sunt ypostasis earum inequales continentes. et nichil pre-
mittentes. et in descriptione exposuimus. Quoniam autem humanum corpus ex tribus constitu-
tum partibus: et humidis et firmis partibus: humida vero corporis consistentia sunt humores
et superfluitates. De cunctisque quid putrefactis humoribus purinas exeunt suffi-
cienter exposuimus. Dicamus igitur nunc que ex ipsis firmis partibus nascitur mingantur ut
perfecta vi minimis huius diuinus doctrina fiat. Et enim earum firmarum partium mollio-
res quedam sunt. aliquando facte molli substantia ut in talia aliquando in formam assimilantur.
Quoniam ergo pinguedo et caro molliora firmarum partium sunt et humidiora primum
quid resoluit febris pinguedinem ut omnium firmarum partium solubiliorem
et in carne pinguedinem non liquefacta molli substantia consumuntur calor. Et quoniam ea de
non similiter resoluuntur sed habet quoddam principium resolutionis et ascensum et sta-
tum indicamus temporum et eius cognitionem. Quot sunt differentie oleaginarum urinarum iii.

Principium quid oleaginarum urinarum olei colorem habentes augmento vero non appa-
rentes ut oleum statu vero oleagine. Que olei colorem habentes principium
liquefactionis declarantes que aquose apparent. Que vero apparent ut oleum
temporis augmento facte inunctionem perfectiorem habent olei ad urinam. Oleagine
non facte que in statu sunt tote omnino urine et in colore et in substantia nisi
olim sunt. Urina in febribus pacientis oleagina sub magnitudine uementis inclinatio-
nem in inspissatione et mortem significat. Quoniam autem pinguedo universalior est et simplex
est diuidit in partes. aut vero secundum lumbos est cum uoluntur et que operit eos. hec
circa lumbos pinguedine resoluta et puriam exeunte. magis similis erit
fiet ei quoniam ei que in toto corpore pinguedinem eo quod sed quid per urinales meatus fit
sed non longe ab his ypostases autem differere considerans semper ita in amplioribus
Quibus cunque pinguedinis secundum et multum. huius nefretica significat. Manife-
stum autem quoniam lumborum pinguedine soluta et talis. Urina in causon pin-
guem ypostasim habens. mortem significat. Sed in febribus non semper hoc tale secundum pe-
ralhgiam significat. et de oleaginis quid urinis ex liquefactione pinguedinis
factis sufficienter que dicta sunt. Quid significant petaloydes ypostases

Quoniam igitur solide corporis partes habent in se ipsis et longitudinem et latitudinem et profundi-
tatem quecumque in superficie quid inducunt sunt que quedam petala minimis apparen-
tia uesice talia sunt demonstratiua. Denominationem autem habent ex his que si-
milia sunt petalis que ex teneris decoctis sunt. Secundum predictum non modo et ex

unius detinentur. Sicut fuit febris et urina petaloydes subtilis habens totum pinguem corporis
Si vero habet febris vesice significat passionem hic et indigestionem et digestio determinatur. Si vero
fit indigestio totius corporis est malum. Si vero digestio fit vesice. Quid significet furfurea ypo
Quando vero febris occupat et secundum profunda vasorum ypostases furfuree. stasis.
fiunt et grossiores petaloidibus fiunt. Tales igitur possumus ypostasibus secundum eundem
modum significative et vesice passiones et totius corporis. Sicut abfuit febris totius corporis.
malum. Si vero non vesice. Et si quid indigestum sit totius. Si vero digestum
vesice sicut ypocras dicit. Quibuscumque in urina pingui furfuree conveniunt hiis
vesica scabit. Quid significent enoyd. sedimina. Si vero occupet febris secundum corporis
tres dimensiones scilicet longitudinem latitudinem et profundum huiusmodi furfureis grossio
ra fiunt et vocantur enoides. Scias autem hoc tale. si aliquis sublevans mo
lam triticum molentem in grossiores partes triticum aperitur. Tales grossiores
partes tritici enoides nominantur. Et hiis igitur que in urinis apparent denominatae
possiderit. Fiunt autem huiusmodi enoydes urine. aut propter liquefactionem solidorum ve
herite. aut propter exustionem sanguinis. Sed si quid albe fiunt solidorum est
passio. Si vero rubee sanguinis quemadmodum dicit ypocras. In febribus acutis urina
colerica enoydes et albas habens ypostases malum est aliud. In febribus urina est
nodum in ypostasim habens albis salutaribus existentibus desiccationem significat. Urina
in febribus enerorima enoides habens diuturnam egritudinem significat. et de grossiori
bus quidem ypostasibus que in urinis fiunt et apparent sufficiant que dicta sunt. Quid
Fetida vero urina dictam significat. urina mali odoris et inordinate humorum significat fetida urina.
putrefactionibus significat et vitiis. In febribus aquosa et alba urina in malis enerorima
tibus fetida paracopin sedat et aliter. Urina in febribus acutis pinguis nigra
et fetida melius vesica habente mortem significat. et aliter. Urina habens grauem odorem liquefac
tionem significat. Signat vero et putrefactionem et naturalem mortificationem. et de huiusmodi quidem
urinis sufficiant que dicta sunt. Quoniam autem prius et tenuis et pinguis est
et coloribus oppleriones fecimus nunc coniungamus effusionem. et secundum competen
tibus coloribus et quid significet horum singulum apponimus. Et quoniam secundum quod per
substantiam est pingue manifestum est. quoniam ad digestionem tamen est tale. aut ex habun
dancia pinguium et crudorum humorum. Ceterum hic est tenui substantia secundum convenien
ter non potest. Iungamus igitur ipsum pingui effusionem et ypostasi et subrubeo et ru
beo colore. In oppleriunibus etiam hiis indigestionis significantes colores con
venire non possunt. Incipiamus igitur cum oppletione facere et subrubeo et rubeo colore.
Quoniam autem hic ab aquoso sanguine fit hic vero expectato. Oportet cognoscere quoniam

Quid significet furfurea ypostasis.

Quid significent enoyd. sedimina.

Quid significet fetida urine.

quidam colores coniuncti insubstancialis effusionis. ipsi et apostasibus non tamen perfecti eo
quod insubstancialis fuerint. sive in ypostasibus imperfecti. *Secundum pinguem substantiam est pingui substantia.*

Hec complexio constat quemadmodum dictum est. et significat longitudinem egritudinis
illius sistit urina subrubea et ypostasis subrubea rotunda et recta ut supra.
Et ea complexio constat et significat malum sanguinis et ex substantia et sedimine: *Secundum pinguem*
complexio ea constat et demonstrat adustionem secundum *rubeum est pingui substantia.* *S. p.*
subtilem et sedimine. *S*imiliter autem et de coloribus coniungentibus urine substantie et sedimini *nigrum est p. s.*
eadem significata declarantur superfluitatis et indigentie excepta mediocritate
utriusque que et substantie et sedimini sunt est coloribus secundum naturam existentibus scilicet rufo et subrufo
et hoc significat perfectionem digestionis in substantia et in sedimine et colore. Et de
urinarum quidem disciplina secundum genera et species et differentias convenienter exposuimus.

Incipit liber ~~pulsuum~~ philareti de negocio pulsuum.

Intentionem huius in presenti conscriptione de pulsuum negocio compendiosam exponere
narratione et dicere quid est pulsus et que utilitas eius et quid est arteria et quare dica
tur arteria et unde exoritur. Incipiens est igitur a primo. *Quid est efficiencia pulsus.*
Pulsus est motio cordis et arteriarum que secundum diastolem et sistolem fit ad infrigida
tionem innati caloris et egestionem fumosarum superfluitatum. Quot sunt efficiencia
pulsuum. tria. Virtus faciens motionem. Utilitas inducens et instrumentum obediens.
Arteria est corpus oblongum rotundum instar canalis duabus tunicis consistens
a corde incipiens et omne corpus divisum aere et spiritu vitale continens. Arteria di
citur apo tu aera tirin. i. servare aerem vitalem. Hec vero a sinistra auricula cordis que
dicitur aborti exoritur. que cum de corde divisa dupplicatur. et hec quidem deorsum fertur portio
ea et dividitur dextera et sinistra ad coxas et usque ad pedes et digitos. Altera vero sur
sum fertur et dividitur similiter dextera et sinistra iuxta nares et capud. Et quidem que fertur
ad capud facit arterias que dicuntur parotide. Que vero interna et sinistra fertur
tendit ad brachia et cubitos et usque ad extremos manuum digitos. Intentione vero
huius presentis conscriptionis docere cognitiones et causas ad ipsorum motiones. *Vacens mu*
Triplicatur ut habitus que secundum naturam et non et non contra naturam ullius casibus *tatur pulsus.*
virorum et mulierum etatibus et aliis coniugatis. hominum enim hii quidem mares hee
vero femine. et horum ipsorum hii quidem calidiores secundum est sunt. hii vero frigidiores et hii
quidem qualiter natura hii vero pinguiores et carnosi. Et viri quidem mulieribus
omnino calidiores et fortiores secundum non sunt. Merito igitur in eis pulsus sunt velociores
et vehementiores. Mulierum ut frigidarum tardiores et leniores. Intrinseque vero
horum dico autem viris et mulieribus intensa causa intenditur et pulsus. In calidio
re quidem maiores et velociores. Calidum enim velociter mobile est. Habitudines
in frigore non minores et tardiores. frigidum enim tarde mobile est.

Secundum pinguem substantiam est pingui substantia.
Secundum pinguem rub. est pingui substantia.
multum
Secundum pinguem nigrum est pingui substantia.
9

uero utrisque inueniuntur illud gracile et rarioscum. In gracilibus est multo magis subiacent tactui pulsus. In pinguibus uero rariores sunt humiliores.

Considerandum ergo et adiuncta illa uidelicet regiones, etates, tempora particulares constitutiones, et dicere in temporibus quidem anni nunc existentibus: uere, estate, autumpno, hyeme. Horum uero temperata sunt duo, uer et autumpnus; distemperata uero hyems et estas. In uere ergo et autumpno pulsus magni sunt et fortes ualde propter temperamentum qualitatum. Manifestum quoniam secundum etates proportionaliter. In estate uero ueloces et spissiores secundum magis; etate necessitate mouente propter continentiam nos extrinsecus aeris caliditatem. In hyeme uero rariores et tardiores pulsus fiunt propter continentis frigiditatem aut siccitatem(?). Similiter autem et in unaquaque regione secundum celum et pulsus commutantur. Calidior siquidem magnos et ueloces facit pulsus, frigidior econtrario.

Dicamus autem et de etatibus. Si igitur etates differentes sunt et pulsus earum differentes monebuntur. Puerorum siquidem pulsus ueloces sunt et leues, spissi, secundum magnitudinem et fortitudinem medii. Ueloces quidem quoniam secundum substantiam habundat in eis humidus calor. Spissi uero propter habundantiam in eis secundum quantitatem caliditatem. Leues uero quia imperfecte sunt in eis uirtutes. Dicimus est quoniam leues ex imbecillitate fiunt uirtutum. Senium est uero econtrario tardiores et rariores quantum ad pueros propter earum quiescentem imbecillitatem et frigiditatem.

Augmasticorum uero magni et fortissimi eo quod fortes in eis magis uirtutes sunt.

Similiter autem et temporis qualitas commutat etates et pulsus. Sic est potentia est conueniens immutare contemperamentum ad propriam eius celum. In pregnantibus uero mulieribus pulsus parui sunt et spissi et ueloces. Parui uero quidem eo quod grauentur uirtutes ex fetu. Spissi uero et ueloces propter mouentem necessitatem pregnantis et fetus. In sompno uero pulsus fiunt minores et leuiores: manifestum quoniam naturali calore ingrediente ad profundum. In superuenientibus uero casibus ad superuenienta mutantur et pulsus. Similiter autem et in egritudinibus, ut quoniam secundum naturam uirtus patitur per substantiam alicuius principalis partis aut ab aliqua causa faciente et grauante eam. Ueniamus ergo ad ea que preter naturam.

Hec uero sunt gimnasia, balnea, cibi multi, uini potus, aque multe potatio. Similiter et alibus que preter naturam hec est causis, egritudinibus, accidentibus. Similiter secundum precedentia considerare oportet. Sciendum est ~~sui naturam~~ quoniam que secundum naturam et que non naturalia sunt in modicitate fiant, unde quod est preter naturam immutant pulsus. Cum igitur ad egrotum intrans quem numquam uidisti, attende primum quidem si masculus aut femina est. Et si masculus considera pulsum masculi. Si uero femina, femine, deinde naturam laborantis et etatem eius et tempus hoc temporis anni et regionem et complexionem et coniectura quales pulsum oportuit habere laborantem quando sanus erat. Tunc cognosces diligenter magnitudinem preter naturam secundum con-

9

divisionis pulsuum. Primum genus pulsuum secundum quantitatem suam divisionum consideratur
in longitudine latitudine et profundo. convenienter igitur iste augmentatus secundum tres dimen-
siones transcendens modum dicitur magnus. Secundum genus pulsuum est secundum quantitatem
motionis arterie diastoles et sistoles. in quo consideratur velox. tardus et mediocris. Tertium
genus pulsuum est secundum tenorem virtutis. in quo consideratur fortis debilis et mediocris. frequentiae
accipiens magnitudinem facit validus. quoniam est durat virtus eius tunc magis fit validus et cetera.
Quartum genus pulsuum secundum consistentiam organi dico autem arterie corporis in quo consideratur
durus. mollis. et mediocris. Quintum genus pulsuum est secundum quantitatem
quietis in quo consideratur spissus et rarus. Breve est tempus quietis significat spissum. longum
vero significat rarum. Sextum genus pulsuum est secundum equalitatem et inequalitatem que
consideratur in uno pulsu et in pluribus. In uno quidem ut incipit zante. In vero in pluribus
fit. dicitur consistens inequalitas. Ubi vero inequalitas in inordinato ut in omnibus inter-
[?]ue enim accidit una percussio aut incidit. et hoc fit gravata et afflicta virtute ab
aliqua causa. Septimum genus pulsuum est secundum ordinem et inordinationem. In
casio est ab inequali pulsu facit equalem et inequalem. secundum periodos inordinatur fit et iste
rursus consideratur secundum unam percussionem. et secundum plures redditiones. Octavum
vero genus pulsuum secundum plenum et vacuum hoc est secundum arterie figuram omne est vas aut
plenum aut vacuum. Nonum genus pulsuum secundum concordiam in quo com-
mensuratur proportio temporis ad tempus unde cognoscuntur deficientes et incedentes.
Decimum genus pulsuum est secundum calorem qui redditur proprium corporis in quo consideratur qualitas
supposite materie corporis per tactum velut distemperata et mordax.
Dictis decem generibus pulsuum dicamus breviter plurimas causas et differentias eorum. Si quis
enim ad diligentiam eorum voluerit pervenire, xvi libros legat de pulsuum negotio.
Ergo non longiturnitati parentes in plurimas capitula paucas quasdam differentias et causas
pulsuum in brevem dicam. Ut fuerint modicus secundum non est calor cordis et omnibus prioribus.
Non saltus quod per in maxime spiritu fit in omni corporis. pulsus non in opposito. Quod differt saltus
virtutis movet et materiis sol. Quod differt magnus a valido. Quoniam magnus a plenitu-
pulsus quidem secundum tres dimensiones consideratur. Validus vero secundum virtutis motionem tenorem
enim virtutis significat. Quod differt spissus a veloci. Secundum continuum et discretum.
spissum est continuum dicamus velox vero discretum. velut sicut aliquis velociter
et liber. Quod differt plenus tardus a tardo. Quoniam tardus et infirmior magis virtute
fit. Rari enim pulsus difficiliores. Que sunt differentie in diastole pulsus
Octo. magnitudo. parvitas. altitudo. debilitas. velocitas. tarditas. duricies.
mollicies. Que sunt indicativa pulsus. Duo intellectus et sensus. sensus vero quid
indicat presentia. Intellectus facta et futura. Que sunt cause efficientes pulsuum.

Motus virtutis facientis motionem et moventis corporis vasis et utilitas propter quam movetur. Quare
quadruplicatur secundum magnitudinem et velocitatem et frequentiam. Motus consideratur in
frequentia et spissitudine. Quid differt inequalis ab inordinato pulsus.
Quoniam inequalis quidem in uno pulsu consistit et in pluribus, aut est secundum unam diastolem et si
stolem aut secundum plura congregata quod dicitur consistens inequalitas in multitudine pulsuum
considerata. Inordinatus fit secundum rithmon. Quid differunt deficientes ab intercidentibus.
Quia deficientes ex infirmiori magis virtute fiunt, gravata enim et deficiente virtute
deficientes fiunt. Incidentes vero fiunt pugnante et resistente natura. Contingit enim
seipsam excitans volens expellere contraria et videntur contrarii deficientibus et in
cidentibus. Quid differt spasmos a tremulo. Quoniam in spasmo quidem ten
ditur arteria ad instar cordae tensae. In tremuloso vero transfertur dextra et sinistra
ex habundantia continentis vel magis humoris infundentis corpus arteriae sicut
ypsarca ydropisis. Quid differt capricans a bis pulsante. Secundum hoc quod capricantes
quidem in una diastole differentes faciunt motiones ut capra sursum saliens pedibus videatur
incedere; hic vero fit coacta virtute et gravata ab aliqua causa tribuente eam bis pul
sat non bis et secundum eandem idem pulsat percussionem. Hic vero propter duritiam corporis arte
rie fit. Repercutiente et rursum currente motu spiritus in secundam venit percussionem
ut incude malleus. Quid differt vermiculosus a formicante. Quoniam vermiculosi quidem
plerumque consistunt et veniunt ad melius et manifestam habent magis inequalitatem. Formicans
vero non solum contenta iam virtute sed dissoluta et celera fit et in morte significat. Hec nobis ad presens
dicta sufficiant. Explicit liber philareti de negocio pulsuum.

Incipit tegni Galieni archimatheos de corporibus signis causis egris et neutris.

Tres sunt omnes doctrine que ordine habentur. Prima quidem ex finis notione que secundum dissolutionem
fit. Secunda vero que ex compositione secundum resolutionem inventorum. Tertia vero ex diffinitionis dissolu
tione quam nunc insistimus. Appellare autem licet huiusmodi doctrinam non solum termini dissolu
tionem sed et expositionem ut quidam alii nominaverunt aut resolutionem aut divisionem ut
alii quidam, aut explicationem aut expositionem ut alii. Conati sunt ergo quidam Erofilorum
huiusmodi facere doctrinam quemadmodum Eraclides Eritheus. Conati sunt autem et eam
que secundum compositionem ipsi Erofili et quidam Erasistrateorum et Athenienses Athaleus.
Nullus tamen ante nos scripsit eam que incipit ex finis notione, ex qua omnes artes constituuntur
secundum ordinem. Sed illam alibi perscripsimus; hic vero diffinitivam faciemus doctrinam. Que
quantum relinquitur ab ea que secundum dissolutiones ordine et dignitate, tantum est habundantius ad
comprehensionem totius artis et memoriam eorum que secundum partem. Facile enim memora
bilia sunt satis existente dissolutione eorum que continent totius artis capitula. Optimum
terminum quem substantialem quidam nominant ... dividentes. Hinc quidem nomines

appellant. Illi siquidem ab accidentibus diffiniunt rebus. Hii vero a substantia ipsa constituta.
Nos vero simpliciter tractatio universe medicinalis speculationis utilitatis alius a nobis
scripta est negotiis quibus expediat uti ad artes doctivas. Sed nunc ad sufficientiam in capitu-
lis tantum ad hoc apponentes quod sola capitula illarum conclusionum secundum explicationes et
demonstrationum dicentur nunc. De triplici statu corporum

Medicina est scientia sanorum, egrorum et neutrorum. Scientie nomen generaliter et non proprie sed communiter
audire oportet. Sanum autem et egrum et neutrum unumquodque triplicatur: aliud enim hoc quod ut corpus,
hoc vero ut signum, hoc vero ut causa. Est enim susceptibile sanitatis corpus et efficiens et conservans
eam causa et declarans signum. Omnia vero hec Greci vocant sana. Similiter eundem modum et egra
et susceptiva egritudinum corpora et efficientes et conservantes egritudinem causas et declaran-
tia signa et eventa secundum eandem rationem corporis et causis et signis. Secundum primam rationem quidem sana
causa sanativa medicinalis. Post illam autem iam et aliarum secundum quod egrorum. Eadem vero et
neutrorum. Et post hoc corporum primum quidem et sanorum, deinde vero egrorum et deinde neutrorum. Et de
signis vero secundum eandem rationem. In actionibus vero prius est corporis cognitio ex signis manifesta.
Post hoc vero rerum causarum inventio. Sed quoniam et efficiens et declarans et susceptivum du-
plicatur unumquodque: dicitur hoc vere quid simpliciter, hoc vero ut nunc. Sciendum utrorumque est
scientiam medicinalem. Triplicium vero simpliciter duplicatur dictum: hoc vero ut semper tale,
hoc vero ut multum. Et est eorum utrorumque scientia medicinalis. Neutrum vero et causa et signum
et corpus et quod simpliciter dicitur et quod nunc triplicatur unumquodque: dicitur hoc quidem eo quod neutro contrariorum
participet, hoc vero quod utrisque, hoc autem eo quod aliquando hoc, aliquando illo. Horum vero ipsorum secundum duos secundum
modos dicitur: aliquando quidem participando utroque contrariorum equaliter, aliquando vero altero amplius. Est
autem et determinato termino dubitatio quedam secundum locutionem quam et ipsam oportet determinare.
Inde est quod dicit medicinam sanorum scientiam esse et egrorum et neutrorum, significat quod omnium par-
ticularium et equalium, significat autem et talium. Sed quod omnium incomprehensibile et impossibile, quorum vero
impossibile et inartificiale, talium vero artificiale sunt et sufficientes ad eos artis partes quas
omnem dicimus in medicine diffinitione. De corpore simpliciter sano.

Incipiamus igitur a corporibus primum qualia sana et egra et neutra sunt et qualis existentia. Post hec
de signis et causis per eundem ordinem. Sanum est simpliciter corpus eucraton quod existens
ex equalitate in primis et simplicibus particulis, coequale vero hisque ex his componuntur or-
ganis. Sanum vero ut nunc est corpus quod secundum presens sanum est. Est autem hoc et quod sanum est corpus
eucraton et coequale non tamen secundum optimam eucrasiam et coequalitatem sed secundum propriam ipsi sanitatis.
Semper tale est maxime eucraton et maxime coequale. Ut multum quod ab optima compositione
est derelictum non tamen multum. Egrum vero corpus simpliciter est ex genitura aut distemperatum in his
que similes habent partes aut inequale in organicis aut utrisque solutum. Egrum
ut nunc quod corpus est egrotans in quo dicitur tempore tale existens. Manifestum autem et hoc quod neque
quod dicitur tempore est egrum aut distemperatum est in similes partes habentibus aut inequale quod

ganis · aut in utrisque · Et semper egrum quod corpus est quacumque egrotatione aut
distemperantia sanis existens · in simplicibus particulis aut omnibus aut quibusdam aut
magis dominantibus aut est inequale organis · Similiter autem his aut in omnibus aut in
quibusdam aut magis dominantibus · Quasi multum egrum est corpus ab hiis omnibus quod malicia
derelictum non vero in medio constitutum · Tertium autem et neutrum corpus implicite dicebatur hoc
quod eorum neutrius extremitatis dispositionum participat hoc vero quod utriusque · hoc autem
quod aliquando quidem hoc aliquando vero hoc · Secundum primum significatum neutrum erit corpus medium
vero existens sanissimi corporis et egerrimi · et huiusmodi quod simpliciter tale quam egrotatione
constitutum est ita · hoc vero ut nunc quocumque in presenti tempore medium vere existens et sani
ssimi corporis et egerrimi · Eius vero quod simpliciter hoc quod semper tale quam in omnibus etatibus
permanet tale · hoc vero ut multum cum mutationes quasdam accipiens · Secundum vero secundum si
gnificatum neutrum erit corpus contrariis simul dispositionibus participans egrotatione aut secundum
unam partem aut secundum duas differentes · Secundum unam quidem secundum alteram oppositionem eucrasie fuerit
efficacie qualitatum aut secundum utrasque quidem · Secundum circa formationem aut magnitudinem · aut nu
merum particularum aut positionem fuerit lapsum aut contrario · In hiis quidem correptum omnibus
aut quibusdam in mensura vero delinquens · Indifferentibus vero partibus et secundum omnes oppositiones
potest aliquid horum participare · Et semper quod tale secundum omnes etates manens tale · Ut
multum vero quod permutatur secundum aliquid · Ita vero et quod nunc neutrum erit corpus secundum significatum
aut eo quod circa partes hoc habet sana hoc vero egra inherentium ei · aut circa differentes partes ·
Secundum vero tertium significatum neutrum erit corpus quod quidem neque sanum in vero egrum in parte temporis
fit quemadmodum aliquibus in etate puerili quidem existentibus sanos esse · Adolescentibus vero
factis egros aut econtrario · In nunc vero tempore ita neutrum vere quod non contingit esse · Simila
nitudine vero coniungitur · Secundum quam duplicatur nunc dicitur · Sanum et egrum et neutrum corpus
quotiens dicitur et quale unumquodque est sufficienter determinatum est de signis et dicendum est deinceps

Sunt autem et horum quae sana quecumque presentis sanitatis sunt demonstrativa **de sanis signis** Li. 2
et future prognostica et preterite sanitatis rememorativa · Egra vero et presentis egritudinis
demonstrativa et future prognostica et preterite rememorativa · Secundum vero hec et neutra et neutrarum
dispositionum demonstrativa et prognostica et rememorativa · et secundum aliquid quidem sana et secundum aliquid
quidem egra declarantia dispositionem · et hoc vero secundum tempora similiter sanis et egris · Appellantur
autem a quibusdam auctoribus medicis omnia huiusmodi prognostica et si presentium aut futurorum sint declara
tiva · et multis magis quod et demonstrativorum et prognosticorum et rememo
rativorum · Existentibus igitur corporibus sanis hoc quidem simpliciter hoc vero ut nunc · quae sa
na dicuntur simpliciter secundum morem duplicem determinatum esse distinctum hoc quidem semper esse talia
hoc vero ut multum · Semper talia quidem quecumque optimam habent dispositionem ut multum vero
quecumque ab hac non multum deficiunt · Cognitiones vero eorum et ab inherentibus secundum
essentiam substantie eorum oportet fieri et ab hiis que ex necessitate hoc consequuntur effectibus et a

Lectio 2a

sibi que et accidentia vocantur ipse. Similiter quidem ipsorum eorum que sunt in optima compositione con-
temperancia similes partes habentium in caliditate et frigiditate, siccitate et humi-
ditate. Organicorum vero in quantitate et qualitate convenientium ea et adhuc in formatio-
ne et positione particularum uniuscuiusque et totius organi. Ab his vero que ex necessitate
secuntur similes partes habentia quantum quidem ad tactum indurancia et mollicie medio-
critas, quantum ad visus bonus color et lenitatem et asperitatem mediocritas. Secundum vero effec-
ta perfectio que et virtute eorum nominantur. Eorum vero que organica consecuntur in necessitate et pulcri-
tudine omnis corporis organicorum. Ampli vero et inlesibile eius effectuum virtute.
Optime igitur compositionis corporis signa sunt hec demonstrativa. Eorum que deficiunt quidem ab hac — Lectio 3a
sana vero sunt. Siquidem in similes partes habentium lapsa sunt temperancia in plurimum quendam
lapsum. Hec vero in organicorum equalitate partium aliquo. Et hec aut omnium aut aliquorum
aut secundum utrumque. Generaliter autem lapsum eadem hiis eorum que virtutes complent temperancia in si-
milibus habentibus partes. Illis vero conformacio et magnitudo et positio in organicis. Utrisque
9 commune unitas quam et continuitatem eorum nominamus. In hiis autem ipsis generibus egritudinum corporum
est unicum secundum singulum egritudinis significatum. Extremum vero utrisque discretum est optime compositionis
lesio sensibilis. Optima vero compositione deficiencia corporis breve quod lapsa sunt et quando ipsa secundum quanti-
tatem sunt tamen sensibile hec. Determinat vero eadem magis et minus in operationibus egritudinis causis re-
pugnare. Simpliciter vero corporum egritudinis determinata sunt eo quod facilius vincantur res quod multum ab
aliquo secundum operationem virtutum delinquunt. Corpora vero intermediorum que in medio neutrum sunt — de signis neutrorum
et que neutra dicuntur et que cum quadam latitudine omnibus totius contrarius latitudo in tres partes la-
titudines habentes et ipsius multas. Quare quidem prima est sanorum corporum. Secunda vero neutru-
tica egrorum, a quibus deinceps iam sunt egrotancia corporum lesionibus sensibilibus determina-
ta operationum dolencia quedam et quedam motiones delinquentes aut omnino perierunt manife-
stos habent terminos. Confirmantes vero in firmias habent operationes maxime quidem dissensibus
sensuale discernunt. Secundum vero minores ambigua et propter hec secundum hoc genus lesionis neu-
trorum participaris consistit dispositionem quam et ipsam neutram divisis nominatis. Omnibus — hic docet distinguere ...
hiis sensu iudicantis non secundum naturam corporum. Periculum est et inseptime passionis in tempore dogma.
Signa ergo corporum que sanantur corpus egrorum et sanorum existenciam quantitate distantie
differunt nobis ponentibus certe nos terminos omnes alterum optimam scilicet compositionem
et nunc factam egritudinem. Considerantibus vero cum horum memoria sunt que plurimi corporum pro-
pinquius est optime compositioni sanum. Que vero ab hac longinquius iam egritudini
propinquius egrum. Neutrorum que vero medium equaliter ab utrisque absentes apparentes neutrum erit
hec. Optime quidem compositionis corporis dicte sunt cognitiones. Deficientium vero absentia equalita-
nimio quod gratia et magis et minus dividi potentibus et receptis in tres latitudines. — de signis egrorum corporis

Lectio 5a

Signa egrorum corporum simpliciter dicemus. Ex his et erunt due vel latitudines manifeste. Quod
quidem egrum est in optime compositionis ratione. Quod species vero non determinatis nobis prius

Marginalia (left): Lectio 4a quia apparet ... de corporibus ... de hiis que ... ; hic docet ... illa ; hic epilogat ; Lectio 5a hic docet de signis ...

partes. Quatuor autem sunt corporis differentie omnis quedam est horum principia quedam secundum quod illius orta sunt.
quedam neque aliarum dominantur. alie corporis dominantur innatas habentes regentes eas virtutes quedam vero
innatas similiter et influentes habent. principia vero sunt cerebrum, cor, epar et testiculi. Ab illis vero
exorta sunt et illis famulantur nervi quidem et spinalis medulla cerebro. Cordi vero arterie. vene epa-
ti. Seminaria vero vasa testiculi. Ipsa vero se ipsa regunt. Cartillago officium coniunctio, pa-
niculus [illegible], glandula, pinguedo, caro. alie partes commune his habentes sunt ipsi regimini. ar-
teriis nervis et venis indigent. Capillorum vero et unguium non regimen aliquod est sed quo-
solatio est quod differunt penitus. Signa vero unicuique [illegible] secundum modum dicentur. **De dispositione capitis**

Principium accidentium facientium nobis scientiam vero nata eis gratia cognitionum. Unum quod totius
capitis dispositio. Secundum sensibilium operationum virtutum et vincium. Tertium operationum. Quartum princi-
palium. Quintum naturalium. Aliud vero quod in his omnibus ab his que extrinsecus ei accidit altera-
tio. Totius capitis quidem dispositio ex magnitudine et figura eius accipitur et capillorum. parvum
vero caput parve cerebri compositionis signum. parvum vero magnum caput non ex necessitate bone compositio-
nis signum. Si enim propter vehementiam formativi est eius ipsius virtutis materiam multam et bone compositionis bone
signum signum. Si vero propter solam materiei multitudinem non bone. determinandum est igitur ex signis que
his que ex eo nata sunt. agnoscitur quod si bone forme sit. Semper est hoc bonum signum his
vero que ab eo nata sunt si et collum forte et aliis ossibus optime dispositum et sinuosum et ple-
num est et nervosum. Ipsa vero figura capitis velut similitudinis spere perfecte, circa eminentie que pre-
levente parvam. Secundum est et hujus talis giberosa quidem secundum spatium posteriora et anteriora
exteriora vero eminentiaque parte. Secundum vero occipitium eminentia minor sit aliquantulum consideratis nervos
et collum et ossibus aliis. Secundum naturam hujus siquidem se habentibus propter indigentiam materiei. si autem
est imbecillitate facta est talis. in pluribus vero existentibus infirmum principium signum. In
pluribus vero secundum occipitium indigentia imbecillitas eorum que ibi sunt sequitur. et autem valde non tale.
Grossius vero et occipitium considerata capitis. Eodem modo eisdem modo magis nato capitis determinatis.
In pluribus et hoc bona signa fuerit parte cephalitos. bonum signum quem quidam medicorum posteriorem cere-
brum nominant. Quemadmodum igitur posterioris determinatum est formam illud laudant grecorum latina habente
comissura. Secundum parte vero principium partis est hoc. et pilla omnium per totum animal nervorum actiones.
Ipsa vero posterior pars per se omnibus paucorum sensibilium participat. multorum vero operationum. Secundum
igitur anterior quidem sensibilium plurimorum. paucorum vero operationum itaque et ista bene disposita perfectis
habitur naturis utrumque propriis. **De dispositione partium capitis in hujus [illegible] tis.**

Hec vero et immanifestioribus capitis eorum que secundum frontem determinationes hujus que [illegible] posterior computa-
tes et magnitudine eius respicientibus et figura. et qui sunt in his foris. ut sunt. visum. et odo-
ratum. Alterum est sunt. Cognitiones et immanifeste que attestantur a principio nata. principii vero
vero initio attestantur. et principium his que ab eo sunt. principalium operationum est ut et vincium eius
principii solum secundum propriarum cognitiones. vocant autem principales operationes eas que a solo principio fiunt.
Signa igitur intellectus est subtilis substantie cerebri cognitio. tarditas vero intellectus pinguis cerebri

facilitas quidem discendi mollis et memoria permanentis. Si vero difficultas discendi dure,
oblivio vero fluentis. Et verum mobile in opinionibus calide, manens vero frigide. Ideo hoc vero invenit
in duobus decet quia cognitum quod ex principio suscepit dicere unum quod sit. Alterum vero per se inesse acci-
dentium est aut communis de utrisque est. Nam si eucraton cerebrum existit, superfluitates vero omnia
que circa sunt leviter et modice et superfluitatum quecumque per palatum aut aures, nares aut oculos purgant
et habebit modicas et minime ledet ad omnia que extrinsecus sunt et calefaciunt et infrigidant et sic-
cant et humectant. In talibus capilli infantibus quidem existentibus subrufi, pueris vero sub-
rubei, perfectis vero rubei fiunt, medii vero quodammodo existentes. Et crispi et simpliciter in ca-
nitie fiunt tardi. Audire vero non oportet quod dicte sunt et que dicentur cognitiones ut in omnibus temporibus ha-
bitudinibus: quecumque vero per capillos in regionibus tamen secundum temperancia humorum proporcionibus habitur
temperancie corporis. Quod si cerebrum sine calidius fuerit temperato, si vero aliis oppositionibus sicut quod prius
calide fuerit et formatum omnia que dicenda sunt fieri signa. Huius vero superhabundancia existente
levia. Eius vero hoc in omnibus dicta sit in prius corporis quod in membris temperancius dicente sunt cog-

9 Deinceps vero signa eius quod in cerebro caliditatis est huius quod prius dicta sunt de cognitione [illegible]. ca. cereb.
Vigilancia prolixiora et calidiora quod circa caput omnia et que mollis venie sensibilia. Capilli hor-
natorum circa in capite nascuntur. Multum quidem existentibus calidioribus in primis temporibus nigri et
fortes et crispi fiunt. Non multum vero calidioribus subrubei quando primum dicimus ingrediantur ante-
tenentibus vero etatibus et calvi fiunt. Et magis plurimum calidi superfluitates vero per palatum et nares
et oculos et aures habent et digestive huius sunt quam reprehensibili sanum fuerit. Repletio vero aliquando ca-
pite continuo est et maxime his qui negligentes dieta observant. Hec talis accidit plurima sudore
si non indigesta fuerit superflua. Replentur autem et gravatur caput excellentiam agentibus calidis et potibus
odoribus et reliquis accidentibus omnibus in quibus est omnes [illegible]. Adhuc autem magis sui solum sit
calida naturali talia si et humida fuerint: sompnus huius temperantie continet adhuc ne prius

Frigidioris quando oportet cerebri signa hec cognitiones superflua plura sunt prius de cognitione dicunt ipsi. fri. ce.
effluxiones et capilli recti et rufi et manentes per multum tempus nascentes, subalbidi ve-
rules primum et facile a frigidis causis leduntur et in tempus lesionis catarrosi et corrigis co-
sumuntur nunquam tangentibus calidum quod circa caput nunquam inspiciantur rubei et oculorum sunt vene [illegible]
les et sompno lentiores quodammodo. De Cognitione sicca Cereb.

Siccioris vero cerebri cognitiones et sine superfluitate effluxionibus et sensuum perfectio vigilantes vero fiunt
et fortissimos signum habitur capillos et tardissime producitur nati. Crispos magis quam rectos.

Humidiore vero cerebro capilli plani et in omnino de cognitione calvi vero non fiunt. hu. c.
fiunt calui et sensu hebetes fiunt, et superfluitatum multitudo. Hec quod simplicitas diste-
perancie sunt. Composite vero calida et sicca prima quod quia habundantes sunt
et perfecti sensibus et vigilantissimi et calvi fiunt circa prima tamen generatio capillorum citissima
est et plenissima et nigri capilli fiunt et crispi et calvi tangentibus caput et rubicon [illegible]

Si vero humiditas accedat caliditati pariter quod sit egredientibus [illegible] ad stare tepi.

2 — [illegible] voluntarij

21

unusquisque mediocritate boni coloris et caliditatis et mollis ueniunt magis et superfluitates plurime mediocriter digeste et capilli recti et subrubei et non facile fiunt calui et repletur et grauatur caput et facile fatigantibus. Si uero humiditatem multo magis stant hunc habundancia superfluitatibus. Quando uero ad oppositum humiditatis uenerit et caliditatis egritudines huius capitis et superfluitatibus plenum et facile ex humectantibus et calefacientibus leditur et motus eis spiritus animalis optime non inuenti deguntur. Nec erectum possunt usque ad multum tempus et ad sompnos conuenientes se ipsos sunt. Si uero in nullo egrotauerint dormientes sicut et uigilantes fantasias uident et ...

Nothus

... Si uero multum sit temperato calidi cerebri peius non humidum retinebit calide et eos cognoscentes. Discedunt autem eis secundum humiditatis cognitiones et similiter humidi sicut paulo non sic calidi. Manifeste quidem cognitiones erunt et uestitutes humiditatis. Leues non caliditatis cognitiones omnis non habentes ... complexionibus distemperatis. Dicta est de calida complexione.

Frigide uero sunt et sicce et eos cerebri frigidi et sicci calore permanent caput quantum in ipsis est. Semper enim oportet meminisse medicum eius quod in principio determinatum est ... ex huiusmodi esse alterum quod circa illos sicut et siccitatem non huiusmodi cerebri sunt uenis et circa oculos sicut et frigidis causis cito leduntur et ideo mesliter sunt sani. Aliquando quidem leuissimi capita et non superfluitate mesluere ... Aliquando uero cathaarrus et corruptis in primis causis cito consumuntur sunt non in pueritia eis quidem perficitur pueritia uero marcescunt et ... dicam circa caput omnes senes sicut cito et ... nesciunt. Capilli uero nati eis quod ueniunt in pueritia ... Accedente uero tempore quidem amplius frigiditate et siccitate et caluum fiunt plurimum. Si autem uero si accidit siccitatem quidem amplius dominari humiditatem frigiditate uero caliditate peius hi calui fiunt. Dicta est de frigida et sicca complexione.

Humide uero calidas et frigide cerebri egrotauerint dormientes faciuntur et sompnolentos et tales sensibus et facile patientes a frigore et facile repletos caput et facile patientes catarrum. Ad contrarium calui fiunt hi. Hec signa sicut eam quod in cerebro continuentur ex his uero tendens ... organum sensus et ... cognitiones ... sufficientes tantum in oculis dicere.

Quicumque igitur tangentibus oculi manifeste sunt calidi et mouentur facile et frequenter uenas latas habent. Calidi omnes sicut ... Frigidi uero qui his contrarij sunt. Humidi quidem quod molles sunt et ... humiditatis. Sicci quidem duri sunt et aridi et leduntur quidem a similibus et cito facile iuuantur non a contrariis moderato usu. Sed hec commune omni cognitione ... omnis prius magnitudo uero oculorum ... proportione quidem et ... uirtute. ... oportet

Multitudine substantie eductam ex qua facti sunt oculi ostendunt ... non sunt huius multam quod substantiam sed non eductam declarat. Paruitas quidem oculorum cum proportione et uirtute operatio non praua quidem sed eductas demonstrat substantiam ex qua facti sunt. Cum uero proportione quidem ... et ... operationum praua siquidem sunt et utilem eorum substantiam significat ... secundum colore sic oportet determinari. Glauci quidem oculi splendentes humiditate praua et ... luminis splendidi sunt ... Nigri autem ... propter ... causas. Glauci uero oculi aut propter magnitudinem aut splendorem cristalleydos aut propter in summo positionem aut propter ...

Nota quod oculi mouentur naturaliter et voluntarie sed magis voluntarie et sicut est dictum de motu pectoris ... in libello de motibus liquidis ... Nota quod ... non blasfemat a Gali ...

4

15

et aquosi humoris qui est in pupilla puritatem et paucitatem fit. Omnibus his quibus conve-
nientibus simul glaucissimi. Cum vero horum aliqua adsunt hoc non magis et minus in glauci-
tate consistit. Nigredo vero oculis aut propter paucitatem cristalleidos vel propter intimam positionem aut
propter splendidi rutilantis partem non esse aut propter subtile humidum. Aqua plus aut non pura est aut
propter quod corpus aqua propter omnia [illegible] narum est sit magis et minus in his quemadmodum postea dicemus. Si-
milis humido quod aqueum et amplius factum humidiorem oculum reddiderat. Quemadmodum et siccum spi-
ritus fit et minus sicciorem. Cristalleidos vero siquidem durus sit sicciorem oportet oculum
sive molli humidiorem. Item vero et si super habundat sperantie subtile oportet sicciorem
esse.

[D]e cordis autem complexionibus deinceps dicatur. De signis cordis. Sive deficiat omnium
post hec commemorantibus nobis quod unaqueque parte aut calidiorem aut humidiorem aut sicci-
orem aut frigidiorem secundum ipsum sermonem esse dicimus non ad aliquam aliam comparantes quantitatem
est enim cor quodam natura sui frigidissimum multo tamen calidius secundum cum est cerebro calidi-
ssimo. Calidioris igitur ad ipsum modum cordis signa dicamus inseparabilia quibus et familia-
ria magnitudo respirationis et pulsus velocitas et frequentia et audacia et cadaciones in
pigritia. Si vero ad plurimum veniat caliditas furor est eius et maniaca cum sitientia.
Est autem et pilosum torax et maxime pectus et corpus quod circa yppocondria et quamque his prima. Item si
hoc non et totum corpus calido ac multo sit corde non maxime contrarium operatur epar. Omnium autem paullo prete-
rea cognitiones in corpore. Et tamen pectoris latitudo caliditatis est cognitio nisi et aliquem contingat o-
pponi maxime cerebrum. Quoniam autem et spinalis medulle magnitudo proportionalis est illi
plurimum tanta spondilia sunt secundum magnitudinem quanta spinalis medulla. Ita et spina to-
ta. Contingit torax ad posteriorem partem secundum longitudinem quod est metaphrenon. Secundum
latitudinem quod non est quodam proportionali existitudine spondiliorum coniunctio ei sit secundum illa.
Cum vero cordis caliditas dominatur augmentabit et dilatabit thoracem secundum primam generationem
proportionaliter hoc caliditas. Ideo et imperium quod capite thorax latior fuerit maxime cogit
sic secundum cor caliditatis. Quod vero non magis quod primus maxime ipsum et thorace signum cordis signis.
Si vero latitudo proportione est capitis aliis signis determinandum est secundum quod ut ex toracis quantitate
nichil sit accipiatur. In frigidiori corde pulsus quidem minores contrarii sunt non tamen tardiores
ex necessitate aut rariores. Sed pectus vero strictum minus torax quidem quanto est cor frigi-
dius pulsibus proportionalis. Si vero maior fuerit secundum quantitatem cordis frigiditate non mi-
nore tamen hoc tardiore declarant natura tales et timidi et animosi et inirudii eius pe-
pilis est. De pluritate vero eius dominandis ut postea dicemus est. Sed cor hoc vero et dura corpus quam [illegible] De signis

[S]iccum vero cor pulsus oportet duriores et furore non promptum quod et ferocem vero siccitatis cordis
et difficile placabilem ut multum vero et totum sicci corporis quod non operatur epar. Humi-
dioris vero cordis signa pulsus molles et suetudo facile mobilis ad iram et facile pla-
cabiles et totum corpus humidum non est quam secundum epar contrarium operetur. Sed vero singula [illegible]
qualitatum distemperantie cordis sic habentur. De signis humidi cordis et sicci

Lectio 2 [illegible]

Lectio 3 [illegible]

Nota quod velocitas pulsus sumitur a tempore mensurante motum et frequentia a tempore mensurante quietem [illegible]

Calidi et sicci cordis pulsus durus magnus velox et frequens et spissus. Spiritus magis fre-
quentes et veloces multo magis ad velocitatem addunt et frequentiam non excedente et su-
perhabundante cordis caliditate. Omnium hi quidem pilosissimi sunt circa pectus et ypocondria. Ad
actiones vero parati et animosi et veloces et iracundi moribus et sunt furiosi et dif-
ficile placabiles. Et totius corporis est et thoracis amplitudine proportionali-
bus his que dicta sunt prius determinandum est. Si vero humiditas optinuerit cum calidi-
tate pilosi quidem minus hiis quidem his que prius dicta sunt et parati ad actiones nihil minus il-
lis tamen ferventes furore sed iracundi tamen parati. Pulsus vero molles et magis et veloces
et frequentes et sic tantum se quidem habente proportionaliter cordi secundum eandem formam pulsibus;
similiter minore quidem existente tanto velociori et frequentiori pectus. Quanto enim
qualitas vero facilius corruptione facta et magis si secundum humiditatem accidunt. Hi propter hec
que dicta sunt ad hec putridas egritudines extra corpus et putrescentibus in eis humoribus
incidunt. Et respirationes maiores et velociores inspirationibus et pulsibus si-
stoles velociores. Humidioris vero signa frigoris et siccitatis cordis pulsus molles et consuetudo
timida formidolosa et pigra. Sunt vero minori pili secundum pectora et minime irascun-
tur. Ita vero parati quoniam vero dicta thoracis et totius corporis his que prius dicta sunt determinandum. De sign. f. et h. c.

Frigidi et sicci cordis vero pulsus siquidem operatur duros et parvos. Spiritus vero siquidem pro-
consequitur frigiditati parvus torax sit competenter. Si vero maior tamen tarde minime
vero infrigidatum. Coacti tamen aliquibus irasci servant memoriam. Sunt vero et non pilosi
pectora omnium maxime. De proportione autem thoracis totius corporis frigiditate determinandum si-
militer. Omnium cordis concomitantes in omnibus his que dicta sunt illud determinates quoniam de
moribus quidem nunc aut secundum aliquam aliam sapientiam est ordinem ad agnitionem cordis. Non per bonis autem
pravis moribus, aut ex philosophia ethica sed preternaturalibus unumquodque dictum est. De sign. c.

Epatis calidi cognitiones venarum amplitudo rubei colera multa. Epatis calidi
super ubi animaslice etatis et magis. Calidior etiam sanguis est et si humidius cor non ea contra
operatur quod sunt secundum cordis dementiis cordis quod secundum ypocondrium invenitur. De sign. fri. epatis

Frigidioris vero angusta vena et sanguis plurimus sanguis frigidior et minus corporis habi-
tudo frigidior nisi eam quam dicta cor calida pilosa ypocondria invenitur. De sign. sic. et sic. epa.

Siccioris vero epatis cognitiones sanguis spissior quidem et pauciori vene dure et mini-
ma corporis habitudo siccior. Humidi.

Humidioris vero epatis cognitiones
sanguis quidem plurimus et humidus vene quoque molliores. Ita vero et minimum cor non
ea quam dicta cor contrarium operetur. Calidi.

Calidi simul et sicci epatis signa pi-
losissimum ypocondrium sanguis spissior et pauciori colera amara plurima. Circa ado-
lescentem etatem. Magis vene amplitudo et ventrem. Ita vero et minimum si cor calidi-
tas siquidem ex corde principiis vincit per crepite prevalente frigiditate quemadmodum
admodum et frigiditatis caliditate. Siccitate vero epatis impossibile ... humidior

[illegible]

2

[illegible marginal annotations]

facto ad summum adducta. media enim est de epate humiditas corporis quod decessit in magis
siquidem ... quam in corde est vincit siccitate. quoniam siccitas epatis ab humiditate cordis
minus vel equalitate. Amplius autem minus a frigiditate. Facilius autem vincibilis ea quam
de epate proveniunt qualitatum. Manifestum autem quoniam fuerint ipsum dominantia principiorum
utrorumque eciam totum perficere corpus circa ea disponentur. Dicentur autem paulo post eorum cogni
tiones. Humidus simul et calidus epar: minus calido et sicco epate
ea que circa ypocondrium ostendit pilosa. plenum sanguine et venas magnas et habitudine
humidam et calidam sicud ea que circa corpus omne ostenduntur. Si vero amplius vincatur qualitatibus
ostenditur ab eo quod fuerit ... propter ostenduntur acatochimus et putrefacientibus egritudi
nibus. Adhuc vero magis si plurimum augetur humiditas plurimum vero caliditas si vero eo modo fiat plurimum
quod humiditas multum vero calor minime cacochimia fiunt.

Humidi vero et frigidi epatis et sine pilis quod habet ypocondria. sanguinem vero ostenditur magis fla
numatum et venarum equalitate et omnino similium huius corporis similis neque sunt ad cordis caliditate
ad contraria ducunt. Frigidi et sicci epatis pauci sanguinis
et angustum venarum efficit corpus frigidi et humidi ypocondriis vero hic convenienter.

De signis testiculorum

Testiculorum quidem calidorum calidi quidem venerea est et generativa masculorum et cito pubescunt
genitales partes. frigida vero e contrario. Sicca est humida quidem multi et humidi seminis.
9 sicca vero et pauci seminis et mediocriter spissi. Calidi vero et sicci et spissi
seminis est et magis generativa masculorum sed tamen in puericia propter maturitatem ad generationem
citissime ad coitum extrahit animal. ex principio generationis pubescunt citissime genitalibus
partibus et omnibus incircuitu. sursum quidem usque ad regiones circa umbilicum. deorsum
vero usque ad medium crurum. Postea genere est pilosi cetis satis advenerint. citissime vero sanguinis
et strigantur ... noscet. Convenientibus vero caliditate et humiditate pilosi quidem habiti
minus hiis quam dicti sunt. multi seminis sed magis non concupiscunt vero magis aliis. Suf
ficiunt vero sine lesione magis veneris plurimis. Si vero simul utrique augeantur calidum et hu
midum in sine lesione abstinentes se a veneriis. Si vero frigidi et humidi fuerint esse fuerint
testiculi. nudi quidem incircuitu pilis. ... magis hi ... ad operationem
sunt. ... vero et tenue eis semen et parum generans et feminas generans. Sicci et frigidi esse
sunt illi quidem plurimum quam prima est eius. spissius vero eis semen et omnibus magis exiguum.

De toti corporis habitudine

Totius vero corporis habitudines dicere sed plus quam assimilantur epate et cordi dominantur vel corporis habitudine
similitudo vehementiorem habentis qualibus prima qualitatum eis oppositas notans.
Toti genere corporis habitudo multis magis discernit partibus quecumque nobis videntibus subiacent
prima. Musculi sunt vero hii omnibus ossibus circumvoluti et post carnes quidem ex simplici et
prima carne et nervis. quibus hec circumvolute sunt. Prima est musculorum substantia sed vero
adeps convenientia huiusmodi vasorum in aliquo quidem similis se non complentes eorum substanciam. sed

[illegible cursive annotations at foot of page]

finientes ad coaequationem conueniunt. Generatio uero complexiones temperati habitationem permu-
tant et distemperate cum se formantes . et corrumpunt quasdam complexiones. Ita quod uo-
tis temperatam regionem tempore messis seipsum soli aliquis exponat nudum permuta-
bit eas complexiones quamuis sub calore sunt et in duritia et mollitie consistentiam. Sicut uero uelut
temperata regio ita et ipse temperata dietatur. nec exustus in sole nudus una quaque die
plurimum erit nec ut quidam more uiginti in umbra degens. perfecte complexiones demonstra-
bunt signa cum in his que ratione futuram inuenimus iam intellectum. De signis complexionum temperatarum corporis.

Competentius complexionis cognitiones secundum totam animalis habitudinem sunt color ex rubeo et albo
mixtus. capilli uero rubei et mediocriter crispi ut in pueris. mediocritas uero carnositatis in
quantitate et qualitate. medium est perfecte huius corporis omnium sensibilitatum ut dicatur et in-
telligantur ad hoc est spissum corpus ad hoc et tenue. Similiter et multam carnem habens
et paucam carnem et crossum duri et molle et pilosum et nudum. Nullum igitur horum est mediocre sed
quale pollicem regula ad summum uenit mediocritatis. uniuerse ut tangentibus quod
nec durum nec molle appareat nec calidum nec frigidum. Uidentibus uero nec pilosum neque
nudum pilis. nec grossum nec gracile aut aliquam aliam habens distemperantiam.

Quecumque uero calidiora temperato quod sunt uerum tamen humidiora aut sicciora secundum carnem
dominus presens ibi est apparet quod tangentibus calidiora tamen quantum secundum eum sunt cali-
diora et pinguiores nimis habentia colore uero rubea et nigros capillos habentia.

Frigidioris complexionis complexionis signa non pilosum pinguis. frigidum tangentibus. co-
lor uero eorum et capillis magis rufus. Multa uero frigiditate existente liuida quam
sanguinis caro est. sed noceat quibus dam medicorum est consuetudo hos tales plumbei coloris.

Sicca uero crasis gracilior est et durior uel siccior quam temperata tanto quanto siccior. alia uero
permanes. Et humida uero alia signa quod similiter. magis carnosa et mollior est
complexione primarum qualitatum que sunt distemperantie composita cognitionum sorte habent.
Calida quod et sicca complexio pilosior et calidior et durior et minus pinguis est et gracilis et nigri
capilli. Si uero ueniat amplius caliditatis et nigri coloris. Humida et cali-
da mollior et calidior et multo carnosior optima crasis. Inquantum utreque qualitates
fuerint aucte. ad plurimum uero aucta putredinis cito consumitur egritudinibus et cacochimo-
cito facit. Si uero parum quod humidior fit multo calidior. molliores quod parum
temperato hi tales. et magis carnosi. pilosiores uero non modicum. et tangentibus uero
parum calidiores. Nigri uero huius sunt capilli. et caro non sine pinguedine. Si uero parum fit
calidior multo uero humidior. mollior huius caro et multa et color mixtus ex ru-
beo et albo. et tangentibus parum calidiores. Et uniuersaliter autem dicere secundum complexionem com-
plexiones semper dominantis qualitatis dominabuntur signa.

Frigida uero et humida utraque que augmentatis sunt pilis est alba et mollis et spissa et pin-
guis. Si uero amplius aliter quod secundum proportionem augmentationis sui pili qualitatum. Calor

vero capilli magis rufi quemadmodum et plurimum utrisque augmentatis modo. Siquidem igitur augmentatio fit qualitatum dominabuntur magis augmentate proprie signa.

Si vero frigidum et siccum equaliter augmentetur natura, durum et gracile habebit corpus, non pilosum, et tangentibus frigidum. Pinguedo similiter eis glandibus existentibus dispo parentie. Capilli vero et color proportionaliter insunt frigiditati precedente vero calida et sicca etate in multis per augmentatione etatis in frigidam et siccam habitudo talium glandulis quidem dura simul et melancolica, propterea nigra simul et pilosa dominante quidem qualitate altera qualitatem multum alteram vero parum, ad mediocritatem immutata dominabuntur quidem dominantis signa. Mediocres vero erunt alterius cognitiones. In omnibus que dicta sunt et que dicenda communis quidem cognitio est eos. Hec siquidem facile frigescens sit pars aut frigiditate aut raritate. Si vero frigescens difficile aut caliditate aut spissitudine. Si vero ex desiccantibus aut calefacientibus difficile mobile fiat siccitate, quemadmodum significatur humidis humiditate. Considerare vero simul oportet similem adinvicem omnis musculi, quando non similem esse hunc. Similis dissimile in omnibus quantitate involutorum ossium. Aliquando enim gracilior videtur esse pes non existens gracilior quantum ad musculos sed secundum angustias ossium talis apparet. Similiter aut videtur esse spissior non secundum amplitudinem ossium sed secundum carnis multitudinem, que aucta et diminuta et durior et mollior dum fit siccior aut humidior apparet pars. Siquidem pauca et dura, siccior, si vero mollis et multa humidior. Similiter vero et in medie regiones similes partes habentium corporum aut ampliorem humiditatem aut minorem in se ipsis continentes, aut spissiorem aut tenuiorem humiditatem aut sicciorem demonstrant partem. Humidam quidem ubi tenuior et amplior est humiditas. Siccam vero ubi spissior et simul minor. Ipsas enim solidas partes corporis et vere solidas et primas secundum nullum modum possibile est humidiores facere. Si satis est sic habeat quis eas non cito siccari. Eas vero continentes regiones licet repleri humiditate aut tali ideo vero proprium est nutrimentum similes partes habentium ex appositione non per vasa, sed communis vero huiusmodo est omnium pactum, et dicetur propterea in sanarum regiarum causa doctrina, nunc vero que sequuntur dicamus. De ventris cognitione

Ventris cognitio naturam quidem siccioris velociter fiunt sitientes et pauca eis potus sufficit et gravant ampliori et fluctuaciones habent et supernatat superfluum eis cibus; gaudent siccioribus. Humidioris vero naturae sitis et sitientes fiunt et ampliorem humiditatem non moleste ferunt et cibis gaudent humidioribus. Calidior vero naturam venter digerit quidem melius quam appetit et magis quecumque dura et difficile mutabilia comparantur est modo facile mutabilia, gaudens vero calidis cibis et potibus, nec a frigidis nichil nocetur secundum moderatum usum. Frigida vero non valent appetere quid bonum, digerunt quidem

[illegible]

n̄ bonus et maxime quecumque difficile mutabiles et frigi[di] [ca]lido[rum] sunt. Accessiones

cito meo ipsa et accidentia declinans hi sunt ex grandi quod frigis. leduntur n̄ facili

immoderate intestinali extinsecus ei accidentibus frigis n̄ fert diutina dispositione

quemadmodum in calidis calido corpore. Ex regulatoribus in unum distemperancie in hoc

differunt a naturalibus propter quod omnia corruptiunt. n̄ similia quemadmodum naturales. Propter

oppiniones n̄ minime distemperancie per simplicium cognoscentem compositionem colliget

n̄ oportet adhibere intellectum huius que prius dicta sunt discernentes ei ab his que

dicenda sunt. n̄ solum enim sunt sicientes et insicientes oportet et frigidi et calidi potum desi

derantes. sed ea que circa toracem et reperitur et cor et pulmonem.

Set ipsi eorum caliditatem inspirant amplius. sicientes et ressuflant longius et sentiunt

per toracem caumam. non quemadmodum quando ipsi ventrem et secundum ypocondrium paciuntur.

et quando hii bibentes n̄ statim quiescunt et frigidum potum sunt eorum sitim magis quam multum

calidum. Refrigerat autem eos et frigidus aer inspiratus. michi alleviant sicientes

ex ventre. Ita n̄ eos bibentes a frigida inspiratione sensibiliter leduntur. et maxime hec

cognito in pulmone frigiditatis. Quemadmodum autem frigum inspirantes sentiunt

manifeste lesiones a infrigidatione. ita calidus est eis amicus hiis et flegmaticis sup

fluitates loquentes et cum tussi expuunt. Siccitates n̄ pulmonis sine superflui

tate sunt et pure a flegmate quemadmodum et humiditates obscuram quidem

opinantur et rauceam vocem. Incurrunt autem eis superfluitates magis circa loqui vo

cem. n̄ magnitudo vocis a celeritate fit quemadmodum ñ aspi [illegible] lentibus.

guiditate fit puritas. Sed quando amplitudine trachee arterie et exsufflatione

vehementiori. puritas n̄ omnia sequitur. Itaque in se in inmparabile sed secundum accidentes ex solis

naturalibus causis n̄ superuenientibus et sequitur magnitudo vocis et puritas. Quoniam

enim hii organa ipsi etenim facta sunt talia. talis consequitur vox et ipsa ex voce est aliquid de

naturali eorum colligere. Etenim lenis vox lenitatem trachee arterie

consequitur. et aspera asperitatem. lenitas quidem arterie temperanciam circa eos sequitur. asperita

vero siccitatem. Asperitas siquidem et lenitas quedam est secundum durum corpus arteriam durum oportet

omnino non est pati siccitas inequalis n̄ dispersa est ei humiditatis indigentia.

Acuminis n̄ modus macuta non vox sine angustia gutturis. in gravis sine

latitudine propter hoc. angustia est naturalis frigiditatis filia est. Amplitudo calidi

tatis propriationalis vero naturalibus differenciis que secundum passionem perficiuntur cognitiones

existentes efficientium causam de quibus omnibus in his que de voce sufficienter dictum

naturalis est. Alie n̄ partes animalis que inmense n̄ leves hiis circa eos cognitiones. ten

tando tamen est eas et proportionalitatem et proportionancia cognoscere. Amplius autem esse nullum po

ciaciar operationes. dictum est autem inicio de causis que unicuique potencie unius cuiusque

dominatrix causa est. De signis Emaseos

2

Cranios quod signa et species esse summe in ipsa magnitudine labuntur, aut plasmatione aut numero
aut positione. ita se habent. Cum autem que cadunt sub sensu cognoscantur facilia. Eorum uero que non cadunt
in sensu hec quidem difficilia ad cognoscendum, hec uero ignota sunt. Capitis quod magnitudo et figura
et eo cerebri manifesta est uero propter dictum est propter hoc uero et tonsis. Ita uero et quecumque per homoplatis aut
humeros aut brachia aut cubitos aut summas manus. aut ysion. aut suras aut
pedes. si difficilia cognoscere sunt per plasmationem lapsum sit aliquid talium sunt per ma
gnitudinem sunt per numerum aut per ordinationem pertinentium ea manifeste uero topi
tonis unumquodque lesiones. Ea uero que interiorum sunt non omnia cognosca possibile est.

Venire siquidem audiui ita primum et rotundum et pressum interiorum procedi.
Vidi ut manifeste appareret per excisionem [illegible] et intentibus et tangentibus
Similiter uidi uesicam aliene expositam et primam ita uero si aliquis tardaret ad egestionem
urine. tumor apparet ex se conceptus manifeste. Sed in aliorum que intrinsecus manifesta
cognitionem dedit in aliquibus. Temptare oportet cognoscere ut possibile est utrumque
et unum eorum et secundum disciplinam. est aliud per coniecturam quoddam artificiale. Vidi si

Vidi quendam iam et [illegible] multos graciles uenas   ita accidit epati
habentes. secundum colorem [illegible] et si paulo amplius intelleri et magis fuit
inflancia et spissa et glutinosa. hos illud quoddam ponte imposito et suspenso
per certum [illegible] sufficientes [illegible]. hos uero exteriorem quandam coleram.
In his quod conueniens est ex primum [illegible] et angustum [illegible] uero flegmatice
uidi totum secundum habitudinem. uomitum uero [illegible] coleram pallidam. agnoui quod oportet
et egestiones eius [illegible] habuerint fel. cogni quod ex hoc signo humo
rem felleum emittentem porum [illegible] intestinum [illegible] ut in
quibusdam apparet animalibus ex quibus manifestum est quid [illegible]
[illegible] ad cognitionem ex anothomiis apprehensam noticiam et utilitatum
et operationum inuentio. [illegible] quod uult cognitor esse sic dictum est ne lapsorum corporum
in anothomiis ei exercens est et operationum et utilitatum inuentionibus. Scripti
autem de omnibus separatim in aliis negociis. de quibus [illegible] dicetur quod
cognoscendi amantes discere singula quorum desiderant   scire ex quibus maxime negocio
eligere oportet. sed de his sufficienter.

Quecumque uero in principii egritudine [illegible] cognoscere oportet [illegible] quid subiacentia
mutatione eorum que per [illegible] in eis insunt in magnitudine. et colore et figura et in uo
et positione et secundum duriciam et molliciem et caliditatem et frigiditatem difficilia.

Non apparencia uero uniuersaliter quod dicitur lesionibus operationum aut egestionibus aut
doloribus aut tumoribus per nam aut quibusdam horum aut omnibus. Secundum in primo
uero secundum cerebrum dispositiones quid egritudo ex desipiencie speciebus aut sensibilium

fantasiarum lesionibus aut appetituum aut motuum egestionibus expulsionibus et urinis et aui-
res aut secundum illud dolorum ex differentiis. Eas vero que sunt cordis ex distinc-
tionibus et motibus secundum ipsum adhuc et pulsibus secundum ipsum et arterias animositatibus et
pusillanimitatibus et instigationibus et febribus et colore differentiis et dolo-
ribus et ubi cor et circa arterias. Alium quas epatis ex humorum habitu-
dinem et indignacione et confusione in vero naturale decoloratione et adhuc egestione quam secundum di-
gestionem aut nutrimentum aut superfluorum immutatis. Exponentibus secundum ipsum et tumoribus
et doloribus et in regionibus tamen hic secundum compositiones quecumque fuerint alicui secundum distinctiones spe-
ciales vero et secundum naturae circa digestiones et colerum humidum aut. Tussis
sicce oblationis aut superfluorum egestionibus peccantibus sed in illis vero et singultibus et
eructuationibus et nauseis vomitibus et ipsis eorum que vomuntur secundum nigris coloribus
et tumoribus dictis adhuc et eorum que exprimuntur differentiam oportet cogitare eg.
Et secundum tracheam arteriam egritudines testimonia et tussis et dolor secundum locum et sputa
et vocis lesio innotescant. Proportionaliter vero et in omnibus aliis partibus et tumore
et dolore et lesione operationum. Amplius egestionum differentiis cognites erunt.
Ex tumoribus quidem preter naturam et flemonibus et scirosis et inflationibus et erisipil-
is spiciendum. Dolores vero sequentes incumbunt locum aut continuitatis dissolutionem
aut alterationes subitas ostendunt. Solvitur quidem continuitas incisione et corrosi-
one et fractura et tensione. Alterantur vero subita caliditate et siccitate frigidi-
tate et humiditate. Fiunt autem operatio aut leviter aut mediocriter aut continuo si-
bi. Quecumque vero egerunt hic quidem ut particule eorum que paciuntur. Hic vero ut contenta
in ipsis. Secundum naturam demonstrationem perpetuam unumquemque faciet. Dicam autem de hiis omnibus amplius
in pluribus sequentibus locorum negotio nullo hic materie plus indigente aut perfecte assign-
are. Quemadmodum igitur aliud inchoatur hoc quod inceperunt veteres hoc negotium. Egrota-
tivum quidem corporum ex illo negotio discere oportet cognitionis. Egrotativorum vero
a quidem que sunt egrotativorum et sanativorum existentium facultate.
In medio secundum formam sunt eorum que sanis egrotantibus accidunt. Sed nam quidem sa-
nis omnia insunt. Preter nam vero egrotantibus in quantum egrotant. In medio vero hiis
sunt declarantia egritudinem. Que vero quidem exigente existencia eorum que secundum non
sunt hoc qualitatibus aut temporibus immutata. Que vero vero ex hiis que preter naturam
sunt quidem hoc minora hiis que in egritudinibus et propter hoc dispositiones hec corporum
quecumque egrotativa videntur neutris insunt et declarantia vero ipsa signa primo signa quidem
hic sanitates designant. Secundo vero egritudines et fiunt eadem signa et secundum habitudinem
et neutra et egra. In eo quidem quod iam demonstrant existente dispositione neutri.
In eo quod futuram declarant egra. Secundum vero eandem rationem et quecumque in egrotantibus apparent

Egrotativorum vero. In presenti parte G. determinat de signis corporis egrotativi sive egrotativorum ... demonstratis ... determinat de signis pronosticis ... signa pronostica ... neutra ... et signa corporis neutrorum ... determinat de signis pronosticis corporis egrotativorum et sanativorum ... determinat de signis neutrorum corporum [illegible]

signa signa salubris dicuntur quod sana eo quod futuram sanitatem denunciant. Dicuntur
quod egra quoniam existentes egritudines ostendunt. Et manifestum est quod si
militer que sunt declarativa dicentur neutra secundum unumquodque significatorum et neutrorum
nature. In illis vero minimis eadem significatio tres habent rationes in differentibus habitudinibus et
sana et egra et neutra dici, secundum aliam significationem quamque in convalescentibus ex egri-
tudinibus insunt significata dicitur neutra secundum unumquodque arbitrorum et ita neutra. Quemadmodum
in senectute. Hac igitur ratione omnia sub plures cadunt intellectus rationes. Corpora
perfecte sanis insunt sub solam sanorum cadunt cognitionem. Et quecumque de egrota-
tionibus in manifesta futuram salutem sub solam et hanc cognitionem cadunt egrotorum. Dein-
ceps quid de his dicetur. De significativis egr. **F**uture vero egritudinis pronosti-
ca particularium prius duplici non existente eorum differentia. Aggrediamur primo
quantitatibus aut qualitatibus non ipsis propriis formis permutata ab his que secundum naturam. Aliud
oportet ciborum intensam aut remissam aut que non secundum assuetum tempus fit aut non
consuetorum ciborum. Ita et egestione superfluorum esce paucorum aut plurium aut humi-
diorum aut duriorum. Ita et humidorum superfluorum indigentia et abundantia preter
naturam aut coloris aut consistentie permutatio aut temporis evacuationis. Et in glutie-
et in ... sompnus aut non in tempore consueto secundum huius et superfluitas potus aut amplior
aut minor aut calidi aut frigidi concupiscentia. Et sudores plures quam oporteat aut
pauciores. Pigritia ad motiones aut temptationibus motuum aggravatio aut nature
dissolutio instrumentorum retentio aut amplior aut minor evacuatio. Sic vero et penitus
sopores. Et secundum eundem cibum et potum non similis ei delectatio quod preter cogitatio future est egritudinis
similiter et intellectus hebetudo non secundum naturam aut oblivio non consueta aut magis fantastica
sompnia quam prius et que audiunt et visus hebetiores et infirmiores. Et simpliciter dicere
quecumque secundum naturam sunt hec quidem aucta hec vero minuta hec vero quibusdam temporibus aut quantita-
tibus permutata et color et tumor et maior fetes et rubicundior et albior aut lividior et
nigrior eructationes et sternutationes et ventositates plures aut pauciores
a naturalibus. Ita et quecumque preparantes aut per palatum aut nares que cerebrum
expurgantur quantitatibus aut qualitatibus aut temporibus permutata hec igitur modo generali eorum.

T oracio vero invenitur aut secundum stomachum aut aliquod de corde que secundum naturam sunt. Universis
intestinorum aut renibus aut vesicis que evomuntur aut mingunt aut aliquis
alius medioris dolor secundum genere eorum que preter naturam. Modus vero egrotare ita habentes dicuntur
quemadmodum in gravati capud aut dolentes aut vigilantes quoniam nondum proprie hac actio-
nem operationum impediunt et egritudinis terminis iste in talibus dispositionibus sunt
prima in aliquo eandem dispositionem egrum et neutrum dicitur adhuc ad vigorem
ferentis facilis quam vincere virtus aut egra est aut neutra dispositio quod singulare

eorum que dicta sunt. Ita vero et qualiacumque secundum sensus non modo quod magis et minus alteratio dis-
cernitur sed toto genere preter naturam sunt. Et sunt signa egritudinis quidem dum sunt pre-
sentes et non dum consuetis unicuique actionibus imponentes sufficientiam talia vero sunt secundum
gustum quidem quando salse aut amare aut alicuius qualitatis manifestatio est in con-
mestis et bibitis aut sine acceptione cibi saliva et lingua talis. Secundum odoratum vero
quando aliquando sentimus unam qualitatem odorantem nullo presente aut afferentes plura
et differentia omnia et non similia sentimus plura quam vero omnium sentit nobis nullus autem feto-
ris alicuius sit presentia nullo presente fetido. Secundum auditum vero sonitus et strepitus qui sonus [?]
que preter naturam sunt quemadmodum secundum visum. Cum aliqua enim apparere videntur magis
et alba et rufa et rubea sed quod rotunda sed non oblonga et quod aliqua sed non alia
preter volare videntur. Secundum vero tactum quando inequalitas quedam aut spissitudo aut
gravitas aut tensio aut stupida aut coloris dispositio apparet secundum totam habi-
tudinem. Ita vero et secundum quasdam partes tensio aut tribulatio aut punctio aut gravitas
quando presentes sunt quod iam manentes dispositionem quidem neutram esse declarant preterea
cavet vero egritudinem. Quecumque vero iam egrotan-
tibus sunt signa sed quidem demonstrantia sanitatem sed vero mortem. Sana quidem pro-
prie alia vero quedam egra secundum speciem vero preciosa dicuntur. Accipiuntur quod universaliter di-
cere est ex operationum virtute [illegible]. Secundum partem vero ex his que secundum partem operationibus
quorum gratia prius dicta sunt principium principiorum. Secundum vero eorum que absque natura sunt
et [illegible] quidem regimen a principiis vero quedam supplementa incipientium. Secundum
vero genus eorum que dicta sunt ex se et inutile accidentes. Secundum actiones vero erit ali-
quando ex huius [illegible] quemadmodum ex superfluitatibus et ex his quidem ratione compassionis
ex superfluitatibus semper vero quando digestionis et indigestionis [illegible] inveniuntur signa. Itaque
non contingit non demonstrare ea semper aut naturam superare in aut in naturam. Aut neutra
neutrum. Sana quidem signa dicuntur superante natura. Egra vero superata. Neutra vero equali-
bus pugnis. Manifeste quidem digestionis signa salubria sunt quemadmodum indigestionis
egra. Neque digestione vero neque indigestione manifeste indicantia neutrorum sunt.
Neutra vero quecumque nunc quidem hoc nunc vero contrarium declarant quemadmodum [illegible]
[illegible]. Tales vero sunt [illegible] superfluitates. Dictum est autem de his omnibus in hiis
que deinceps. Ego vero [illegible] hic quidem iam de signis sermo [illegible].
Transeamus ad ea que de causis quoniam non et habet quedam sunt salubres quedam vero egre que-
dam vero neutre. Primum de sanis causis sermo fiet. Cum vero et habet ipsum quidem servantes
sunt sed vero efficientes sanitatem. Sunt tempore et dignitate priores servantes [illegible]
a servantibus incipiendo. Cum igitur non sit unum sanum corpus sed plura quemadmodum prius determina-
tum est. Secundum unumquodque eorum est conservativa [illegible] quoniam omnis causa est in ad aliquid. Rursus

Liber 3

genus faciendi est hic principium ab optima compositione consequens quod ad hanc salubrem institutionem corporis vel ipsi nature denunciat. Si ergo esset impassibile et immutabile corpus et semper maneret optima compositio nichil indigeret arte conservante ipsum. Quoniam vero mutatur et corrumpitur et contingit non servans quam habebat ex principio constitutionem curatione indiget. Secundum quod quot sunt alterantia corpus modos totidem et genera curationum habebit. Hoc est servancium causarum quod manifestum in ex ipsis que dicta sunt ut contingentia genere accidit existere. Ideo vero quod velocius faciunt correptiones priusquam simul occurrat lesio non servancia acutiuo malo appellata sunt a medicis. Sed servancia preexistente consistentia. Alteratur secundum quasdam quidem corpus ex necessitate quibus quidem impossibile non approximari, non ex necessitate in reliquis. Namque semper in continenti morari et comedere et bibere et vigilare et dormire necessarium est, gladius vero et bestiis non necessarium. Unde in primo quidem genere causarum certa corporis ars constituitur, certa secundum neque.

Quot sunt alterantia corpus ex necessitate dividentes, singulis quibusque ex *de alterantibus corpus ex necessitate* ipsis aliquod genus causarum salubrium inveniamus. Est autem unumquidque ex continentibus nos aere, alium vero ex motu toto et quiete totius corporis et partium, tertium vero ex sompno et vigilia, quartum ex his que offeruntur, quintum ex his que egeruntur et retinentur, sextum ex animi passionibus. Sub his enim omnibus necesse est corpus disponi. Sub continenti quidem aut calefactum aut infrigidatum aut siccatum aut humectatum aut secundum compositionem aliquid patiens. Ita vero et ex sompno et ex vigilia necesse est pati ipsum eadem tamen ex his que offeruntur aut egeruntur aut retinentur. Somnia est hec quidem manifeste. Hec vero per alias medias causas alterant corpus et corrumpunt salutem et septimum est ab his omnibus septimum per singula in salubribus negotiis.

Hec omnia nunc dicta genera salubrium materie sunt quandoque corpus et cum competenti usu cause fiunt conservantes et salutem sanantes prestantes, peccantes vero a competentia constituuntur egre. Itaque quod iam et hoc manifestum est quod non alias quidem sanas corporis que est sanas nobis alias vero egras arbitramur. Sed easdem ab aliquo aliquando quod sanas aliquando arbitramur egras fieri. Quoniam si quid indiget motione corpus gignasium quidem sanum quies vero egra. Qui vero requie quies quidem sana, egrum vero gignasium. Similiter autem et in cibis et potibus et aliis omnibus. Singulum est si indiget toto oblatum aut non competens insuper egrum fit. Tamen sunt hee conditiones certa salubris et egri, qualitas et quantitas eius quod offertur et tempus usus alterum aliquid ab eis tam inducit in his que dicta sunt continentia non habent dictum est. Sic indiget corpus tali et tanta oblatione manifestum quoniam et tempus oportunum offerre. Et generatio temporis est eo quod fluxibile est et mutabile corpus et mortale indiget semper mutationes alias alterantium et alias conservantium. Itaque non est quidem genus temporis tantum in his que

Textus 2a

Nota quod corpus lapsum duplex regimen [illegible] a medico scilicet conservatio et preservatio. Conservatio [illegible] ... et illa parte calidior vero non venter [illegible]

dicta sunt. Ad doctrinam uero plurimum quod in eo utimur proprie ea que dicta erunt. Quoniam autem
in hiis consideracionibus et aliis earum salubrium et nunc nobis propositum est qualiter eas currentes
recipiamus eas. Propter hoc ergo compositionis corporis si quidem bene temperatum fuerit conuenientes
temperancia et aliorum predictorum quibus indigent quietis et motionis et sompni et uigilie et oblatorum egestorum. Si uero distemperatum conueniens fuerit intantum et contrarie temperancias
minimum oportet inquirere euentia corrupta et consideraciones non temperate sedauerint quod
ut in rigore propter frigus insudare propter estum. Jnguinatus uero quam primum incipit dolere corpus et
requiescere statim. Jn eo autem uero digestionis perfectio regionis modo secundum quantitatem et qualitatem
equatur uero quodam in hiis decreuerit digestionem ita ut precepto non indigeant quantitate
et oblationibus incidente. Optima est uero quantitas apparet cum digestione bene post. Jn aliis et sompno
in quantitate non ipsi merentur hiis qui in optima compositione et quiescant statim dormientes
et cum amplius indiget corpus et ita eis dieta utentibus in egestionibus nichil relinquatur
circa uirtutes et uirinas et totum corpus. Hec est temperancia oblationum efficiet secundum totum corpus
respirationes generacionum salubres efficientes. Abstinere manifestum quod abundan
cia oportet harum omnium anime passionum ire et tristicie furoris et timoris et inuidie
et sollicitudinis. Extenuat enim et inmutat corpus ab ea que secundum naturam consistencia. **De**
coitu uero et ... quod nullus usus salubris. Sed si nec ex ... **Coytu.**
nullus tantus ut in usibus neque dissolutionem faciat et leniorem ipse se ipso uideatur
factus et leuius et melius dormiens. Tempus uero usui quam perfecte medium fuerit earum
que extrinsecus circumstanciarum omnium corporis non super repletum neque indigens non secundum infrig
datum neque supercalefactum aut exsiccatum aut humectatum immoderate. Si uero peccat ali
quando pauci est peccatum melius calefacto magis quam infrigidato et repleto magis quam eua
cuato et humefacto magis quam exsiccato corpore uti uenereis.

Qualitates uero singulorum eorum que dicta sunt eligere in hiis que sunt optime compositionis corporis
generacionem quod in quibus omnes partes corporis proportionaliter mouentur et nichil hoc quod
super doleat. Hoc uero nunc doleat. Eorum uero commeauerint ~~et commeauerint~~ bibunt magis euectam
proprie conueniencia euectus naturis. Similiter uero et malis ... uero secundum aliquid optima
compositione deficiente corporum non multum habere conseruantes sanitatem cause secundum proportio
nem mutabuntur. In hiis uero talibus existentibus corporibus secundum singulum genus separatim dicendum
est. Est ergo immutatum per organicum parum conueniencia non permutatur duplicem forma
habet salubrium causarum. Alteram quod sanatum est eum. Alteram uero eorum que ad optimam
ducunt. Senectates uero eis eum tantum permutantur ab eis et non cause inquantum eorum
tactus eius ab illa predicta permutatur. Calidiora est corpora calidioribus indiget ad uirtutes
et frigidiora uero frigidioribus et sicciora siccioribus humidiora uero humidioribus
et secundum complexionem calidiora et sicciora calidioribus et siccioribus et hiis proportionaliter.

No(ta) quod reductio corporis ad optimum temperamentum ... gradus ... non
... approximationem sed pluribus approximationibus quia ... non ... patiuntur
... mutationis.

Dicit hic quod corpora distemperata debent conseruari ... in equali
gradu sed ... in equali gradu ... mutacionem ...

mixe liquis tibi corporibus. Oritur autem et matris causa recte innatas uirtutes
causarum faciens ut quoniam motio quidem et indigentia et uigilia et digestio et omnes animi pas-
siones siccant corpus. Contraria his humectant. Ita si et calefacientibus et infrigi-
dantibus studiis et cibis et potibus et simpliciter dicere omnibus quae secundum corpus existens aliquis
non et uirtutes salubribus causis utitur similia similibus afferens quoniam seruare uult
corporis eorum qualem accepit. Si uero permutare uult et transferre ad melius aliud erit genus
causarum salubrium. Contrarium quidem prius dictis. Equaliter uero distans ab alia natura eu-
cratorum immediatorum quas optimas naturas omnium diximus. Calidiorem est et sicciorem
etiam non calidi quidem et sicce diete faciunt eucratam perfecte. Sed quae tantum eucrata est fri-
gidiora et humidiora quoniam et natura nata erat calidior et siccior. Hoc genus ergo
causarum corrigit innatas distantias. Aliud uero quod prius diximus conseruat. Utilius uero utrorumque
inperite medicus corrigit quidem ex multo studio putans differentes illud aperte me-
lius. Hoc enim substituit naturae repentinas mutationes. Seruat uero modus sine ne-
9 cessitas occupationis. Quoniam ergo et ibi spes eam seruanti nominaui. Conueniebat
ei magis forsitan permutantem et auantem et innata peccata corrigentem uocari. Quo-
ad totum genus sanitatis referentes non adeas que secundum speciem mea differentias. Ce-
terique quidem sanos custodiunt seruantes omnino uocabimus sanum conseruando salutem
ad melius ducunt totam eandem sunt seruant ex principio existentem. Eam quoque uero
de priore consistentia faciunt eam. Simile discrasia singulis omnibus corporis partibus fuerit
et praeparatio dissimilem uero non similem erit. Potest enim unum aliarum frigidior esse quam oportet
erat capud non calidius in digestione partis singula. Secundum uero hanc aliorum una quaeque pars
aut humidior ~~aut siccior~~ aut calidior aut frigidior aut siccior existens
praeter modum partis distemperantiae indiget diuersis dietis. Post ergo equaliter exercebimus omnes hu-
partes corporis in simili humectabimus aut siccabimus aut aliquid horum faciemus. Am-
plius uero dicendum est de his in negocio de salubribus. **De causis morborum officialium**

Organicae uero causae salubres sunt lapsum et haec ab optima compositione ad inuicem
differunt. Aliae quidem sunt salubres circa plasmationem lapsuum. Aliae uero circa
quae circa magnitudinem aut numerum aut compositionem. In plasmatione plures lapsus
et enim figurae partis et si alicubi aliqua mea cauitas est ei que secundum naturam fit.
aut porus aut strictio aut orificium aut asperitas aut lenitas quoniam est aliquod
ex primum temperantiam. Per quod haec peccantes sanorum corporum habebit appellationem.
Amplius uero neutrorum et egrorum. Si uero fit tamen ut noceat operationi egrotamus
iam. Secundum quantitatem uero superfluitas et defectus et eadem deducit differentias. In numero uero
deficientes aut habundantes uel omiomereon unum aut plura horum generis fuerint. Et quaecumque
praeter naturam in nobis fuerint consistunt. Reliquum uero genus aliud in compositione unumquodque

simplicam partium in quo et ex quatuor fiunt omnis differentie prima quidem optima; secunda
non prava permutata. et post hoc adhuc sanum perficiens corpus perficiens corpus et tertia vero. quam autem
plus pertinaciam fit. Quarta vero quam plurimum egrotativis iam plurimum. Queque igitur
peccaverit figuram quemadmodum quecumque distorte interius ex et thecent quem nate
existentes et molles plasmatione et supligatione ad idque secundum naturam reducuntur. dure
non si coniungant adaugmentum pervenire ad correptionem non pervenit et queque quidem
ex cavitate peccaverit et hec similiter corrigi adhuc siquidem augmentum natura
perficere uero non possunt. pervas quidem cavitates alligacio quies magis
uero operatio peius et retencio sicut optimum. Ita non secundum poros aut orificia maiora quecumque
quidem quem oportet quies et alligatio apta minora natura faciet. Maiores non effice
partes medio secundum naturam: est perficatione moderata et est huius quecumque natura sunt ad superficiem
trahere plurimum sanguinem. deficientium uero parvum quecumque quidem ex sanguine ha
bent generatione non impossibile correptio. Queque non a semine parvo impossibile
est in aliquibus facere alia proxima utilitate habita ille. omnium autem horum non
quidem optime medicus uero minister. Reliquis habundans secundum nimium ablatio eorum causa
salubris. Consideramus in quibus possibile est. si non impossibile apparuit tenuis
ponere eam oportet temptare. hec eadem non recorum quecumque secundum positionem peccant correptio.

Lectio 4a. Manifestum autem quod duo et tria plerumque peccata possunt consistere circa partem unam
quemadmodum in habitu unitate partium simul et rotundam secundum plasma et secundum diafragma
positam. peccavit enim in eo magnitudo et formato et posito. Si non natura frigidior
hic unde quod est secundum naturam duce impossibile. Quam autem difficulter respuant reple
tio unitate. parvitiora et insufficientia non tardi exeuntia offendunt. vel indice alius
emphrasim incipite propter angustiam vasorum continue fit: salubris est inuenta
est extenuans dieta. Reliquum quidem adhuc quidem unum commune omiomeron et o
ganicorum est solucio continuitatis quam forsitan aliquis non concedit perfecte
sanis inesse aliquem. est enim semper passionem dicere. nesciens similem dubitatione
futuram ponentibus quibus. Secundum enim operationis sensibilis lesio determinat egritudinem
a sanitate. si secundum qualitatem cuiusque dispositionis agnoscere est enim necessarium semper esse pas
sioni recipi dogmata nullo optimum habere operationes universas. Si hoc quid in sub
tiliori consideratio secundum se certam habebit. Manifestos uero egros salubres causam
secundum incepis particulatimus ad distinguere incipientes genere determinans quidem quod omnes
pene medici permanent. Quod alie cause sunt salubres iam facte distinguere alieni
ex quo adhuc fit quemadmodum et future. Secundum hunc quidem ultime imperfectuante parte
sunt. hec non in salubri primum uero omnium incitante parte sola. unum non medie dic
te in fuante et auzante. Iam siquid factam existentem constitutionem medicam

...tiis nos a qua adhuc fit. que iam que facta sanare, futurum uero prohibere fieri.

oportet. Manens non existente, futurum non ex dispositione secundum quam prohibere, si prohibere dispositione a qua nata est fieri ablata. Nominatur autem principalis huiusmodi dispositio causa precedens facta non egritudo; curabit dispositione autem principali quam secundum unum operatio levis solutaque ipsum esse dicam egritudinis causam.

Cum autem quid unum habet tres modos et maxime communem mutationem et que soluens est, distributive genus sunt omnes perficientes cause salutem. Sed preter non ex singulis contrariis causis calide que dispositionis contraria causa frigida est, frigidi non calida, qualis proportionalis. Si enim omne inmoderatum patet naturam, moderatum uero secundum naturam, necessitas est omne inmoderatum abinmoderato secundum contrarium ad moderatum adducere. Manifestum non que secundum uirtutem, non secundum apparitionem calefaciens et infrigidans. Et neque alia huiusmodi accipiens est. Dico autem secundum uirtutem que generaliter et uerum est ut dixi. Que apparitione non que per sensum similis esse uidentur. Generale uero non existens hic. Nomina uero oportet cognoscere ea nunc gracia simplicibus farmacis dictum est, commixtione uero salubrium causarum quaecumque quidem iam factam egritudinem sunt salubres, tunc interius quando que secundum apparitionem dominatur ab eo que secundum uirtutem. Sed neque non adinvicem quae adhuc fit ipsa eadem signa ratione utemur eadem et adhuc secundum quam inueniuntur egritudinum ex causa, ferunt enim sic utique in humoribus putrefactis accendi febrem, demonstratio in talibus alteratio et euacuatio. Alteratio cessare faciens putredinem manere substantiam, euacuatio non totam ex corpore educens substantiam. Sed dictum quidem que pres alteratio-nis dicto est. Quin aquibus causis contingit nos facere sanitates in illis si habemus iam cognitionem ita salubrium. Euacuationes uero flebotomiam et clistere et urinas et respirationem secundum cutem sunt. Amplius uero prouocantia contractionem ad aliam huius enim genus, et mistica mor[...] emoroydas aperire et per nares et psilanum purgare. Scientes et hic genus materias quibus in prope equitate et quantitate et modo usus oblatis euacuatio fit secundum hanc partem artis inuenientes salubria et recepta est omnium inuentio in alio loco. Secundum quod uero eundem modum et in aliis tribus dicam si unum commune habes preceptum efficientes imaginique causarum earum absistere prius dicendo sic ueniens adea que facta est absque illa egritudine salubrium causarum inuentione faciunt. Secundum compositas discrasias ex simplicibus discrasiis corporis ostenderet, salubria precepta et hic habentibus nobis proportionale magnitudini discrasie ad illam conuenientes inueniemus. Aliud sicut accidit ut x quid numerus secundum caliditatem excedit aliquid ab eo que secundum naturam vii, sic si sicci quantum decet oportet et salubrem causam in talibus dispositionibus frigidiorem x quam nunc vii, humidiorem. Si ergo ipsi patienti adducas ipsum medicamentum in tantum fit frigidi et humidi in frigidum manifestatio patientis precepit. In profundo uero posita prece quam patitur ostendere oportet huius efficere salubrem ut non contingat dissolui secundum ...

Lectio ii

Lectio 12

Dicit gal. in l. 2 de febr. me. quod indicia que sumuntur ex ipso quod apparet ad sensum fallax et ideo dicitur est quod opportet speculari magis super ...

Sugiat calidi et oportet modico non tamen solum sit calidi quantum indiget passio
si super modum apponatur per positionem necessario advenientes. Si vero frigidi non sint
plicatur oportet tanto facere illud frigidi secundum modum consistere p. Sicut pachimeres
est non pervenit usque ad profundum multum. Contrarium vero aliquando operatur. Sed spissa
est non pervenit usque ad profundum multum. Expositione quando pacientis
superfigem sive lectorum meres sibe co sicimo. Explasatione vero positione quam
loci manifestacio invenitur salubre ut dictum est. Explasatione vero compositione quam
fluxus sensibiles habet constrictos ad aliud ut nullum habet. Nam ad principalia
qui ferunt fluxus autem provocabimus non eos ad non principalia. Manifestum est
vero quod facientium circa distansiam per evacuatione est sanacio. Ipsorum est distansia
Soluta vero continuitate curationis quod ... attacio sanacio.
intencio unicio est. In organicis quod partibus impossibile est. In non organicis vero non
consolidatione nominis. Procedit autem ea quam maius fuerit vulneris adductio di
stanciam partium precidant explasmationis existens genere. Ut vero ea fiat prima
nes. Supligatio conducens distantia et consutura utiles sunt. Conglutinat vero
distancia reliqua ex principio unione reddit natura. Primum vero oportet primum
quid ut dictum est conducere in dispositum distancia. Sed in vero servare in quo
conducta sunt et certam quid nichil medicat inter labia vulneris prinde
et quam ipsum partis subiectam sanam conservare. Primum quid est quoniam
aliquis faciat dictum est. Tamen vero in conducendo quod distancia fiet similiter
extrinsecus materie permittamus sicut plumam quia pilus aut oleum. Aut humidi
tas altera in medio constituta conglutinandorum prohibuit eorum unione.
In posteriori vero tempore perfluxione tercie intentionis custodiret. Ad
effluxionem vero ipsum ex subdivisione et contraria divisione et figuram
aptam incisionis accedendum. Si ita vero partis sana servabitur per mediocriter
siccitatem. Sed quando curatio est continuitatis solutionis
per se ipsum solum. Si vero aliqui aliam invisceatur egritudini plures intentiones
preceptorum quasi incompositarum doctrinis de modo dicemus. In presentia vero ad reliquas
unionis solutiones veniendum ordine.

Fractura igitur est quod in osse continuitatis solutio. Insanabilis vero quantum in prima
consolidatione. Iuvenis sed vero ~~medium~~ modo quedam curabilis quodam modo fit. Prima
consolidatio consolidatio est impotens per duritiam partis sit. Sed dicta vero ligacio constringens sit
propter ligamentum incantum fracturam. Generatio vero porri inquantum exit a natura fit
communis et alia. In quantum vero per se est ossi forte ex illius alimento. Molle vero et puer
rile os etiam consolidare possibile. Raro vero et invisibili passionis generatio in compositio
ne sepissime est etiam posita in musculi et aliis corporibus preciamus fractis ossibus.
Itaque et intentio curationis duplex altera quod in ossibus altera vero in hiis quam etiam corporibus

Cum consolidatio fracture ossis requirat et magis in iuvenibus et mollioribus ossis. ... non [illegible]
in parte [illegible] ... alia ... [illegible]

hec quidem tales incarnosari prauis dispositionibus dicentur. Continuitatis non dicendo hic.
Quoniam autem curatio ex parte ut non hic porus fiat alimento proprio ossis opus est. Opus
superfluitate ad propriam generationem submitti nature. Superfluitas non habentem
esse in quantitate et qualitate moderata propria reductione indiget talem et cum
influente sanguine ossibus preparante ex quo et quanto fiat porus. Quoniam vero per
mistum hic per formam fracti ossis attendere eius oportet multitudinem et qualita
tem et ita sicciorem facere adductionem uel magis humiditate. Que amplius
interpretantur facultatis litteris dicta sunt.

Neruum vero continentes puncturam propter plurimum sensum et propter quod continua est principio
particula putrida est adiuuare spasmos et magis cum transpiret extrinsecus exercita
tionis perforatione. Hanc igitur aperire oportet. Curare subtili lectomeri [?] pertinsiue
ponitur ad profundius usque ad perforatum neruum. Curandum est autem de hoc perfecte interpreta
tiue facultatis licitis. In simplicibus quoque his generis dispositionibus salubrium curat tor
talis. Sed vero compositas complere ulceribus prima quidem est cauitas que naturalia
dispositionem secundum ulceris arbitrantur differentiam. Est autem non difficilia hec talis si
aliquam quamdam generationis tractus egritudinis in quo simplex ipsi est portio. Est et curatio in
duplici passione duplici indiget intentione. Continuitatis est solutio u
nione. Simplex portio generatione indiget. Dicte vero sunt paulo prius genera
tionis intentiones. Et quidem oportet primum curare dispositionem hanc. Deinde
unire aggredi. Ipsa rerum natura indicat. Cum igitur repletum fuerit quod est
cauum. Equale vero ulcus existit aliam intentionem afferri accidit. Que
dam enim noua cutem statim labiorum ulceris unire quod impossibile di
stancia. Intentionem vero curationis aliam inuenire oportet. Inuentionem vero
ex eo quod natura habebimus quod dicimus facere per conuenit. Sed natura non
erat eam operire cute. Hoc quidem nobis faciendum est. Aut si impossibile intentio
simile aliquid cum carne. Scilicet callosum faciendum est. Erit autem hec siccata
callosa. Siccantibus quoque et stipticis sine mordicatione erit opus farmaciis
adiacentibus. Ita vero et si in putredinem uertitur inanito quod expurgat
farmace vero salubre trabicon. Dicta est autem horum in hiis que de farmaciis sunt
et quid sit flegmon aut quassacio aut ~~sclirosis~~ sclirosis aut tumor cum
ulcere fuerit curanda illa prius precedentes que dicte sunt rationes. Ita vero et si influat
aliquid ulceri ex influencium curatione. Similiter vero et discrasia aliqua fit sim
ulceratum locum addiscrasie. Ne prius adiutoria et de hiis quidem sufficienter.

Addidi vero quod propter plasmationem uementis iam generis in plures differentias sectione
diuisum sed a manifestissimo principio omnium ponendum quod est figure permu
tatione sit. Eorum quoque qui adhuc crescunt possibile figuram plasmare par

Iuxta principium ... mala discrasia in na
compositionis et dimensionis hec vero dicitur de mala discrasia
facta in naturali compositione et primo in plasmare et post in aliis generibus
per ... compositis

cium corrigere. horum vero qui existunt nequaquam. Iudicio vero ut possibile sit aut
tam ad continuum adducere distorsiones. Si vero fractura non recte solidata fuerit
ut aliquod membrum fugiat. Si adhuc recens porus existat. frangere oportet plas
mare confestim recte denuo porum fit.

Est autem et emphraxis exitus generis egritudinum. Sed quod agglutinosis facta et pingui
bus humoribus. una quidem et eadem initiatione. horum contraria passionum. Cause vero
salubres incisiva et attenuancia farmaca. Que vero ex lapide circa vesicam
exteriore diuque adhesit intestino porum quod habebit diminucionem repletione
ex humidis et pinguibus cibis natis. Et modo evacuationem non exactis.

Que vero ex lapide circa vesicam impossibilia quidem transpositione habent curationis vero perfecte
gradum per incisionem curam. Cuius vero que preter naturam in parte continetur humiditatis cum
cio in perfecta evacuatione quemadmodum in putridis humoribus. Inmoderata vero repletio
eget immoderata evacuatione quemadmodum in sanguine circa venas. Quibuscumque
vero circa unitem et intestina et tracheam arteriam et pulmone putrido aut sanguis
continetur perfecte evacuationis indigent. Amplioris vero ubi et porum adhuc
recentis secundum evacuationem correctio. Quecumque igitur in pulmone et torace con
tinentur cum tussibus quidem evacuatio ex farmacis extenuantibus. Quecumque vero
secundum epar aut venas aut arterias aut lumbos aut pinnas aut ventrem
sed pinnas quidem abstergentibus vehementer provenit vero attrahentibus et apertien
tibus. Quecumque vero secundum superiorem ventrem per vomitum. Quecumque vero secundum inferiorem per subductio
nem. Quecumque vero subcute per incisionem et cauterium aut farmaca caustica. Ita
vero aliquando et quecumque secundum concavitatem naturalem ut in toracem. Uno vero capitulo horum
quidem que extranee sunt preter naturam in quibus dam partibus contemptorum intencio curati
vorum ablacio est. Si vero impossibile ita fieri transpositio ad minus periculosum locum.
Quecumque vero ingenite preter naturam sunt secundum quantitatem initiacio horum tamen supersium evacu
atio. Inditio vero sanatorum secundum partes quidem aliquando ex ipsa accipit dispositione plu
rima vero secundum exspirantibus particularis.

Quecumque vero aspera facta sunt preter naturam ea que secundum naturam eis adducentia leni
tatem. Secundos preparentem secundum tracheam arteriam aut linguam lenitatem plu
rimam sine mordicatione et glutinosa. Quecumque vero preter naturam lenita
tate habent ea que secundum naturam eis adducentia aspiditatem per farmacia sufficie
ter incisiva et huiusmodi. Quecumque vero emphraxes et angustiationes egri
tudines alias secundum curandas illas prius. Ostensum est autem in tractatu
de egritudinum differencia que in flegmonibus et scirrositatibus in moximas aut
in ineptis figuris horum continencium corporum consequuntur plurimque eadem
tota sunt quemadmodum et in tumoribus eorum quibus dam quidem concavitatum corporum. Sic

Indicationes sumpta a repletione nature. quod ... [illegible] ... 6. 3. 9. ... [illegible]
...tatis.

Vero ... dicit ... indicatio ... [illegible] ... a morbo et alia ... [illegible]
Indicationes sumpta a morbo tota ... [illegible] ... indicationes sumpta
a ... [illegible]

... [illegible] caustica ... corrosiva ... [illegible]

uo adiuuice corpora que dicta sunt oplectuntur aliqua ostensiones habebunt uarie
as. Sufficiet autem manifeste ut exemplo faciamus ostensionem. Amplius enim dominibus
interpretanciis dicitur luris. Subiacentes ergo influere aliquid pirum multitudinem
sanguinis ut distendantur quod per partem uasa non magis solum sed et propria per effugientia
incisionem. explenitudine uero nunc apparentia quemadmodum in oculis manifeste
uidetur aliquantum albedine tunice. conueniens igitur et alia minora que dicta sunt uasis
distendi repleta. propter quod uero ea apparere ipsi putante et piculum effundi
aliquid residuis ex uasis meas que in medio regiones uacias aut effundi
aliquid pirum. huius uero passionis curatio habebit quidem cum sudatione euacua
tionis. Ut uero manifestius dicamus expte euacuationis. Cum passio erat ideo
quia repleta esset pars in moderate. Rectum autem aut currens euaciari sup
fluum aut pirum paciente parte. Rursum ergo currens aut pulsum aut
motum. aut transmissum aut per aliquam. horum aut per omnia pirum uero quod pira
tur parte euacuabitur. hoc quidem manifeste constitubile. hoc uero in euaporationes
exteriores. Sicut ergo totum corpus pletoricum sic oportet pirum paciente parte
euacuare. Sic in curationibus et incisionibus sensibiliter euacuauerimus dolen
tes attrahentes per calorem amplius. Si sic cellestice diaforesim facere aggressi
fuerimus trahemus calorem amplius in paciente parte quam diaforesim.
Si uero uelimus recurrere agere quod est influxum non recipe plenum existens
corpus. Ad utraque ergo sic oportet euacuare totum aut eo trahere omnino ad alias
regiones id quod influit pacienti repellere apte plus. Secundum diaforesim fa
cere aggredi. pcior enim euacuatio quam per maiora. Repellentes uero ex paciente
infrigidentes et stiptica apponamus. Sed euacuata ad se ipsi quod repellitur trahere.
Ostensum est enim et hoc per plures uirtutum ratione et transmittere uasa vsorta
ta stipticas farmacias. Si igitur omne ita rursum currere bene habebit. Relicto
uero aliquo inparte oportet quod significari hoc gluctinosum esse aut spissum
ipsum hoc constrictum esse insolubile. potest igitur et uero tale existens meas que in medio
regiones effundi. tunc igitur iam tempus adeuandum illud pro paciente parte. sup
ponente sic iacentibus partibus apercursitas influencium uirtutes. Euacua
cio uero maxime sit in medias regiones significet et tunc aliquid per euaporationes
simul. et pfarmacia diaforetica. Sed quoniam diaforetica omnia calida uirtuti
bus sunt. et uero acutos est operis morter quam immoderate fuerit calida. obseruand
meis ne omnia nimis calida et maxime si insufficiat fuerit calidum quod purit.
dolebit autem non paruum simul purit et mortemur et omnis dolor exacuit reuma
mediocre ergo calidis anodinum in hiis magis est sithumio sit et tamen sufficientes est dia
foresim facere insufficiat. si tamen uehemens sit diaforetice farmacie. Si uero

agere anodina .i. resolutiua

Sequitur infra fol. 38.

pletoria uasa replere. cacochimia ...
...

eaque in superficie sunt in passione existant omnino. in profundo non fit evacuatione indigens
intuere et augere oportet diaforetica farmaca caliditate. evanescet enim deficiens prius
ad profundum perveniat. Propter tamen levet aliquid eaque in superficie attinget quam non spissa
sunt. Itaque neque in ipsis neque acrium ad calidorum simul et acrium medicaminum usui et
que in superficie sufficientia et que in profundo indigentia. Hec igitur ex positione partis
accipiebamus ascensione. Et hinc vero invenimus si decet aliquid adiectione. Sed
autem adhibere de esse non par. Propter autem que paciuntur in quibus est superfluitas reumatis quedam
que rara et laxa et mollia secundum naturam sunt quedam non spissa et stricta et dura. Propterea igitur facta
ne evacuant alia non acribus indigent evacuativis et huiusmodi que sunt leptomera. Si
vero et secundum multa propter alia sunt profunditate ampliori aut magis habuerit consistenciam exaltata aut
ba pacientis alia non a plasmatione et positione. Superabit enim si acrius inspexerit esse propter
vero eam dispositione in angustiis fit viarum constrictis humoribus et glutinosis aut
spissis aut multis. Et huiusmodi etiam corporibus extenuantibus consumptione quod primum
spissis aut multis et glutinositate tenue efficitur. Sed non per invisibiles et angustias vias talis partibus sed
per amplas vias evacuatur amplissime est secundum epar venis quemadmodum et pleine
fiunt. Vero hec quidem in illo ad eum hoc invenimus ad pilas. Itaque iam est facile
invenire vero in quibuscumque fuerint constrictiones evacuare eas propter ... quod invenire
per rarefactionem quecumque humorum constricti erant per eas que invenimus venas. Adiuvinas vero
continentis pellem venam quecumque per eas que inter venas. Altera vero et huius que prodest fuit ostendere
stomachibus absque qui a principio venas. Amen non in se ipsum solum quemadmodum pleine
animal partes regere natum est sed immittit virtutes venis per pellem est fidissolveri
in eis vigore embrocis et cataplasmatibus calasticis et ipsum primum debilitatur eca
operatione et imbecilles omnis efficitur venas. Unde innuit oportet stipticorum aliquid far
macorum in curationibus eius. Sed quam et in profundo est per pellem dissolvi stiptica virtute sed
... aliqua altera subtilia leptomerea que ... stipticorum
farmacum ... et cataplasmatum. Instruas enim tuas huius qualitates et virtutes fore
inoperabitur. Igitur evacuetur quamquam pars est in parte illam et habeat vero contemperancia
humorum secundum naturam. Considerandum est nobis in hoc ne aliquid accumulatis qualitate in
mutatum sit per accasionem. Si quidem magis flatum erat infrigidandum est. Si vero magis coli
cum calefacienti est ut hanc eius temperanciam sanantes perfecte sanum relinquimus illud.
Sanabimus contraria adducentes qualitates quemadmodum intemperancia dictum est in
curationibus. Nunquam enim unum corpus secundum naturam est calidius infrigidantes. Itaque hec rursum
necessarium est facere eum quod secundum ... ei. Quoniam est sciencia quanti ... secundum naturam
est calidius vel calidum aut quod infrigidantes cessabimus non cognoscentes modum eius quod secundum
naturam caliditatis. Itaque et refrigerantes secundum calefaciendum non cognoscendo modum eius quod secundum naturam
Impossibile est nobis calefaciens invenire convenientem in calefacientes cessare.

Quod vero et his sufficienter dictum est. invenire iam tempus ad ... secundum naturam
non sunt nam se habent duplici non ... eorum difficili quibus quid deficit aliquid parti
cula hanc invenire est operari fluentes videlicet nature per quam paulo antea curavimus mo
dum. Quibus vero habendum hanc abscidere ipsam aut per novaculam aut pigne aut farmac

f. in plasmate
in ...
in ...
in ...

causticum. Hec quoque ratione fere omnia possibile est curare. Sigue vero virginia ... mei quod [illegible] est tunc. Queadmodum vero ... impossibile est tam ad album facere ut in esse preserve ablato subiectum secundum eundem locum differentie ab esse recipere. Est enim quod sit secundum hec ei ut quedam caro porosa aut potius [illegible] ... principia magis [illegible] ... Secundum eandem vero quoniam preter potentia in eandem substantiam secundum speciem vero similem operari possumus. Tria nobis in medicina inveniuntur aliquam compositionem ut inventatoribus.

Epichenon vero manifestum quoniam genus est hec totum eorum que secundum genus. Quoniam est cum hec ei que secundum naturam est illi appropinquare. Hec quidem ingenie preter naturam sequuntur est in genere qui pulmo [illegible] ablacio. Sed vero impossibile ista. in ipso fecerimus ut infusionibus. Quicquid vero non ... aut superhabundant abeo quod secundum naturam fluentium quid aut generato modo sufficientibus. Ablacio vero [illegible] ... vero in medio medicamini alia secundum formam medicaminum alia secundum genus.

Set adhuc reliquum adhuc genus venientium sanitati causarum quod corruptum est eorum que ... positione lapsa sit corrupta ut exarticulet et [illegible] ... fit autem hec quod ... solutione aut [illegible] ... continuitate aut ruptura continentis. Itaque curatio huic ex contraria est unitione et ... expulsione. Huic vero ... sanitatem ... solidum continens. In quibus vero facultatibus aliquis ea que preter invenientur ... facultatis negotium declaravimus.

Dehinc vero dicendum quoniam secundum priorem ordinem accipiebamus ... ea ... triplex vero est secundum generum differentiam: prima quidem preservans sanum hominis, secunda ipsum ... cura vero egrotantis. Primum genus ex salubri et egroto duplex existens ut ... secundum vero ex ... Tertium vero ex ... maxime ... hec que ... glutinosos ... acutos in grossos in multos in ... calidos aut frigidos in modicos in ... Augmentari est ... egritudinum. Augmentare vero aliud quid ... Est vero qui ... communicantes ... Iuvatio vero est ... duplex. Additio et evacuatio. Alterant vero aut digesti ... aut a quibusdam ... maciis ... In quibus sunt que ... venenatorum animalium ad hec et deleteria farmaca recipientes. Evacuant vero ... sufficient farmaciis ... purgationibus ... et ... hec ... communes evacuationes ... evacuatores quemadmodum in salubribus declaratum est secundum ... laboribus ... positionibus. Evacuant ... quid in ... sudores quemadmodum ... aut ... palatum aut ... aut ... Qui vero ... Qui in vero ... venas ... omnium ... longissime. Derivatio vero ad proxima. Omnia vero ... huiusmodi dispositiones ... appellant. Quemadmodum ... in ... Preter aliquis ea neque ... appellat ...

... ad [illegible] ...

[illegible]

quales multi sophistarum negligentes quibus imparem virtutem dictam inveniunt in nobis
ut plurimum quamplures conscribentes. Amicum autem amplius maluisse adversus eos pugnantem quod
superfluum in convalescentibus.   Reliquus autem restat talis est.
Resumptiva non convenientes in convalescentibus.
Et regiminibus convalescentibus. Quibus non est eadem corporis dispositio, et quibus maxime causis ad id quod per nimium
ex egritudinibus convalescentibus. Qualis non est bona dispositio, in quibus maxime causis ad id quod fit non
reviviscere. Preterea quidem interpellantur facilitates virtutis, de intestinum est principalia non
redunt. Propterea quid intemperantie facultates virtutis de intestinum est principalia non
dicuntur tamen. Sicut igitur dispositio est talis bona quidem si primus sanguis et cum eo vitalis ap-
pellatus spiritus et animalis. Ipse non solidus partes humores et ipsa ea [illegible] intus earum infir-
mi eos et ipsas bas tamen calor frigidos. Cause non salubres ea que dein corrigentes
in uno quidem capitulo ut comprehendantur. Quaque velocem et prestum dignorum
dispositionem Sed preter non in mediantis motionibus et cibus et potionibus et somnus plus sunt cari-
ssimi. Sed non motum suspensiones et deambulationes [illegible] lavacra
die non motum suspensiones et deambulationes fricationes et lavacra
et simul sal ad hec fiant meliores et consueta opera palam attingantur. Cibos
non in principio quidem humidi et bene digestibiles, cum frigidi, precipue non magis
nutrientes, potius non aptius nimium, et atque quidem media sorte non pura et lucida ve-
lut vinum aut subrubeum odore non suave in gustu in aquosum omnino in aliquantum
vehementer ostendens qualitates in stipticam vel amaram vel dulcem. Dictum autem est vi-
num viri intemperantia facilitate amplius super his. Nunc enim non pararent omnia
particularia nobis propositum erat solum non rememorari capitula. Finalis autem negotii
secundum imitationem que conscribentes quot sunt et qualia determinato ordinem in eis.

Explicit liber tegni G.

Incipit liber de regimine acutorum

Quidam egrotantium acutis in singulis egritudinibus recitantes potius confinxisse
fecerunt eos quidem minus que viderentur invenisse quiddam non dubium esse et
quis non medicus magis [illegible] perpendens ut egrotantium accidentia denotavit. Et eorum que et
cum his medico absque egrotantis iudicio nota sunt debuit plurima intacta admiserunt.
Et quis in omnibus egris causa ex parte obscuras et intelligi difficiles huius
significationis. Non enim sagaci et oportuna investigatione consulta obscurae
erunt. Inveniri morbi tempore non multa aborum sententiis discrepancia pateret
invenientur. Antiqui tamen non solum eos non lauro vero est que in regimine per pauca vero atque
vulgaria preter quam maximis egritudinibus exercuerunt ut catarticam et lac tempori-
bus suis. Posteriores eorum autem corrigentes medicinali via fecerunt et egrotantium
familiari reliquerunt. Et antiqui prisci [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] multa minime septenario de dieta nichil utile fatentur. Unum est ita et in his
tamen mortis consentiunt. Non tamen qui ipsam variorum morborum ipsamque [illegible]
et partem ignoraverunt sed potius numerum pulsum tradere conantes non invenerunt. Quam
fortassis difficile est comprehendi siquid exaltissimum investigans sit. Quia non aliis
ab alio ut cumque differre videtur non inde esse sentiunt in eodem nomine vocantur. Si
quem epidemii morbi qualitas bassi ulterius mortalis est sed ipsi morbi varii et inequales sunt
accidit plerisque ut omnino contemnuntur. Sed vulgi prorsum ab initio hic cognitione
autem discernere nequiunt aut laudantes aut vituperantes. Quorum minus morborum
corporum medela ignorantia. Hac maxime quam dicuntur summus per significationem:

Corpus namque totius medicinalis scientie ab huius principiis. Hoc egrotantis causa deputatur que est nunc iuuatur inter ei nomina habilia sunt. Quo in genere ea denotauit ptisanas et scat(?) pos

hic et illi(?) aqua que mell' uulgo inertie dicitur. Que ut ingenii insipiens inde ut sapiens

Scriptum me itaque esse ea que hactenus aliis ignorata fuerunt necessarium duco. Quorum itaque doctrina excellentissima est in hiis quecumque uniuersaliter(?) lesione sunt parturita. ¶ Cur autem medicorum pars tota uite sue diebus non desistet comprimare(?) in acutis passionibus ordeaceam ptisanam non colatam utile operari ostendit. Alii uero ut non minimum ordei granum transgluciat eger summopere student quod si dederit colata esset maximum accideret esse nocumentum(?). Alii autem nec colatam nec non colatam dant quousque(?) nisi pars pertransierit(?) nec septima die transacta. Alii uero modo deficiente et die crescente adhuc non aut intrinsecus(?) aut non intrinsecus(?) nequicquam ypocondrii respondere solent. Iudicatur putatur.

Res itaque iam demum adhuc deducta est ut a uulgo liquidissime clarere uideretur quod medicine ars non putatur. Cuius nimirum hic dissentionis magnitudo de acutis passionibus medicatores eousque inuenit ut quod unus egrotanti perutilium alii uero uideatur nocuum ars medicine indiuinationis uanitate redacta est. Quoniam est diuinatores exercent. Auspices aues quas in sinistram partem uolare uiderint malum. Quas uero in dextram bonum presagium portendere iudicant. Similiter autem et aruspicii hic hoc ille non omnium hinc inde rem. Quorum non omnium eo in modo studium ut in summo sanitate et in modo euum et bone sanitatis cum humana uoluptate uacentur.

Ptisana uero ordeacea merito me iudice super omne genus ciborum in hiis acutis passionibus excellentissimum habetur. Atque quod primum ac precipuum omnibus aliis prolixe collaudando assentio. Quippe quod uiscosa est et lenis uncta quoque et mollis nec non lubrica temperata quoque humiditate huius sitim extinguit atque si opus fuerit facilis est ventrem. Nequaquam stiptica nec ad tussim nec laborem furiosa nec inflatiua. Inde licet accesserit quod utrisque nimium in coctione distillet impotestate habere supplementum. Qua propter est ea in hiis ... corum cogitum exhiberi. Cauendum est ut non una die uenas ... ptisanas habens nulla interpolatione aut non desistas sic forte si opus fuerit cibariis uel potionis. Si quidem eger bis cibum sumere consueuit morte bis ptisanam similiter dabis. Quod si semel semel. Cum autem semel prima die semel post modum non si potens sit assuescere si illum replere necesse uiceris habere. Itaque primo hic quantitatis dandum est quod non multum nec pertinens(?) non grossum ut melius corpori ea que non sunt necessaria introducantur nec nimium uene exinaniantur. Secundo ubi sieger(?) siccior sit quam oportet non multum uincas dando. Sed autem illud aquam mellitam comprimando sunt unum inter ut melius iuuaneris nouis esse. Unum iuuamentum sit in sequentibus explanabimus. Consitime dominium(?) os humidum factum fuerit ad pulmonem oportune expuit et iuris sedari repleto ex toto denegandum non est. Si enim oris nulla humiditate superhabundauerit et siccior quam autem nuda et pura causis tardior expectatur. De huiusquidem que premissimus quid contingat dicendum est magis contingat. At uero quedam principium quod elegantiora magis quam necessaria non ignorantia propter modum exequimur. Sed quemadmodum sputum plus est secundum quantitatem refectionis quoque plus adhibendum est. Hoc autem ita usque mortem temporis ... ptisana duobus diebus exequendum est donec non quibus

¶ Nota quod ptisana habet istas laudes: Est bis ... ymo formitas(?) ...; Est lenis; Est uncta; Est mollis; Est lubrica; Est temperata; Est extinctiua sitis; Est politiua uentris(?).

¶ Ptisana non est: stiptica; ad laborem fungens(?); inflatiua; ...

Et istas duas utilitates habet ...

in initii ureris in die v vel vii vel nono. aut in pare aut impare. conuertatis aplicant ei
ius ad prandium da mane ad cenam aut illud in dubio muta sed est eis maxime ouem
ius ad prandium. Implevit necessitas tem
qui ptisana est toto tempore exercitur ab initio in dubio. Impleuit etiam
dolor mox ut expuere cepit pus ulnis quiescendo melioratur purgatio ut ad perfec
tione uenturam prouocatur. unde si minus coadunatur quam si abhac diuisa dieta data neces
est lenior atque purgationis efficatior minusque tedium. unde est ptisana. si ex opti
mo ordeo facta et quam diu ad perfectione decocta debet esse proprie aut sine colata dat
nolens similiter aut et colatam. est enim cum alias habet bonitates lubrica et est. Unde et
necessarium ordeum siquis transglutiat ad ea sese illabendo subducit. in est transmeando usque
lenorum exerciti proris remanet aut inuiscatur. quippe quam lubricissima est. sed aputat sa
le digeritur ualde leuis. si perfecta huius coctione. quibus uidelicet omnibus est necesse. Ipsa
que medici inbuis quamque in accipienda ptisana necessaria sunt egro curam adhibeat ut
uidelicet uiuis que de ab ea oportet sumit sit perfecta pro dubio nimis morsus nociua sit. Cibus
enim inmittere ciborum reliquias habentibus ea antequam peregerit porrigitur. eis si dolore habue
rit augmentur. si aut non efficatur. non flatus crebri ducit. Et malum est exercitur pl
mo namque exsiccatur. sub ypocondriis et diafragmate laboratur. Adhuc si quib
latus dolentibus euaporatorum et calefactorum adhibitum non dolore alleuiat. spu
tum aut non exit sed potius uiscosum et indigestum efficitur. tunc si non cataractico uel flebo
tomo iuuerit uidelicet magis necessarium uideas dolor dissoluatur. nisi eguis statim potius si
ptisana datur inbuit mortis inpio subiugantur. Ex quibus nimirum omnibus et huius silib
contingit eos qui ptisanam et toto recipiunt. in vii die. aut antea necessario intereunt.
Quos uero utique quidam uiere putauerunt alii uero contraria reuertendo prouocant. Quos
utique celerius esse perditos antequam arbitrati sunt. quia mens cum mortui fuerunt lac uitesce
sic inpassis assolet locis reppetiebant. que quid eo contingebat quod ante quam dolor
diminuatur. morte prius fuerunt propterea quia continua desierunt magis hanelitu mem
risset Spiritum quippe quam non exercitur aere inmoderatum attrahit cum exere cog
Quod utique alium adspiciens suggerit complementum. Spiritum namque includunt flatum
spissat. flatus aut spissus spiritum uiscositate angustatus elabi non ualet et obrumpi
Quod si tam eum cum ptisana non suo tempore contingit. Vero et sepe est et aliud cibum potiusque
iuris aptum sumere premittitur. Via aut substentandi tam eos quibus non colatam quam colata
et qui ueniunt sed aliud potum sumunt sepissime una et eadem est in tantum diuisa
tempore pro dieta et facte. Incipiente namque febre sum cum dolore sit sine dolore
si partio post cibum sumptum ipsum tarsatio nec dum uentre exinanito sed uis conue
niendo est accipe usque dum uidelicet cibum ad inferiora intestinorum nouis descendi
sse. Eis aut qui pleuretici sunt et potibus oximel dandum est. Si tempus yemis fuit calidum
si estas frigidam. Dormiunt sitis laborauit mulsam mellis et aqua. Quo sumpto sed
locoloco ingruerit egritudo accidentia uideantur in eo munda. Expedit ut hec quantita
tis uis detur quam multis si sit non gesta et hoc post septimum diem sint et tolerare quat. Quod si
antequam ab non dum desederit atque huius temporis modo post nouissimum transierit. in febre
ferre ualeat. et sint ut etas permittit clisteris opus habet. diam defectus sit supponitur

nutriendus est. non ubi sponte sua bonoque certi egerant. et nutriendus est quo tempore mo-
bi uis dari debeat. in principio et omnibus temporibus morbi. Quando enim pedum plante frigi-
de fuerint, et uis et marie omnis potus denegandus est. Sed cum iam calor in calefactione de-
scenderit dandus est. Nocumentum enim unum huius temporis morbis in morbo quod magis sit et ma-
ximus. In his enim quanto plus caloris tanto magis est fallatie fuerit. porro
ptisane sucum primo. deinde uero cremorem ut adhibeas. exacte hec post perspicere te te
pacientis conditionum et significationum. facit. 2a particula

In pleuresi uero accidente dolore sive continuo sive post moram primo quidem cale-
factorium adhibere oportet causa dissoluendi doloris in initione non fit inutile. Est
autem calefactorium uti uinum uas aut eneum aut terreum aqua calida plenum. Sanna
quolibet lenitori lateri apponendum est ut iuuetur. calefactorium succedens lenius
toleretur. Quod uero utique melius est spongiola spaciosa aqua calida infusa et postea ex-
pressa. deinde calefactorium omnino extrinsecus cooperiendo. quod quidem uestis citius cessat oportet
odorem ibidem diutius immoretur. Cauendum est autem ne fumum ad eius nares ut
ille odor ascendat. non quod inanium quoque uinctis. nam et hec in modum tempore uinat.
postea ordeum et orobum infusa in aceto mixto aqua quod mixtura forcium
acta sit quam homo bibere possit. fac bullire post bullitionem uero in sacello missa la-
teri suppone. similiter autem et de furfure. Siccorum uero calefactoriorum ea conuenien-
cia sunt que est sale cum milio simul assatis in sacello recondita apponuntur. Milium
quippe ponderis leuis atque stabilis sit. Nam hoc calefactorium illum quod quidem usque ad spa-
tulas ascenderit dolorem dissoluit. Incidere autem non sic nisi et tunc etiam usque ad spa-
tulas usque ascenderit dolor. non ergo calefactorio dolor dissoluatur non in eo omnino
immorandum est. pulmonem enim desiccat empima eradicans. Si uero dolor ad
spatulas ascendendo iam saltim compleuit. aut grauitas quod in brachio uel circa pectus
unum super mamillam congregetur de basilica uena flebotomandus est. Flebotomo
quidem adhibito multam deducens quantum tanta minuas quantitatem sanguinis
usque dum intelligas illum de splendido rubore aut ex rubore in nigredinem
mutaris conuerti. qui utique colores in sanguine accidunt. porro si ipsius sub
diafragmate fuerit dolor qui usque ad spatulas non ascenderit non est solo nigro
uel elleborino mollias oportet. est elleboro magis dauci et sileos. aut cumini aut
anisum siue quolibet aliud odoriferum. elleborinum aut etiam asa commisceat. Quod
si utrique commisceantur id opus efficitur. sed tamen ex elleboro magis solutio fit utilior
et ad eam prouocandam efficatior. illa uero que ex elleborino est amministratio
uentositates dissoluendi proprietatem habet. His itaque post solutionem de ptisana dan-
dum est minus quidem quam conuenerat. sed inperceptibile minuas expedit quantita-
tem. Tempore enim solutionis nullum conuenit ius impinari. Solutione quidem cessante de
ptisana quod primum minus quam sumere consueuit assumere dandum est. deinde non
semper ascendendo usque ad plus dentur. Si dolor quieuerit non aliud nutrimentum quibus occur-
rens obstiterit. At si uero ptisane opus fuerit in ipse illa dari a acie principio me-
lius esse fateor quam uenarum incisionem facere. Primo modo non in die tertia morbi ut

quarta aut quinta aut sexta aut septima dare incipere nisi tamen esse tibi videtur
fuerit preventura in quibus est iudicationis principium maxime. Et simile sit ut dictum est
opus. Similiter autem et de illis potibus quos bibi convenit quos est dicturi sumus. Nam eorum
que dixi plura certa sunt. Scio namque multos medicos qui contra quod oportunum
operantes ab omnibus in principio ij. vel tribus vel pluribus diebus custodiunt. Post ea vero
ius et potum illis sumere permittunt quod parum prodesse. Cum enim corpora maxime mutationes
mutetur et maxime contrarium illi mutationis oportet esse dicere maxime illi mutatio
nisi omnium oportunum est. Et simile utilitate et consuetudinis securitati adhibendo est
maxime in mando cibum. Nocuit ergo in mutatione delinquit. quod ptisanam et sece
ministrat. Nocet tamen qui suceum adhibet. Nocet et qui solum sorbitat potum. sed et
nocumentum ad illos non tamen est. Illa et consuetudines in dieta dum et sanitas adest
iuvamentum prestare debent. cum ergo ex dieta in sanis maxima diversitas et aliquis videat
quanto magis necesse est et in morbis quod quidem facile est comprehendi. Mala namque dieta
cibi et potus que semper simile sit securior est in omni tempore tueri sanitatem quam ea que
melior sit in eadem subita mutatione fiat. Quibus est semel aut bis in die comedere consuetudo
vitto sit et soluto usu vel aliud mutent nocumentum eis generatur et defectum. Quibus autem
non est consuetudo prandere et sumunt mox deficiunt et agravantur corpora eorum aut torpent
et mollescunt. siccantur vacuantur acidum. Alii autem ventris mollitiem patiuntur
ipsa quia sedes eorum secundum cursum sue nature agravatur. Quibus vero etiam in mundo fuit assueta
non autem bis implent et cibos digerere. Si ergo conveniens eveniat postea non ut adiunctis
sic alleviando se adhuc contra mutatione incommodum diete patiuntur. Oportet igitur
ut post cenam integre dormiant nocte. Si tempus fuerit a frigore. si estas a calo
re sunt tuti. Quibus vero dormiant dulcissime et suaviter ambulare tota
cessent. deinceps non ut media aut tertia aut non nociva cenent. bibant
autem parum vini non aque mixti. Similiter autem et qui bis comedere assueverunt si
prandium dimiserint corpora eorum deficiunt atque ab omni opere recedunt.
precordia dolent adeo ut eorum viscera quasi videantur suspensa. Urina colerica
videtur que calorem sitim incensam. Quidam autem eorum amaritudinem et oculos
redunctos. tympani fornicancia. frigidos articulos sentiunt. Plurimi vero quod prandium
dimiserunt cenam nequeunt explere quod sicienantur sedes eis generatur. Sompnum vero
molestiorem quam superius sumunt ducunt. Quod accidat si aliquis sanus contingat
ex immutatione diete diei medie in dominium quam soleat. Visum est apud me
ut non quicquam adiungatur aut subtrahatur. Si est qui semel in die contra consuetudinem
suam comedendo tota die venas evacuaverit pre solito cenaverit corpora aggravat
et post dimissum prandium vera tunc corpus ac defectione post cenam vero gravedine seque
te. sumptum cenet post largiorem venarum inanitionem multo magis agravatur. Iuvat igitur
venas inanientes fere solum si adhuc quam eadem die parum tuendo se a frigore ca
lore et labore alleviet. quod illis passio minus quam duplicet. Cena quoque sua levior
a solito non sicca. sed humida sit. potus vero non sit mixtus vero cibi quantitate minor. postea
alio die prandium alleviet. sicque gradatim ad solitum redeat usum. Quod hoc non in estimo

q Com.

corporis colli donatur. ipsi plurimum hoc cum molestiis patiuntur. Quorum autem illa eius maxime fieri conveniunt etiam consuetudinem suam leviter ferunt. Qui semel in die comedere pro usu facile sustinuerunt. hec autem significationes ad hoc sufficiunt quod maxime mutatio in his que non accidunt corporis que figure generare morbos. Non igitur oportet multam venarum manationem fieri. ante suum tempus non dari cibum instanti et accessione morborum. non dietam subito in his et in illis minui. Dices alia huius convenientia de huiusque sicut predixit. eo quod videlicet cibos solitos et si illaudabiles sunt. levius ferunt et potest similiter. insolitos autem egri et si non sunt mali. et potest similiter. Quia propter et eos qui carnes et alia autem similia magis in vita con usum recipiunt vehementer a minori huius esse quantitatis. quod insito quodam colore plus faciunt aliis et alia minus. Sed sicut quod subsequitur prevenetur precepis necesse est ut in hac positione ciborum minorum vehementia advenientis hec et cetera que illic est. Inmutatio igitur diete sit in his cum eorum adieta non fuit mutatum non adunegetatione virtutis. unde necesse est ut addantur in cibo et in infectione virtutis. Unde necesse sit subtiliter quo et morbi autem dispositionem egri virtute atque similium et in dieta tamen cum quod potest consuetudinem ut cognoscas oportet non in diminutatione tua semper minime adiungendum esse minui namque maxime iuvari est. sit tamen egroto tolerabile sit et morbus instanti usque dum statum compleat et digatum. Quod autem in quibus morbis et etatibus oportet fieri. et alia huius necessaria atque proprias in eis significationes subiungere parum oportet. in morbi seu
Mtenacam mobilem permittere in quo plurimum primo non continuetur quod precellentissimum in eo in corporibus acutis eadem die quam in initium habent vel pecca cibi quantum aliquid quidam recipiunt Loendo est. alii autem quolibet initiis assumuntur. certum non potui quo primus fuit infusus quam quid peiora sunt quam si huius contra dietaret. et tamen enim nocuum est hec tempore. quod duobus vel tribus diebus primis venas ex animarum inanitis autem in ipsis vel in dieta vel in inpetu. sed vel non in his omnibus diebus venarum evacuatio. In fine vero diete autem morbi digestionem facta exhibitione hac ita dieta inveniebatur ecce mors plurimum invidit. non quam morbus imperfecta fuit salute. iam enim errorum in principio morbi emendatio sicut hic impossibilis est medicabilior est. Ecce autem inanitum in quo michi videtur maxime et perfecture. Cavendum itaque est ne in principiis a morbi principiis diebus aliquibus inanitum quod et diversa et contraria convenit esse egrotum per prohibens paulo post eis esse reficitur. Sunt ergo per sanam grossam in principio morbi dantes eam nocivam esse ignorantes est tunc cedere eam post venarum exinanitionem duobus diebus tribus suum pluribus facta. Sunt et qui sunt et donant similiter modo similiter nocivum nesciunt esse secundum principio non fuit sed utilitatem. non quicquam accidunt aliud non intelliguntur non quod sapientia sanam. grossum autem morbi digestionem fuit dantium eis qui sicut sumere consueverunt. maxime modus lesio contingit in quibus plurimum ipsi errore conveniunt. vel timent. Quippe quod semper ipsos egros evacuatos venis tunc ad accipiendum sic transmutant. et potest accipiendum ad evacuandas venas esse mutandi. et maxime fiunt molestius fuit modo? Convulsiones autem accipite in certa pluribus locis cerebro de genere colorum attribuunt humores Unde et illi vigilie accidunt quod per actio morbi vigorem repugnant. angustia habundat murmurat et inde perturbantur oculi subito quod splendore obtunduntur auricule vocum tinnitibus implentur. auricule fatigantur. Urina indigesta. spiritum

subtile et salsum et purum simulque colore citrinum. et cum collum sudor. Inquietantur flatus et tre-
mor sic permutatur atque oculus ducatur. tympora planantur. Sicut defectio spiritus acci-
dit per se. a priore opinata repelluntur. manus tremunt. pluribus autem inferiora palpitant
labia. Quod quidem accuta sinthomata apparuerit morbi nimiam mentis alienationem significat.
egrotorum plurimi moriuntur. Qui vero evadunt aut naso a parte aut sanguine a naribus
fluente aut grossi empimatis sputo liberantur. Aliud non video nec medicorum quempiam
repertum esse michi qui medicorum habitudinem cognoscere quam sic oportet. Sint debilitates defectiones
pacientibus an sit ipsa ex venarum inanitione aut ex alia sintomata et labore egrum afficiente
te seu nature corporis quomodolibet alio accidente et similibus. quod autem nimium est et egritu-
dolores vel acuminis in morbi defectum inducere dum cornea potum aut ius aut cibum accipe-
re permittitur. quia ipsam defectionem ex inanitione existimant esse. et multis eorum malum venit
defectionem ex inanitione esse. Quod ignorantes medici cibum restringunt. quod utique errore
egros molestantur. Unum hoc magnum malum prae[illegible]. Unum et familiari esse oportet. Si quis est alius
medicus plebeius ad egrum ingressus hec accidentia intellexerit eique ea cibi vel potus
qua a priore medico vetita fuerant precepit accipere. non dubium est quin ego inanito
sit quod his magis medico decorum est. quia quod in his preteriti medici vulgarisque fuit
mortuum suscitasse videtur. Viamque autem consideracionis etiam illius quod accidunt sto-
machum corporis secundum consuetudinem suam magis torpescunt quiete non possunt statim conforta-
ri quod si quieverint atque requieverint longum tempus. Preparando ad laboris exercitium fuerint translata
malum est. similiter sunt in singulas corporis membra. ut aut pes vel quilibet articulus quiescere
solitus si quis subito ad insolitum transferatur laboris exercitium. Eodem in dentibus accidit
morsus nullum denique membrum invenitur cui non inde contingat. In molli est latere
accidit post usum corporis fatigatur. sed autem dura et sub duro induratur. Ubi igitur homo quis
morare dubium vulneris his omisit et a [illegible] laboris ad medicandum transit
non perde alteo [illegible] abiit itaque apud a prima hac ope atque multo acutius sanus
efficitur quam si immedicando permanserit et redierit quod super pedes stando per v. dies vel
vij. sine cura fuerit plus ulceris doloris accidit quam si a principio in medicamento manserit et
redierit. Si igitur aliquid laboris exercicium sit cui est gravior quam si hoc in medicamento eum
laborem in eis assueverit diebus. Hec utique omnia se adinvicem testantur quia in corporibus in
mutatione subita sive solum tam in his quam in illis nocumento magis constat plus in ledit
stomachus ex subita mutatione ex inanitis venis ad recipiendum cibum multo magis quam eo
fuerint. tamen corporis commutatur subito ex nimia quiete ad [illegible] laborem quam ex mu-
tatione ab accepto cibo multo ad evacuandas venas. necesse est corpus ut quiescat et
requiescat. et si immutatio eius fiat de labore adinvicem oportet unum statim ex accepto multo
cibo cessare. Quod si non fiat corpus vexatur atque fatigatur. hujus autem omnibus de mutatione que
repletionis magis agitur et inanitionis. Valens est ad omnium accidencium cognitionem et ad
eam unde sermonem habui tacuimus. scilicet in modo et ad modum dandi cibum est utilis immutatione
opus enim ut sit permutatio sic precepi de eadem unde ut si admministretur aliquid de sorbitione
diu digeratur egritudo aut appareat intestinis signum pervenientis ad administrationem
prohibitione abusu cibi aut futuri quam significato. si non quid appareat alco quod sub

diafragmate est sic dicitur. Sitim enim iuste inglutire faciunt conturbationem cibi potus que digestionem.
Similiter etiam mutatio indulcam pre eius instrumentum mollit ... quia qui coc-
tum reddit et capud agravat.

Potus autem dulcis vel vinum sive album sive nigrum aqua mellis et oximel in acutis
morbis adhibenda sunt per multam considerationem. Est enim dulcis potus minus
agravat capud quam vinum ... intestina ... magis exp-
tat sed viscera inflat splenem et ... Colam autem habentibus amarum est
ineptus quia eis sitim infert superioribus que intestinis ... non ... inferioribus
... licet inflativum ... est eius inflatio ... minime sit descendens sed potius
locis qui sub diafragmate ... leviter quam fortiora vina ...
sed plurimum ... penetrativum est ... quam ex sputo fit excreatione plus
alio potu adiuvat. Quando autem ... vinum bibendo ... sit
quam si aliud biberetur vinum ... de vino autem albo ... lauda-
bile vel illaudabile sit primum ... est in hiis que de dulci potu ...
... eius ... est quam ... alius potus. Cum ... ap-
petitum vini ... hec que in hiis morbis semper ... vero tali
... alio vino conveniens est ... in morbo ...
... a morbo liber ... bonum est cognoscere ...
significatione quam ... magis ... et nocivum est ... est
quod ... omnes ... expertes fuere. Potus autem ... tan-
gere ... in hiis morbis utile est sic capitis non sit ... aut ... non tamen
... non sputi screatio difficilis fiat ... non difficilis sit ... liquorum
simile ... intestinorum ... si quando ... album vinum ...
... similia non danda sunt. Sciendum non est ... superioribus ...
... est nocivum si ... aqua. Circa autem intestina
... sunt vini.

Oximel autem in morbis ... acutis ... conveniens est
... colam habentibus amaram ... magis viscera quam non habentibus
ydromel plurimum ... vinum dulce ... pulmone
humiditatem et ad sputum screandum ... hec autem ideo
quia ... Oximel autem sputum viscosum plus reddit quam
oportet. Aqua ... mellis ... provocat urinam ... viscerum
dicat humores ... colere purgat ab inferiori ... purgat aliquando bonum ...
satis plusquam ... spumosum ... maxime habentibus colam ...
magis viscera ... sputo et pulmonis ...
... maxime ex potu aqua mellis plus ... Ego ... colam habentium ...
... ex potu aqua mellis est ... commixtio ... aqua
... hanc habuit ... maxime nocumento neque enim ...
que sub diafragmate est extinguit ... furores ... simulat atque infimo mo-
... molestiam intestinis autem ... vulnera generat ...

usitatem autem medicamentorum necessariam ad eos morbos medicandis percurramus
Sed singulis morbis primo. vel potu aque decoctis mellitam utile est in multis operatis
non multum relinquis. Que autem illam bibere oportet et quando non dictum est ut oportuit
dicemus et aut deuegetur infirmo. Si quidam dimittunt dare illam quia uidebis illa re
bilitatur uirtutem bibentium. Sed non recta estimatione intendere credunt. quia ita esse uidentur
bilitatur uirtutem qui vel quibus minime possunt sustentari. Sunt autem quidam ea utentes quasi opor
tere utantur. Post tamen hic sufficit hoc modo est perfectus quod non fortior est si sola bibatur non
uirtutem soluat. Est autem quando illo fortior illo leui uino quod aquam sustinere est non per.
Ergo et quantum debilius. distincta non est uirtutem uini et mellis dare utrique non mixti magis
est. Qui enim uini puri duplum biberunt quam mellis eius uirtute magis illud mellis
confortat. non humefaciat ipsum. Secundus autem duplum egerit. post ptisanam
nisi aque mellis bibatur nimia satiat replone. inflat. et reis quasi subdiastignare
sunt locis minime iuuat. Antea non non adeo nociua sed est iuuamento habilior ha
betur. Coctum autem mellis in sui quid apparet meli quod subtile album. lucid
quod perforabile uidetur. sed enim bonitatem illud habere quod autem pferens est dicere
non possum. non enim saporosi est eo simul fuit bonum. sed et plus defectum et ad egend
status inualidi optime. Quorum neuter quam adiuuamentis est necessarium ad quid
autem eorum oporteat iudicabo. Si ergo mel malum fuit aut inmundum inepto
dorus et magis coloris coctio eius malignitatem minuit et turpitudinem. Postea autem
quod oximel dicitur hyeme datur magnis passionibus plurimum iuuamentum est. Quibus enim
necesse est screare adiuuat. flatum bonum facit. Acidissimum uero his quibus spiritum facere
autem necesse est non parum facit est in quo inclusum est adiuuat excreari bibitum faciens
et pulmonis cannalia ... pulmoni aliquid prestat quoniam quod illum humid
reddit redditque maximum impendit ... Quod uidebis acidissimus plurimum non opor
tunum screatum ... non adiuuat post ... uiscositas spiritum angustiam
uii et illi operi impedit. Acetum autem hoc illi maxime quorum ... est. Unde opor
tet ut ... in ea quod implmoe sed clausa screare possit. quod sua fuit ... nam
necesse est cognoscas. et ideo cui illud decoctis salus speretur. ... c oximel dare
uolentis illud ultimo esse reputo atque paulatim dare non multum necesse est. paruum ac
idissimum datum os et palatum humidum facit spiritum adiuuat excreari. sitim extinguit
locis que subdiastignatur et sunt et uisceribus aptum est atque lesioni quod oximellis acidi
acuminis repugnat et amaritudinem ab eo procedente mortificat. uirtus uentositatem
relaxat urinam prouocat. sed in illoribus intestinorum uirtus quam eorum sit humiditatem prestat
ea quod excernat. quod malum plerisque accidit morbis acutis maxime quod uentosum ex
ire prohibet nisi remittatur quod uirtutem debilitat attrudis et frangi repositur. Ita
que quod nociuum ex oximelle nasatur cognoscere necessarium est. Bonum quidem est bi
bere in parte de nocte ieiunum autem accipiendum est uis necesse quam prohibis dari
post cibum sed post longum tempus. Quibus autem solo potu dietati sunt non gustasse ptisane accipie
tes quoniam non illis oximel conuenit solum propter quod cum constet quod tristitia
excoriet. ad hec enim agendis contra uene manes sunt ... sua maior preualet po

rencia. Quippe non habet fecem. Sed aqua mellis minuit virtutem. Sic quoque ad huiusmodi in fine
utilitatem oximel omni tempore morbi non est necessarium. aceti parum immisce aque mellis
puto enim uidetur utilitatem tamen sufficere. Siquidem eius minuit nocumentum ac in
[illegible] pendit necessarium. Acrimonia autem acris aceti eos iuuat qui coleram
habent amaram non autem qui nigram. Colera namque tunc euanescendo in aerem flans tenuis
fieri efficitur cum aceto attenuatur. nigra uero colera ebulliunt et crescendo multiplicantur. acetum enim coleram nigram adiuuat procreari. acetum feminis plus quam
masculis nocumentum quia uulue nocumentum. Aque uero nullum opus inueni in
acutis morbis. non enim implet pleumonicis tussim sedat. sputum non
ducit non adiuuat. in hiis nimirum omnibus aliis potibus opponitur maxime si leger omni
tempore morbi ea pacatur. si autem parum extra mel oximel bibat. et aqua mellis sputi
sereniam ad intestinum largitur. Cui uero causa est potum ipsorum qualitatum mutatio
quoniam ibea sit aliter non nullo omni seculo. sicut ei repperimus sed magis ad finem inceratur
aqua potus incolis et quibus subdiafragmate colera dominatur incolam mutatur. Quod autem
mutatur ei urine bibunt nam eorum corpus in refectione adducit. magnitudine splenis et epatis auget intensione habet rugitum facit. inisto natat quam in
sitis mouetur quia intestis quia frigidam atam et indigestibilibus est non utile prouocanis
Nocumentum est quia similem fecem non habet. Sicut pedes frigescunt aquam bibat ei nocumentum multo magis augmentetur. Sicut dolor capitis minusque passio timeatur ab
usu uini summopere cauendum est. dandum est quod pro eo aut aqua aut aquam uinum pal
maris greco simile. sed odore plusquam inuenit [illegible] et aqua permanendo parum quia ei
uirtute in capite minuat et uirtute. Cum autem sola aquam biberet expedire [illegible]
multum aut potum cum fecem aut calidum [illegible] iciat suo tempore sub
iungemus. dicatque quod tempore dare [illegible] ne ille quod e contrario fecit est ac biberet.
Quicquid de uinis passis. et de melle. uine et aqua de firmitate et aqua de malis
granatis. et aliis [illegible]

Balnea uero in quibus dam morborum iuuant. in quibus dam non minime. Rursus bona sunt
querimus. Si uero necessaria aliquando passio non sunt. cum utique instrumenta sunt ad hunc
opus necessaria sicut uulia atque ydonei ministri raro inueniuntur. est non in istinus
non bene balneetur maxime inde patitur nocumentum. Necesse est enim huic operi ut
sit locus cohopertus et fumo uacuus maxime aqua plenitudo non enim crebro bal
neandus est non forte fiunt necesse. Ubi autem corpus egroti deponendus est non nisi par
cendum primo quam ipse consueuit esse opus. primo itaque parum aqua de inde uero crebrius
supponendus est. Via quoque ad solum breuis. Introyt non recte facilis esse debet quod autem
lauatur solum patitur nequaquam agens. sed alius ei aquam supponens corpus di
ligenter fricando procedat. de inde multa aqua mixta temperata. multum inde fri
usa post quod loco fricant spongia utatur ad desiccandum corpus. in olim quam [illegible]
sicci sunt adiunge. sed et caput spongia quam plus possis desiccandum est et caue
est ne aracli fiat caput in quo etiam totum corpus frigescat. Sed nec balneandus pro a
tempus mora post acceptum uinum uel quoque potum circa ipsam horam balneetur

prinandus est. Qui balneum amant ut sanam consuetudinem eis magis adhibendum est hiemem atque ae
stivant. Si igitur diminuit nocere iuvat balneare in plurimis modis laudatius
fieriant. Si igitur diminuit nocere iuvat balneare. Dilatare enim tenere costa atque inter spatulas existentem co
quam maxime in febribus. Dilatare eum tenere costas atque inter spatulas existentem
lore mitigat. Ideo excogitur quod perspirium necesse est excitari et adiuvat flatum bonum sudore
sanguinem aufert. Cartilagines mollit cutem humidam facit. Urinam expellit capitis relevat
gravitatem nares humidas reddit. Balneare humidis urinatis ullo modo habentibus non est
congruum. Ut eis qui superius plus debito sunt non urinare post purgatum. Neque defectis concu
necessarium. Neque eis qui fluxum sanguinis per
neque fastidio vomitibus neque tinctus de genere colericum emittentibus. Neque fluxum sanguinis per
narem habentibus non nimis oportunum fuit. In autem satis quantum oporteat esse. Balneari amma
ubi non nocet et sibi sit in die precepis. Balnea non multum convenientiora sunt prisma
esse fere siumtibus quam eis qui solum accipiunt sucum. Quibus intrandum convenire videtur
est et sicut vinum congruum est qui solo dietantur potu sed illis aliquando convenientem est.
Et nisi et sibi sumens congruum est qui solo dietantur potu sed illis aliquando convenit est.
Premi fuerit inanit balneum adhibendum est. Si tamen videris corpori esse necessarium.

Medicina est scientia regendi corporum complexiones secundum quod inquam est et reducendo eam ad id quod fuit. Vel medicina est scientia que
tractat de his que ad usum utilitatem humani corporis sunt accomodata. Vel medicina est scientia sanitatis egritudinis et neutri corporum
curatorum et signorum contemplativa et activa. Theorica est scientia rerum que neque necessariis earum principia nobiliter investiga
tione comprehendens. Vel theorica est scientia que solo intellectu cognita sunt etc. Vel r. c. e. s. c. egritudinis et neutra
per .... non ad actum non convertitur quod sit contra non. Practica etc. Pratica est scientia quando qui vult esse quod esse quod est
operatione vel complexione etc. Vel non est regitiva corporis etc. Iudicium est discernens iudicatur triebus dubium
humorum est sinis indicativa vel humida per adustionem vel per origionem in corporis generativa in membris intercudis
vel laedendis etc. lesionibus vitandis vel in precedentis ydonea. Colera est spectantis usu precepta
etc. Amphoris est sa. b. pa. dui. et diu. scientia. Vel amphoris est ... vel columnam ... non ad
superiora etc. non aditum ... minuitur. Doctrina est actio magistri in discipulum. Capitulum est
brevis rei conclusio. Putrefactio est ... humorum ... corruptio. Dieta est certa regula vivendi
di ad usum et utilitatem humani corporis accomodata et hec in larga significatione. In stricta sic dieta est cibi
exhibitio secundum quantitatem ... et qualitatem. ... per ... contra ... attributa.
Frenesis est modus corporis exaltatione ... moles prouenientes. Unde Con. in pantegni.
Elementum est simpla et minima particula corporis compositi. Lientaria est fluxus ventris in quo per cibi emissionem
dicit G. in commento lientaria est velox exitus cibi ... quibus comesta sunt. Indigestio
est alteratio ... in ... generatione ... facienda .... Mors non aliud est quam ipsa ...
... . Vel mors est extinctio caloris naturalis ... Singultus est ... violenter et motio
... expansivo ... dispositione proveniens. Fomes non aliud est quam mala habitudo ... .
Speculatio est efficax ... admiratione vel ... consideratione. Commixtio
est prima elementorum ... elementorum ... coniunctio. Vel commixtio miscibilium alteratorum unio.
Infectio est ... quantitatis ... Imbibitio est assimilatio cibi in membra ... ... quantum
... ... efficaci. Vel ... ut dicit G. in libro complexionum similitudinem ... ...
... est ... similitudinem fit. Etas est meta temporis in qua considerata ... per ... stanti
... subiacet corpori. Balsamum est ... appetitus proveniens ex ... ...
vel ... humoribus aut ex multa ... Ebrietas est ... ... partis ...
... ...

... piaca est ... ...
intellectum ... ...
+ ... ... in ... ... ad aliquem finem ...
... ...
... ...

Explicit liber de regimine ...

tas addit solida. Aqua terra est firma et solida pars. Aiat[?] non est membrum cum enim consistat ex
partibus differentibus. inde ideo additur ex diversis et consimilibus corporibus. Opacus nichil
aliud quam unius vel plurium motus. Elementum est corpus simplum similar[e] globo interius ex
tenui. Dolor est sensus rei nocitive. Complexio est innumerabilium corporum elementorum commixtio
vel larga vel stricta sit. Complexio est elementorum qualitatum innumerabilium corporum elementatorum commixtio. Ordo est positio prioris et posterioris in loco suo. Quinancia est
acuta gutturis suffocatio que fit ex sanguine aut ex colera vel ex flate. ex tussia [illegible]
[illegible]. Desipientia est alienatio mentis. Algor est frigiditas membrorum. [illegible] est [illegible]
ignea [illegible] que augens [illegible] que diminuens. [illegible] est [illegible] cerebri [illegible]
[illegible] cerebri existens cum cerebri motu [illegible] ad superflua expellenda. Epilensia est oppila-
tio ventriculorum cerebri et diminutione sensus et motus. Odor est res fumosa aeri admix-
ta. Ulcus est vulnus putridum et corrupta pu[tre]dine. Pleuresis est apostema quod fit in
interius diafragmatis costarum sinu vel pectoris et efficitur ex sanguine quando ex san-
guine [illegible] in iiij modis purgatur per sanguinem per quasdam venulas ascendentes ad na-
res quando ad summum [illegible] purgatur per [illegible] vomitum. quando ascendit ad os et sic expuit san-
guinem. quando ad [illegible] et sic emittitur per secessum. quando purgatur per [illegible] quando per sudorem [illegible]
infra xiiij dies non purgatur per [illegible] vel plus talia huius efficitur empima. i. expuens san-
guinem. Tussis est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et epiglotum [illegible]. Lippitudo
est superfluitas [illegible] oculorum. Sompnus est provocatio caloris vel ad interiora. Spiritus
est subtilis [illegible] [illegible] virtutes corporis excitans ad suas peragendas operationes [illegible].
Spiritus est motor virtutis ad id quod efficitur. Experimentum est [illegible] [illegible] apparentibus et adi-
uventum. [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible].
[illegible] est [illegible] [illegible] abominationibus ad excitationem [illegible]. [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
attributa ad suas peragendas actiones [illegible]. [illegible] est [illegible] operationis [illegible] vel [illegible]
[illegible] ad id quod efficitur. Cartilago est [illegible] ossium. Carbunculus est apostema ex san-
guine adusto. Antrax est apostema ex colera rubea adusta. [illegible] est [illegible] adusta.
Sompnus est quies animalium virtutum cum intentione [illegible]. Habitus est quedam dispositio corpori
adveniens in habitum conversa. Vomitus est concussio contentorum [illegible] per
superiorem regionem. Dissinteria est fluxus ventris et excoriatione intestinorum. [illegible]
[illegible] est obvolutio [illegible] ante oculos. Singultus est [illegible] humoris [illegible] [illegible]
[illegible]. Delectatio est sensus rei iocunde. [illegible] est [illegible] [illegible] a [illegible]
a pulmone. Fastidium est abominatio [illegible] cibi. Ventus est fumus [illegible] [illegible]
vel [illegible] superfluitatibus resolutus [illegible] in [illegible] impellens. Pluvia est [illegible]
[illegible]. [illegible] est [illegible] motor [illegible] rei per se mobilis. [illegible] est res ultima
[illegible] non [illegible] corporis. Variole sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corporis dispersa. [illegible]
est non instrumentorum [illegible] fit sensibilis lesionis effectus. Inspiratio est aeris attractio. Respi-
ratio est aeris emissio. Virtus est quedam [illegible]. Causa est a qua [illegible] aliquid sequitur.
Motus est aeris [illegible] mobilis. [illegible] motus est [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Sensus est immutatio non instrumentorum secundum [illegible] [illegible]. Reuma est
fluxus accipiens ad aliquas corporis partes. Quando [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] est ille ad [illegible].

Plenitudinis est quando vasa ex nimia continentia humorum inflantur. Causon est febris ex
acutissima et subtilissima colera putrescente in subtilissimis venis circa stomachum pulmonem
et epar. Suspirium est vehemens inspiratio et vehemens respiratione per nimis [illegible]
debite actionis oblivionem. Ydropisis est error virtutis per inflacionem membri per in-
crementum virtutis epatis digestive perveniens. Similitudo est rerum differentium eadem qua-
litas. Causon est febris facta ex acutissima et subtilissima colera putrescente in sub-
tilissimis venis circa stomachum pulmonem et epar. Similitudo est rerum differentium eadem qualitas.
Genus est unum universale ex multis collectio, scilicet ut animal aspicimus. Contrarietas est maxima
oppositorum existencium superiorum et inferiorum i. [illegible] et modo. Augmentum est quando species apparent cum
modicum. Declinatio est quando species minor remanet. Color est [illegible]
dicitur digestio et complexio a calore [illegible] digestio [illegible]
[illegible] Memoria [illegible] est [illegible]
ymaginatio et distinctione firma retentio. Augmentum est per existentis magnitudinis
adiunctio. Principium non est aliud quam [illegible] principia semper priora sunt. Finis est
[illegible] adiunctum [illegible] prohibens vel impediens. Medium est [illegible] mutans
[illegible] adulterium [illegible]. Item medium est [illegible] distat [illegible] extremis.
Sensus est susceptivus insensibilium [illegible] sensibilium [illegible] insubito
percepto. Visus est sensus colorum per se perceptivus. Auditus est sensus per se sonorum
perceptivus. Gustus est sensus per se saporum perceptivus. Odoratus est sensus per se o-
dorum perceptivus. Tactus est sensus quo omnia per eius durum ut molle, calens, ut frigus
[illegible] quae tactu percipi possunt. Divisio est [illegible] in digestione [illegible]
[illegible] Omnis [illegible] magnitudinis
[illegible]
[illegible] educentis. Est [illegible] digestio et divisio [illegible] regiones
et [illegible] adid [illegible] educens [illegible]
[illegible] impedimentum [illegible]. Dissolutio est [illegible] [illegible]
partes reductio. Commixtio est miscibilium alteratorum unio. Compositio [illegible] adinvicem
[illegible] ad superiora per medium reductio. Sapor est [illegible]
[illegible] sensibilis [illegible] caloris [illegible] digestum
[illegible]. Vita est possessio procedens a primo [illegible] quieto et semper [illegible]. Item vita est
existentia vivendi [illegible]. Elementum est id ex quo fit aliquid [illegible]
dicitur [illegible] informans. Complexio est qualitas procedens ex mutua actione et passio-
ne contrariarum [illegible] reperta quorum partes [illegible] conveniunt
ut plurimum unum tangat plurimum alterius. Humor [illegible] est corpus humidum liquidum [illegible]
continetur [illegible]. Humiditas est [illegible] [illegible] animalis [illegible]
[illegible] est firma et solida pars animalis ex similibus et dissimilibus composita ad aliquod speciale
officium deputata. [illegible] sunt corpora quae ex prima commixtione humorum creantur
sicut humores ex prima commixtione ciborum et cibi ex prima commixtione elementorum. [illegible]
est ultimum [illegible] [illegible] et movendi [illegible] aliud [illegible] est aliud vel patiendi
ab alio [illegible] est aliud. Item [illegible] est instrumentum [illegible] sustentationis.
[illegible] est complexio [illegible]

luminis perui. Visus est ... unius contrarii ... cuius illius ... fortis
... corpori colorato ... ... adveniens ... media ...
est. Color est qualitas que perficitur a luce et ab ea ponitur extra medium et habens affectionem
luminis adeo ut ... a luce ipsum est medium. Color est extremitas corporis diafani
terminati. Colorativum est immutativum visus secundum actum lucidi.

42040

2

voluntary

unusque mediocritate boni coloris et calliditatis et mollis iuvene magis ...
mediocriter digeste et capilli recti et subrubei et tam facile fiunt calvi
capud et calle facientibus. Si non humitent multo magis stant huius h...
nisi non adoptimi humiditatis venerit et calliditatis egi...
plenum et facile et humitantibus et callefacientibus ledit et noctis ...
non inborei deguntur ... usque ad multum tempus et ad som...
ipos sunt. Sunt similiter dormientes et vigilantes fantas...
pstis. Sunt multum sic temptatio calor cerebri. ... non humidi ...
cognes. discebuntur autem eis leviter humiditatis cognitiones ...
paulo non sic calidi manifeste quibus cognitiones erunt et ...
nes non calliditatis cognes ... complex discrepantis

Frigide vero sunt et sicce omnes cerebri frigido et sicci callore ... capi...
enim oportet meminisse medicinam eius quam in principio de humiditatibus ...
est altitur que cum illis fit. Stant non huius tales sunt iuvenis contra ...
ledunt et ideo meslii sunt sani. Aliquando quod levissimi capita ...

No q ... moveri nalis 2 voluntate ... magis voluntate 2 ...
... libello de motibus liquidis ...
voluntas 2 ... quando in quo abundat ...
voluntarius ... motu palpebrarum 2 ...
... motus ... nalis ... motus ... ad...
bulario 2 ...

No q ... blasfemat a ...

4

15